

INLEIDING

I – Overzicht en bronnen

Overzicht - bronnen

- **HER is geen coherent, wel-afgelijnd geheel van regels**
 - Was verspreid over diverse wetgeving
 - Sinds 1 november 2018 volledig gecodificeerd: Wetboek Economisch Recht en Wetboek van Vennootschappen
- **Deelgebieden:**
 - ~~Handelsrecht~~
 - Vennootschapsrecht
 - Kapitaalmarktrecht
 - Financieel recht
 - ~~Insolventierecht~~
 - Economisch recht

Het ondernemingsrecht vult het burgerlijk recht aan

Handelsrecht

- Regelde **commerciële verrichtingen** op soepele wijze met als aankopingspunt: daden van koophandel - handelaar
- **Wat?**
 - Statuut van de handelaar (m.i.v. bewijsregels en faillissementswetgeving)
 - Handelscontracten
 - Recht van de waardepapieren: wisselbrief en cheque
- **Waar?**
 - Wetboek van koophandel; thans Wetboek Economisch Recht en Burgerlijk Wetboek (bewijsrecht)

Economisch recht

- Regelt de **economische activiteit**
 - Elke activiteit die bestaat uit het aanbieden van goederen of diensten op de markt (“onderneming”) => RUIMER dan handelaar
- **Wat?**
 - **Ordering:** evenwicht tussen rechtmatig geachte belangen (privaat)
 - Marktpraktijken, m.i.v. consumentenbescherming
 - **Sturing:** economische doeleinden van conjuncturele of structurele aard (publiek)
 - Conjunctureel: vb. prijzenwetgeving → regels m.b.o. de markt als dusdanig (bv. *maximumprijs voor geneesmiddelen*)
 - Structureel: vb. mededingingswetgeving → vrije marktwerking laten spelen via mededingingsrecht (bv. *overname v/e grote speler → goedkeuring OH indien de omzet samen 100 mln EUR*)
- **Waar?**
 - Wetboek van Economisch recht (!)
 - Wordt steeds uitgebreider: shift naar ondernemingsbegrip
 - Niet: vennootschapsrecht
 - Andere: internationale bronnen, decreten, ordonnances, gebruiken

Economisch recht - WER

18 boekdelen met vanaf 1/5/18 *boek XX: Insolventie*

Casus op examen: vooral wetboek van economisch recht, wetboek van vennootschapsrecht

Financieel recht

- **Wat?**
 - Regels van **publiek bankrecht (niet kennen)**: het statuut van de aanbieders van financiële diensten (kredietgevers) vb. *vergunningsvereisten*
 - Regels van **privaat bankrecht**: verhouding tussen de aanbieder van financiële diensten en diens cliënt
 - Rekeningen en betalingen
 - Kredietrecht (vb. *consumentenkrediet → moet aan wett. vereisten voldoen*)
(vb. *hypothecair krediet → moet aan wett. vereisten voldoen*)

- **Waar?**
 - Specifieke wetgeving (*bv. Bankwet, Wet Financieel Toezicht*)
 - (Boek VII WER)

Vennootschapsrecht

- **Wat?**
 - Uitoefening van een activiteit in de vorm van een vennootschap = **samenwerkingsverband**
 - Vennootschap
 - Verenigingen/ stichting
 - Voornamelijk **organisatierecht**: oprichting, bestuur, aandeelhoudersafspraken ...
 - Houdt zich bezig met de organisatie van de onderneming als dusdanig (interne werking van de onderneming)
- **Waar?**
 - Wetboek van vennootschappen, VZW-Wet, Wet Stichtingen
 - Binnenkort: Wetboek van vennootschappen en verenigingen?

Kapitaalmarktrecht

- **Wat?**
 - Bescherming van de goede werking van kapitaalmarkten (Euronext, publiek beroep op het spaarwezen) → heeft betrekking op genoteerde vennootschappen
- **Waar?**
 - Wetboek van vennootschappen: specifieke bepalingen toepasselijk op genoteerde vennootschappen
 - Specifieke wetgeving:
 - Prospectuswet (informerende van de primaire markt (eerste aanbieding op de markt)) (*bv. kwartaal-/jaarcijfers openbaar maken*)
 - Transparantiewet (informerende van de secundaire markt (al genoteerd)) (*bv. belangrijke participatie informeren aan de rest (v.a. 5%)*)
 - MAR (voorkomen van misbruik van voorwetenschap) (diegenen met veel insider info zijn onderhevig aan regels)
 - OBA-Wet (openbaar overnamebiedingen)

▪ Wat?

- WCO¹: voorkomen van faillissement (behoud van werkgelegenheid en economische activiteit)
 - Aanknoping: onderneming
- Faillissement: afwikkeling van vermogen (goede marktwerking)
 - Aanknoping: handelaar
 - Vanaf 1/5/18: onderneming

▪ Waar?

- Vroeger: Faillissementswet + Wet Continuïteit Ondernemingen
- Vanaf 1/5/18: boek XX WER

II – Begrip onderneming

Definitie van een ‘onderneming’ (algemeen)

▪ Oud artikel I.1,1°WER (tot 31/10/18)

- Natuurlijke persoon of rechtspersoon die op duurzame wijze een economisch doel nastreeft
 - Economisch doel: aanbieden van goederen en diensten
 - Duurzaam: zekere organisatie, meer dan sporadisch

▪ NIEUWE ALGEMENE DEFINITIE (sinds 1/11/18)

- Artikel 1,1,1°WER
 - Iedere natuurlijke persoon die zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefent
 - Behalve indien geen uitkeringsoogmerk en dit ook niet doet
 - Iedere rechtspersoon
 - Behalve publiekrechtelijke RP die geen goederen of diensten aanbiedt op een markt
 - Behalve de staat (alle niveaus) en OCMW
 - VZW's en stichtingen vallen ook onder het ondernemingsbegrip

¹ Wet betreffende de Continuïteit van Ondernemingen

- Iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid
 - Behalve indien geen uitkeringsoogmerk en dit ook niet doet

Definitie van een 'vennootschap' – huidig recht

▪ Artikel 1 W.Venn.

- Een vennootschap wordt opgericht door een contract op grond waarvan twee of meer personen overeenkomen iets in gemeenschap te brengen met als doel één of meer nauwkeurig omschreven activiteiten uit te oefenen en met het oogmerk om aan de vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel te bezorgen
- **Samenwerkingsverband** (uitzondering E-BVBA): contract op grond waarvan twee of meerdere personen iets overeenkomen
- **Rechtspersoonlijkheid of niet** (bij RP: aandeelhouders zijn slechts beperkt aansprakelijk)
 - Personenvennootschap: vennootschap met rechtspersoonlijkheid waarbij de aandeelhouders onbeperkt aansprakelijk zijn voor schulden van de venn
 - Kapitaalvennootschap: vennootschap met rechtspersoonlijkheid waarbij de aandeelhouders beperkt aansprakelijk zijn voor schulden van de venn
- **Typendwang**
- **Basisvormen:**

Zonder RP	PersonenVN	KapitaalVN
maatschap	VOF	BVBA
Tijdelijke VN	CVOA	CVBA
Stille VN	Comm.V	Comm.VA
-	-	NV

Al deze vennootschappen voldoen aan de definitie van onderneming!

Definitie van een 'vennootschap' – WVV

▪ Artikel 1:1 WVV

- Een vennootschap wordt opgericht bij een rechtshandeling door één of meer personen, vennoten genaamd, die een inbreng doen. Zij heeft een vermogen en stelt zich de uitoefening van één of meer welbepaalde activiteiten tot voorwerp. Zij heeft tot doel aan de vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel uit te keren of te bezorgen
- **Niet noodzakelijk samenwerkingsverband (maar te nuanceren)**

- Rechtspersoonlijkheid of niet
- Typendwang
- Basisvormen:

Zonder RP	PersonenVN	KapitaalVN
maatschap	VOF	BVBA
Tijdelijke VN	CVOA	CVBA
Stille VN	Comm.V	Comm.VA
-	-	NV

Definitie van een 'vereniging'

- **Huidig recht**
 - Contractuele samenwerkingsvorm; geen winstoogmerk als zelfstandig hoofddoel; absoluut verbod op winstverdelingsoogmerk (winst dus niet uitkeren aan leden, winst gebruiken voor het belangeloze doel)
 - Artikel 1:2 WvV
 - *Een vereniging wordt opgericht bij overeenkomst tussen twee of meer personen, leden genaamd. Zij streeft een belangeloos doel na in het kader van één of welbepaalde activiteiten die zij tot voorwerp heeft. Zij mag rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel uitkeren of bezorgen aan de oprichters, de leden, de bestuurders of enig andere persoon behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel. Elke verrichting in strijd met dit verbod is nietig*
- **Vormen:**
 - Rechtspersoonlijkheid: vereniging zonder winstoogmerk (VZW) en internationale vereniging zonder winstoogmerk (IVZW) = ONDERNEMING
 - Zonder rechtspersoonlijkheid: feitelijke vereniging = GEEN ONDERNEMING

Definitie van een 'stichting'

- **Huidig recht**
 - Geen contractuele samenwerkingsvorm maar een beheerd vermogen
 - Steeds rechtspersoonlijkheid

- Geen winstoogmerk als zelfstandig hoofddoel; absoluut verbod op winstverdelingsoogmerk
- **Artikel 1:3 WVV:**
 - *Een stichting is een rechtspersoon zonder leden, opgericht bij rechtshandeling door één of meer personen, stichters genoemd. Haar vermogen wordt bestemd om een belangeloos doel na te streven in het kader van één of meer welbepaalde activiteiten die zij tot voorwerp heeft. Zij mag rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel uitkeren of bezorgen aan de stichters, de bestuurders of enig andere persoon, behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel. Elke verrichting in strijd met dit doel is nietig*
- **Vormen:**
 - Rechtspersoonlijkheid: private stichting (PS) en stichting van openbaar nut (SON) = ONDERNEMING

Samenvattend

- **WER:** ondernemingen
 - **W.Venn./WVV:** vennootschappen (principeel ondernemingen)
 - **Andere:** ad hoc wetgeving
- Koopman of handelaar telkens interpretern als onderneming!! (belangrijk voor MC)

III – Economisch grondslagenrecht

Economische basisprincipes

- **Boek II WER**
 - Belangrijkste: vrijheid van ondernemen (vrijheid van handel)
 - Vrije keuze van activiteit
 - Vrije keuze van de wijze waarop deze wordt uitgeoefend
 - Beperkt door wettelijk kader
 - Geen willekeurige inperkingen door de uitvoerende macht

IV – Opstart van en verplichtingen van een onderneming

Overzicht – opstart van een onderneming

- **Vestigingsrecht**
 - Gewesten: decreet 18/5/2018: afschaffing basiskennis bedrijfsbeheer en bewijs specifieke beroepsbekwaamheid (beenhouwers, bakkers, kappers...)
 - Dit geldt niet voor specifieke federale vestigingswetgeving: advocaat, banken, verzekeraars, beleggingsadviseurs.
- **Overzicht van algemene voorwaarden en verplichtingen**
 - Economische bekwaamheid
 - Handelsnaam
 - Openen van een zichtrekening
 - Inschrijving in Kruispuntbank Ondernemingen (KBO)
 - Fiscale en sociale verplichtingen (bv BTW-nr, sociaal statuut zelfstandigen)

Economische bekwaamheid

- **Rechtsbekwaam – meerderjarig - niet onbekwaam verklaard**
- **Vreemdelingen**
 - Verblijfsvergunning en beroepskaart nodig om in België een onderneming te exploiteren
- **Onverenigbaarheden**
 - Beperkingen op uitoefening handelsactiviteit voor bepaalde personen, vanuit hun functie of beroep
 - Vb'n: advocaten, gerechtsdeurwaarder, notaris, journalisten, rechters
- **Beroepsverbod**
 - Een tijdelijk rechterlijk verbod
 - Ondernemingsverbod (verbod om persoonlijk/ door e tussenpersoon een onderneming uit te baten) versus bestuursverbod (verbod om persoonlijk/door een tussenpers. Enige taak op te nemen die de bevoegdheid inhoudt om een rechtspersoon rechtsgeldig te verbinden)
 - Civiel (geldt voor de gefailleerde die een kennelijke grove fout heeft begaan die heeft bijgedragen tot het faillissement) versus strafrechterlijk verbod (misdrijf)

▪ **Echtgenoot**

- Huwelijk brengt geen wijziging aan de handelingsbekwaamheid van echtgenoten + in wettelijk stelsel bestuurt elk van de echtgenoten het gemeenschappelijk vermogen (art. 215 BW)
- Uitzondering: art. 217 en 1417 BW: exclusieve bestuursbevoegdheid voor echtgenoot die gemeenschappelijke goederen voor zijn beroep gebruikt
- Maar: bescherming door artikel 216, §1 BW die rechter toelaat bepaalde maatregelen te nemen (bv. wijziging huwelijksstelsel)
 - op vordering van echtgenoot
 - bij vrees voor ernstige nadelen voor het gezin
- Enkel gebruik naam echtgenoot in onderneming bij toelating (art. 216, §2 BW)

Handels-, merk, en VN-naam

- **Handelsnaam:** naam waaronder onderneming zich in het rechtsverkeer begeeft (publiciteit)
 - Geen registratie of publiciteit nodig voor verkrijgen van handelsnaam
 - Geen specifieke bescherming in Belgische wetgeving
 - Eerste gebruiker wordt o.g.v. gemeen recht beschermd
 - Voorwaarde: effectief, publiek en voortdurend gebruik
 - Criterium: verwarringsgevaar in concreto
- **Merknaam:** naam van waren of diensten
 - Registratie als merk => exclusief gebruiksrecht binnen territorium
- **Vennootschapsnaam:** officiële benaming van vennootschap
 - KBO, statuten
 - Eerste geregistreerde gebruiker
 - Bescherming: verwarringsgevaar in abstracto

Openen van zichtrekening

- **Ondernemingen**
 - Bezit rekening voorafgaand aan inschrijving KBO
 - Sanctie: geen inschrijving
- **'Handelaren'**
 - KB nr. 56 van 10/11/1967
 - Vermelding rekeningnummer op alle uitgaande stukken (facturen)
 - Sanctie: geen nalatigheidsinteressen

Inschrijving in KBO

- **Rechtspersonen:** griffie ondernemingsrechtbank
- **Ondernemingen:** inschrijving KBO
 - Wet 16/01/2003 => art. III.15-73 WER
 - Kruispuntbank: gegevensverzameling zowel voor belanghebbenden als overheid
 - Verkrijgen van uniek ondernemingsnummer; vermelden op alle uitgaande stukken, lokalen en bedrijfsvoertuigen
 - Inschrijving verplicht voorafgaand aan aanvang van activiteit via ondernemingsloket
 - Ook bij opening van een nieuwe vestiging of het opstarten van een nieuwe activiteit
 - Vermoeden van onderneming bij inschrijving
- **'Inschrijvingplichtige ondernemingen'** (III.49 WER)
 - Elke onderneming naar Belgisch recht in de zin van artikel I.1 (b) en (c) WER (i.e. RP en andere organisaties)
 - Elke onderneming (buitenlandse RP en NP) die in België over een zetel, een bijkantoor of een vestigingseenheid beschikt
 - Uitzonderingen: o.m.:
 - Onbeperkt aansprakelijke vennoten van VN zonder RP, VOF of Comm.V. op voorwaarde dat VN is ingeschreven
- **Vermeldingen bij inschrijving (o.m.)**
 - Identificatiegegevens onderneming + oprichters, mandatarissen en lasthebbers
 - Voorgenomen activiteit(en): NACEBEL nomenclatuur
 - Bewijs wettelijke voorwaarden voor uitoefening activiteit
 - Specifieke vereisten gelet op afschaffing in Vlaanderen van bewijs inzake bedrijfsbeheer
 - Rekeningnummer
- **Wijzigingen inschrijving**
 - Voorafgaand aan wijziging activiteiten
 - Voorafgaand aan opening nieuwe vestiging
 - Overdracht van bedrijvigheid: binnen één maand na overdracht
 - Stopzetting van bedrijvigheid: binnen één maand

KBO: geen of onjuiste inschrijving

- **Strafsancties**
- **Civiele sancties**
 - Beperking mogelijkheden tot optreden in rechte als eiser
 - Verzuim vermelding ondernemingsnummer in dagvaarding
 - Rechter geeft termijn voor regularisatie
 - Indien geen regularisatie: ambtshalve onontvankelijkheid
 - Geen inschrijving in KBO: ambtshalve onontvankelijkheid
 - Verkeerde inschrijving (voor andere werkzaamheid)
 - Onontvankelijkheid in limine litis voor vordering verband houdende met een niet-ingeschreven activiteit
 - Stakingsvordering

Fiscale en sociale verplichtingen

- **BTW-nummer aanvragen** indien BTW-plichtige activiteit
 - Nummer is gebaseerd op ondernemingsnummer (0+ondernemingsnummer)
- **Zelfstandige ondernemer:** in de regel stellen met eisen voortvloeiend uit het sociaal statuut der zelfstandigen (vb. Xerius)
- **Indien werknemers tewerkgesteld:** “Dimona” (=Déclaration immédiate – onmiddellijke aangifte) ter informatie van RSZ-diensten

V – Gevolgen verbonden aan het statuut van onderneming

Gevolgen – overzicht

- Verplicht gebruik giraal geld
- Boekhouding
- Onderwerping aan commercieel insolventierecht
- Vermoeden van commercialiteit van alle handelingen
- Hoofdelijkheid
- Soepeler bewijsregels
- Vormeloze ingebrekestelling
- Wet Betalingsachterstand: laattijdige betaling factuur
- Invordering onbetwiste schuldvorderingen
- Bevoegdheid ondernemingsrechtbank
- Onbeslagbaarheid van de woning van de zelfstandige onderneming

Verplicht gebruik giraal geld

= verplichting tot het hebben van een zichtrekening

→ inschrijving kruispuntbank voor ondernemingen

- KB nr. 56 van 10 november 1967
 - Bezit rekening voorafgaand aan inschrijving KBO
 - Sanctie: geen inschrijving
 - Vermelding rekeningnummer op alle uitgaande stukken
 - Sanctie: geen nalatigheidsinteressen
 - Verplichte ontvangst girale betalingen voor handelsverrichtingen boven 250 EUR
- Antiwitwaswetgeving (W. 11/01/93):
 - Verplichte girale betaling goederen/diensten boven 3.000 EUR
 - Uitzondering 1: tussen particulieren, tenzij onroerende goederen
 - Uitzondering 2: gedeeltelijke cashbetaling van < 10% totaalbedrag en < 3.000 EUR

Boekhouding

Wie?

- **Boekhoudplichtige ondernemingen** (art. III.82, §1 WER): o.m.:
 - Iedere onderneming in de zin van art. I.1, eerste lid a) WER (i.e. elke natuurlijke persoon met een zelfstandige beroepsactiviteit in België)
 - Iedere onderneming naar Belgisch recht in de zin van art. I.1, eerste lid b) WER (i.e. elke rechtspersoon en organisatie zonder RP naar Belgisch recht)
 - Iedere onderneming met in België gevestigde bijkantoren of centra van werkzaamheden (maar dan enkel voor wat betreft de activiteiten in België)
 - Welk land mag belastingen gaan heffen op de inkomsten van de vennootschap? => **dubbelbelastingverdrag** gaan sluiten. Ze gaan die gaan baseren op een zogenaamd modelverdrag. Obv dat verdrag is een heel belangrijk principe dat het gaat om wie is bevoegd om een venn te belasten op zijn wereldwijd inkomen? Dat is het land waar een ond zijn hoofdvestiging heeft. Waar heeft die venn zagezegd de belangrijkste aanknopingspunten? Die kan alle inkomsten gaan belasten. Uitzonderingen zijn bij bijkantoren. Inkomst dat een bijkantoor gaat realiseren, dat land zal bevoegd zijn om de inkomsten te belasten. Wat zijn de inkomsten die dat bijkantoor heeft

gerealiseerd? Dat weet men via de boekhouding die men lokaal heeft bijgehouden.

- **Uitzonderingen (NK)**

Wat?

- **Afhankelijk van grootte en vorm van de onderneming**
- **WER + vennootschapsrecht**
- **Soorten:**
 - Vereenvoudigde boekhouding (kasboekhouding)
 - Dubbele boekhouding, als dan niet met MAR
 - Jaarrekening:
 - Verkorte vs gewone jaarrekening
 - Geconsolideerde jaarrekening
 - Bekendmaking

Onderwerping aan commercieel insolventierecht

- **WCO:** focussen op het herstel van de onderneming door bepaalde mechanismen te gaan aanbieden om te onderhandelen met hun SE ipv direct over te gaan op faillissement
- **Faillissement** (afwikkeling)
 - Alle activa worden verkocht, liquidatie
- **Niet-ondernemingen:** onderworpen aan minder uitgewerkte regels inzake kennelijk onvermogen en inzake collectieve schuldenregeling

Vermoeden van commercialiteit

- Vroeger in handelsrecht: vermoeden van commercialiteit o.g.v. gewoonterecht
- WER: niet duidelijk
 - *Rechtspersonen:* onweerlegbaar vermoeden (wettelijk en maatschappelijk doel, wettelijke specialiteit)
 - *Natuurlijke personen-OND:* weerlegbaar vermoeden
 - Bewijs: handeling valt buiten de onderneming
 - Van belang: o.m. hoofdelijkheid en bewijsregeling
 - Hoofdelijkheid: stel dat onderneming A en B een wagen kopen, kan persoon C (SE) A of B aanspreken voor het hele bedrag. Zal maar 1 aanmaning moeten sturen, wss naar degene die het meeste geld

heeft. Als 1 vd 2 partijen niet kan betalen, kan hij het volledige bedrag gaan verhalen op de andere partij. Stel A heeft 50 000 betaalt, zal A naderhand nog 25 000 kunnen gaan verhalen op B. Stel dat deze niet kan betalen is dat A zijn probleem en niet van de SE

Soepelere bewijsregels

- *Vergelijk: burgerlijk bewijsrecht voor particulieren*
 - *Rechtshandeling t.w.v. meer dan EUR 375; steeds geschrift vereist in evenveel exemplaren als partijen, ondertekend door elke van hen*
 - *Strikte hiërarchie van bewijsmiddelen: bv. geen getuigen tegen geschrift*
- **Vrij bewijsrecht voor ondernemingen** (art. 1384bis BW)
 - Alle bewijsmiddelen zijn toegelaten
 - Rechter beoordeelt vrij de bewijswaarde
 - Geen beperking qua bedrag
 - Geen hiërarchie (bv. getuigenis tegen geschrift) (⇔ Burgerlijke recht: wel)
- Toepassingsgebied: verrichtingen van en tussen ondernemingen
 - Stel: onderneming sluit contract met particulier
 - Gelden de bewijsregels van het burgerlijk of van het ondernemingsrecht?
 - Gaan kijken naar ten aanzien van wie iets bewezen moet worden
 - Particulier moet iets bewijzen tegen onderneming → ondernemingsrecht
 - Onderneming moet iets bewijzen tegen particulier → burgerlijk recht

Soepelere bewijsregels - Boekhouding

- Alle ondernemingen zijn **boekhoudplichtig**
- Boekhouding als **bewijsmiddel?**
 - Artikel 1330 B.W.: boeken van kooplieden = bewijs tegen hen (ga je tegen een handelaar met boekhouding iets bewijzen, dan kan je z'n boeken gebruiken, want een BH is een erkenning)
 - Ten voordele van onderneming of niet-onderneming
 - Kwalificatie: buitengerechtelijke bekentenis
 - Art. 1384bis BW: **boekhouding als bewijs van verrichtingen tussen ondernemingen**
 - Ten voordele van eisende onderneming tegen andere onderneming

- Kwalificatie: vermoeden → zelf verschaft bewijs (H1 tegen H2: H2 kan *eigen* BH voorleggen als tegenbewijs → opheffen aanklacht → geen bewijs meer)
- Maar: **boeken = onsplitsbaar** met oog op bewijs (GANS de BH) (art. 1330, tweede zin B.W.)
- **Procedure? NK**

Soepelere bewijsregels - Factuur

- Handelsgebruik; **fiscale verplichting** (BTW)
- **Bewijswaarde** tegen de **leverancier** (als je als leverancier een factuur tekent, wil dit zeggen dat je de betaling ontvangen hebt)
 - Buitengerechtelijke bekentenis m.b.t. bestaan van overeenkomst + vermeldingen op de factuur
 - Tegenbewijs: materiële vergissing, valse factuur
 - Ondertekening niet vereist (let op: handtekening levert bewijs van betaling)
- **Bewijswaarde** tegen de **geadresseerde** (als je aanvaardt als klant-handelaar, is dit volledig bewijsmiddel, maar je kan ook protesteren (= niet akkoord met wat er op factuur staat)
 - Klant is onderneming
 - Aanvaarde factuur → absoluut bewijs
 - Inclusief algemene voorwaarden
 - Klant is geen onderneming
 - Geen schriftelijk bewijs (1325 BW) en zelfs niet begin van schriftelijk bewijs; aanvaarde factuur is hooguit vermoeden of buitengerechtelijke bekentenis
- **Aanvaarding** van de factuur door klant
 - Uitdrukkelijk (bv. handtekening)
 - Stilzwijgend → geen protest (impliciet)
 - Maar is klant geen onderneming: stilzwijgen moet **omstandig** zijn; niet-protesteren is onvoldoende (particulieren worden meer beschermd: als je niet protesteert, aanvaard je ook niet (redelijke termijn))
 - Omstandig: gebruik goederen, factuur betalen,...
- **Wat wordt bewezen** met de factuur?
 - Bestaan overeenkomst zoals vermeld op factuur
 - Aanvaarding van de levering? (infra)
 - Algemene verkoopsvoorwaarden? (infra)

Aanvaarding van de levering

Verschillende hypothesen

- *Levering gaat factuur vooraf*
 - ◊ Protest factuur slaat enkel op factuurvoorwaarden (niet op levering)
- *Levering samen met factuur*
 - ◊ Aanvaarding slaat op conformiteit van de levering + bestaan en voorwaarden overeenkomst (achteraf niet afkomen met 'kras op tafel')
- *Factuur gaat levering vooraf:*
 - ◊ Aanvaarding factuur is geen aanvaarding conformiteit geleverde zaak

Algemene verkoopvoorwaarden

- Probleem: vaak onleesbaar of slechts gekend bij toezending factuur
- Kernvraag: redelijke mogelijkheid tot kennisname uiterlijk bij contractsluiting?
 - Strengere beoordeling
 - Oplossing: voorwaarden op bestelbon, uitdrukkelijke aanvaarding door klant,...
 - Opm.: bijzondere regels m.b.t. bestelbon op grond van artikel VI.88 WER (consumenten)
- Battle of the forms (formulierenstrijd): knock-out regel (als de rechter moet beslissen welke algemene voorwaarden van toepassing zijn en er zijn gelijkenissen, dan gelden ze beide (de gelijkenis). Bij tegenstrijdigheden: gemeen recht)

Vormeloze ingebrekestelling

- **Gemeen recht: artikel 1139 BW**
 - Ingebrekestelling enkel door aanmaning bij gerechtsdeurwaardersexploot
- **In ondernemingszaken: tussen ondernemingen**
 - Gewoonterecht: vormvrij
 - Aanmaning bij gerechtsdeurwaardersexploot
 - Brief, telegram
 - Zelfs mondeling
 - Wet 2 augustus 2002 bestrijding van betalingsachterstand
 - Zelfs geen ingebrekestelling vereist voor het maken van een aanspraak op moratoire interest of schadevergoeding wegens contractuele wanprestatie

Laattijdige betaling factuur

Gemeen recht

- **Nalatigheidsinterest aan wettelijke interestvoet vanaf ingebrekestelling (art. 1153 BW)**
 - Ingebrekestelling vereist normaliter aanmaning (bij deurwaardersexploot)
- **Contractuele afwijkingen**
 - Hogere nalatigheidsinterest (zonder ingebrekestelling)
 - Forfaitaire schadevergoeding (= schadebeding)
 - Beperkingen
 - Gemeen recht: reductie bovenmatige schadevergoedingen
 - Boek VI WER (consumenten): nietigheid
 - Kennelijk bovenmatige schadevergoeding (VI.83, 17 WER)
 - Niet wederkerige of niet gelijkwaardige schadebedingen (VI.83, 24 WER)

ON-transacties

- **Bijzondere regelen Wet Betalingsachterstand**
 - Alle betalingen tot vergoeding van handelstransacties
 - Levering goederen/ verrichten van diensten
 - Niet enkel verkoop, ook verhuur....
 - Roerende of onroerende goederen, lichamelijk of onlichamelijke
 - Tegen vergoeding (geldsom)
 - Tussen ondernemingen of
 - Tussen ondernemingen en overheidsinstanties
 - NIET: tussen particulieren onderling/ tussen overheid en particulier

Opmerking: afwijkende definitie “onderneming”: “elke organisatie, met uitsluiting van overheidsinstanties, die handelt in het kader van haar zelfstandige economische of beroepsmatige activiteit, ook wanneer deze door slechts één persoon wordt uitgeoefend.”

Principe 1: betalingstermijn 30 dagen

- **Uitz.: overheidsinstanties in gezondheidszorg (60 dagen)**
- **Loopt vanaf de dag volgend op de dag van:**
 - Ontvangst factuur
 - Ontvangst goederen / diensten (indien later dan factuur)
 - Aanvaarding / controle indien voorzien in de wet of overeenkomst + factuur eerder ontvangen

▪ Afwijking bij overeenkomst?

- Tussen ondernemingen onderling: ja
- Tussen onderneming en overheid: enkel indien objectieve noodzaak + max 60 d

Principe 2: recht op nalatigheidsinterest

- Loopt van rechtswege en zonder ingebrekestelling vanaf betalingsachterstand
- “superinterest”: referentievoet ECB + 8% + afronden
- Afwijking bij overeenkomst tussen ON mogelijk (niet met overheidsinstanties)

Principe 3: recht op schadeloosstelling

- Min. EUR 40 forfaitair + recht op andere invorderingskosten (incl. RPV)
- Afwijking bij overeenkomst tussen ON mogelijk (niet overheidsinstanties)

Herzieningsbevoegdheid rechter mbt contractuele bedingen die kennelijk onevenwicht tussen rechten en plichten creëren ten nadele van de schuldeiser

- Vermoeden van kennelijke onbillijkheid
 - Bedingen die recht op nalatigheidsinterest uitsluiten

Je kan alle schade die je lijdt ten gevolge van laattijdige betaling terugvorderen.

Wetbetalingsachterstand: suppletieve regeling. Je kan gaan afwijken op allerlei manieren. Men kan dat systeem gaan moduleren naargelang de eigen inzichten. Men wilt kleine ondernemingen gaan beschermen, je hebt een sterke partij en een minder sterke partij (bv Delhaize met de leverancier met sla). Rechter kan dan gaan herzien tvv de kleine onderneming.

Die drie principes plus afwijkingsmog plus bescherming kleine ondernemingen: interessante examenvraag

Invordering van onbetwiste geldschulden

▪ Toepassingsgebied:

- Enkel voor onbetwiste schuldvorderingen (vaststaand en opeisbaar)
- Enkel tussen ondernemingen
- Niet: indien SE of SA niet is ingeschreven in KBO!

▪ Procedure (art. 1394/20 e.v. Ger.W)

- Aanmaning door gerechtsdeurwaarder op verzoek advocaat (buiten rechtbank om)
- Schuldenaar kan betalen, betwisten of betalingsfaciliteiten vragen (via antwoordformulier dat is gehecht aan de akte van aanmaning)
 - Quid als SA niet reageert => PV van niet-betwisting (na 8 dagen)

- Men kan met die PV naar een overheidsinstantie gaan en beslag leggen op goederen van de wanbetaler zonder tussenkomst van de rechtbank
 - Uitvoerbaarverklaring door centrale instantie (ook bij betalingsfaciliteiten)
 - Medewerking magistraat
- Kosten gerechtsdeurwaarder voor schuldenaar + SVG van max. 10%

Onbeslagbaarheid woning zelfstandige

- Natuurlijke persoon met beroepsbezigheid (niet verbonden door arbeidsovereenkomst of statuut) + mandatarissen van rechtspersonen
- Verklaring voor notaris => onroerend goed dat tot hoofdverblijfplaats dient => overschrijving hypotheekkantoor => onbeslagbaar voor *latere* schuldvorderingen die uit beroepsactiviteit ontstaan
- Afstand mogelijk: retroactieve werking
- Afstand naar de toekomst: niet mogelijk

KREDIETRECHT EN MEDEDINGING

I – Kredietrecht

Overzicht soorten kredieten

= de terbeschikkingstelling van koopkracht door een persoon (de kredietgever) aan een andere persoon (de kredietnemer), onder de vorm van een som geld of op andere wijze, en waarbij de kredietnemer op termijn gehouden is tot terugbetaling van de waarde van de geleende koopkracht. Men krijgt als het ware “huidig geld voor toekomstig geld”.

- **Rol kredieten en kredietinstellingen (banken)**
- **Soorten kredieten:**
 - Niet-gereguleerd (bank leent geld aan consument)
 - Lening (incl. Obligatielening)
 - Kredietopening
 - Andere: documentair krediet, garantiekrediet, acceptkrediet...
 - Gereguleerde kredieten (gaat om een onderneming)
 - Consumentenkrediet - consumenten (WER)
 - Hypothecair krediet – consumenten (WER)
 - KMO-Financiering - ondernemingen (WKF)

Lening

- *contract waarbij de ene partij geld aan de andere partij afgeeft onder verplichting voor deze om aan de eerstgenoemde geld terug te geven*
- Benoemde overeenkomst: art. 1892 e.v. BW
- Constitutieve voorwaarden:
 - Toestemming – bekwaamheid (lening kan worden vernietigd door bv dwaling)
 - Voorwerp (=geldsom)
 - Oorzaak (beweegreden die de ontleners tot de betrokken handeling brengt, mag niet ingaan tegen een wettelijk verbod)
 - Afgifte
 - Eenzijdige overeenkomst (legt enkel verplichtingen op aan de ontleners)
 - Gebrek aan stilzwijgend ontbindend beding (leidt ertoe dat wanneer de ontleners zijn verbintenis tot teruggave niet nakomt, de uitleners niet over de mogelijkheid beschikt om de ontbinding van de overeenkomst te vorderen, met schadevergoeding)

Verplichtingen ontleners

1. VERGOEDING

- Meestal rente
 - Niet-essentieel want in principe overeenkomst om niet
 - Rente moet worden bedongen (expliciet/stilzwijgend)
 - Vormen
 - Vaste rente
 - Variabele rente
 - Andere parameters (bv. resultaat ontleners)
 - Kapitalisatie
 - Rentevoet:
 - Contractsvrijheid; wettelijke rente als suppletieve regel (= indien rente niet was vastgesteld, wordt de rente bepaald op de wettelijke rentevoet)
 - Bedongen interest mag de wettelijke rentevoet overschrijven, in alle gevallen waarin de wet dit niet verbiedt.
 - Duur rente = duur lening (van afgifte tot einde lening)
 - Quid laattijdige betaling interest?
 - Schadebeding, maximaal 0,5% verhoging (art. 1907, lid 3 BW)
 - Niet: laattijdige betaling kapitaal

2. TERUGGAVE

- *De lener is gehouden de geleende zaken in dezelfde hoeveelheid en hoedanigheid en op de overeengekomen tijd terug te geven*
- Tijdstip
 - Bepaalde vs onbepaalde duur
 - Bullet of annuïteiten
 - Annuïteiten: aflossingsschema verplicht
- Quid vervroegde terugbetaling?
 - Geen recht; indien toegestaan, max. 6 maanden interest als wederbeleggingsvergoeding (1907bis BW)
- Quid vervroegde opeisbaarheid?
 - Uitdrukkelijk ontbindend beding of ontbindende voorwaarden
- Quid laattijdige teruggave?
 - Na verval: opnieuw kosteloos
 - Vanaf aanmaning: moratoire interest verschuldigd

Kredietopening

- *Consensuele overeenkomst waarbij kredietnemer in één of meerdere malen krediet kan opnemen (op afroep)*
- Toekomstig krediet en dus geen benoemde overeenkomst
- **Mogelijkheid tot herkwalificatie van kredietopening naar geldlening?**
 - Belang: wederbeleggingsvergoeding (cf. 1907bis BW)
 - Correctieven?
 - Opname krediet in één maal, niet-wederopneembaar, periodieke aflossing => lening
 - Maar: als OVK voorziet in reserveringscommissie: geen herkwalificatie (partijen aanvaarden gevolgen)
 - Maar: ook hier nuancering
 - Opname binnen korte tijdspanne: evt. kwalificatie als leningsbelofte (ook als bedrag van opname niet a priori gekend) of inherent als bancaire praktijk
 - Geen vrijheid op vlak van bestemming en korte opnametijd => lening

KMO-Financiering – wet 21/12/2013

- KMO = onderneming (algemene def.) volgens artikel 15 W.Venn.
- **Procedureel**
 - Wegwerken informatie-assymetriën
 - Voorbeeld: reden van kredietweigering

- Voorbeeld: verplichting voor kredietgever om gepast krediet voor te stellen binnen het gamma

▪ Inhoudelijk

- Recht op vervroegde terugbetaling!
- Beperking wederbeleggingsvergoeding:
 - Geldlening: gemeen recht
 - Geen geldlening: (niet kennen)
- Onrechtmatige bedingen (art. 13)

II – Prijzenwetgeving en mededinging

Mededingingsrecht

Doel: goed werkende markten = concurrentie

▪ Verbod van kartelafspraken (IV.1 WER):

- = overeenkomsten en besluiten die de mededinging op de markt merkbaar beperken of vervalsen
 - Prijsafspraken, verdeling van de markt, beperking productie, maar ook: “onderling afgestemde gedragingen” ...
- Quid moeder-dochter?
 - *Voor zover de afspraak tussen moeder en dochter de uiting is van een door de moeder aan de dochter opgelegde regeling die een normale taakverdeling op het oog heeft, worden beide entiteiten geacht een economische eenheid te vormen; gaat de afspraak tussen beide verder/ beïnvloedt zij de mededinging met derden dan is zij een afspraak tussen verschillende entiteiten die de mededinging kan beïnvloeden*
- Toch toegelaten indien:
 - Verbetering technische of economische vooruitgang / verbetering concurrentiepositie voor KMO's op de markt; en
 - Billijk aandeel voor de gebruikers; en
 - Geen beperkingen die niet onmisbaar zijn voor het bereiken van de voorgaande doelstellingen; en
 - De mededinging voor deze producten niet wezenlijk wordt uitgeschakeld

- **Verbod van misbruik van machtspositie**
 - Dominante positie die toelaat zich onafhankelijk te gedragen zonder rekening te moeten houden met de andere marktdeelnemers
 - Misbruik van dominante positie is verboden; dominante positie niet
- **Controle op concentraties**
 - Concentratie = fusie of verwerven van controle
 - In bepaalde gevallen slechts mogelijk mits voorafgaande toestemming BMA (Belgische Mededingingsautoriteit)
 - Te bekijken in verhouding met andere nationale en Europese aanmeldingsverplichtingen

Prijzenwetgeving

- **Marktsturing door de overheid**
 - Bijsturen van vraag- en aanbod;
 - Koopkracht
- **Werking:**
 - Prijzenobservatorium: toezicht; verslag
 - Mededingingscollege:
 - voorlopige maatregelen (max. 6 maanden)
 - Beroep: Hof van Beroep te Brussel
 - Minister Economische Zaken: definitieve maatregelen via wetgeving (binnen 6 maanden)

COMMERCIEEL INSOLVENTIERECHT

I – Faillissement

- **Faillissement** is dwingend! V moet uit rechtsverkeer verdwijnen vanaf vwdn voldaan. (curatief)
- Nadruk wordt gelegd op gerechtelijke **reorganisatie** (is preventief) → werkgelegenheid wordt hier wél behouden, want systemen om V opnieuw rendabel te maken (faillissement vermijden)

Faillissementsvoorwaarden

- Als er niets meer te redden valt binnen een onderneming
- Doel van de faillissementsprocedure: zieke onderneming uit het handelsverkeer halen, dreigt anders de rest van het economisch systeem te besmetten
- Ordelijk verdelen van de overige activa tussen de verschillende SE in de onderneming
- **Personeel toepassingsgebied: onderneming (≠ handelaar)**
 - *Enkele bijzondere gevallen* (onderstaande gevallen kunnen failliet verklaard worden)
 - VZW's
 - Vrij beroep
 - Bestuurders van vennootschappen (oefenen zelfstandige beroepsactiviteit uit => ze zijn een onderneming)
 - Onbeperkt aansprakelijke vennoot
 - Ontbonden rechtspersoon → kan failliet worden verklaard! SE kan tijdens ontbinding het faillissement aanvragen als hij vindt dat hij benadeeld wordt.
 - Overleden ondernemer (kan failliet verklaard worden op voorwaarde dat de rechtbank vaststelt dat het insolventie, niet betalen van de schulden, aan de orde was, tot 6 maand van het overlijden, toen die nog in leven was)
- **2 soorten faillissementen**
 - Je wordt niet verantwoordelijk gesteld voor de schulden van de vennootschap. Je wordt enkel failliet verklaard voor de schulden van de zaakvoerder
 - 2 vermogens: vermogen van de bvba en schulden van bestuurder
- **3 voorwaarden om failliet te worden verklaard:**
 1. Personeel toepassingsgebied: **onderneming**
 2. **Duurzaam ophouden te betalen (= staking van betaling)** (niet bij machte om opeisbare schulden terug te betalen)
 - Duurzaam (≠ tijdelijk probleem)
 - Liquiditeit eerder dan balansmatige solvabiliteit
 - Feitenkwestie
 3. **Geschokt (wankelend) krediet** (geen leningen meer bij derden owv geen vertrouwen)
 - SE's weigeren krediet of uitstel van betaling
→ Vormt één geheel met 2)

- Geen fictief krediet (wn'ers betalen, maar stoppen RSZ betalen → schulden opbouwen bij partijen waarmee geen contract afgesloten)
- Beoordeling bij vennootschap in vereffening

Initiatiefrecht

▪ Aangifte door schuldenaar

- verplicht binnen 1 maand na staking betalingen (art. 9, lid 1 FW – XX.102 WER)
 - *Uitz.: verzoek/toekenning reorganisatie (WCO-aanvraag)*
 - *Uitz.: VZW: zijn niet verplicht om aangifte te doen van hun faillissement*
- Sancties
 - Strafsancties (489 Sw.)
 - Bestuurdersaanspraken
 - **Gewone bestuursfout** (je doet bv. failliaanvraag niet binnen 1 maand)
→ voor welk bedrag bestuur aansprakelijk? *Vb. op 1 januari stelt men geschokt krediet vast; tot 1 feb de tijd om failliaanvraag in te dienen – men doet dit slecht op 1 juni – rechter moet om bestuurdersaansprk te bepalen vgl making tussen netto-passief op 1 feb (50 000 EUR; dus 50 000 tekort om alle SE's te betalen) en op moment van uitspraak faillietverklaring (100 000 EUR, dus bestuurders aanspr voor 50 000 (hadden zij die fout niet begaan, dan ging er maar een nettopassief zijn van 50 000 (op 1 feb), dus door hun fout 50 000 extra, waarvoor zijn aanspr wordeng gesteld)*
 - Kennelijk grove fout (530 W.Venn. → XX.225, §1 WER)
 - XX.227 WER: '**wrongful trading**' (specifieke aansprgrond voor bestuur; bestuurder die schulden aangaat met de V en hij weet dat V niet bij machte is die schuld te voldoen, dan zal hij (bestuurder) aanspr worden gesteld – staat los van faillissementshypothese, maar wordt steeds uitgesproken in kader van faillissement) *Vb. bestuurder gaat krediet aan van 100 000 met bank in naam van V en die kan niet betalen → bestuurder aanspr*

▪ Dagvaarding door schuldeiser (eenieder die een SV heeft op u, kan een vordering stellen tot faillietverklaring)

- Als je iemand wilt dagvaarden: ondernemingsrechtbank

▪ Dagvaarding door OM (overheid kan faillissement ook vorderen)

- Cf. Depistage
- *Procureur die in kader van strafonderzoek kennis krijgt over een onderneming, kan zeggen 'we laten die failliet verklaren'*

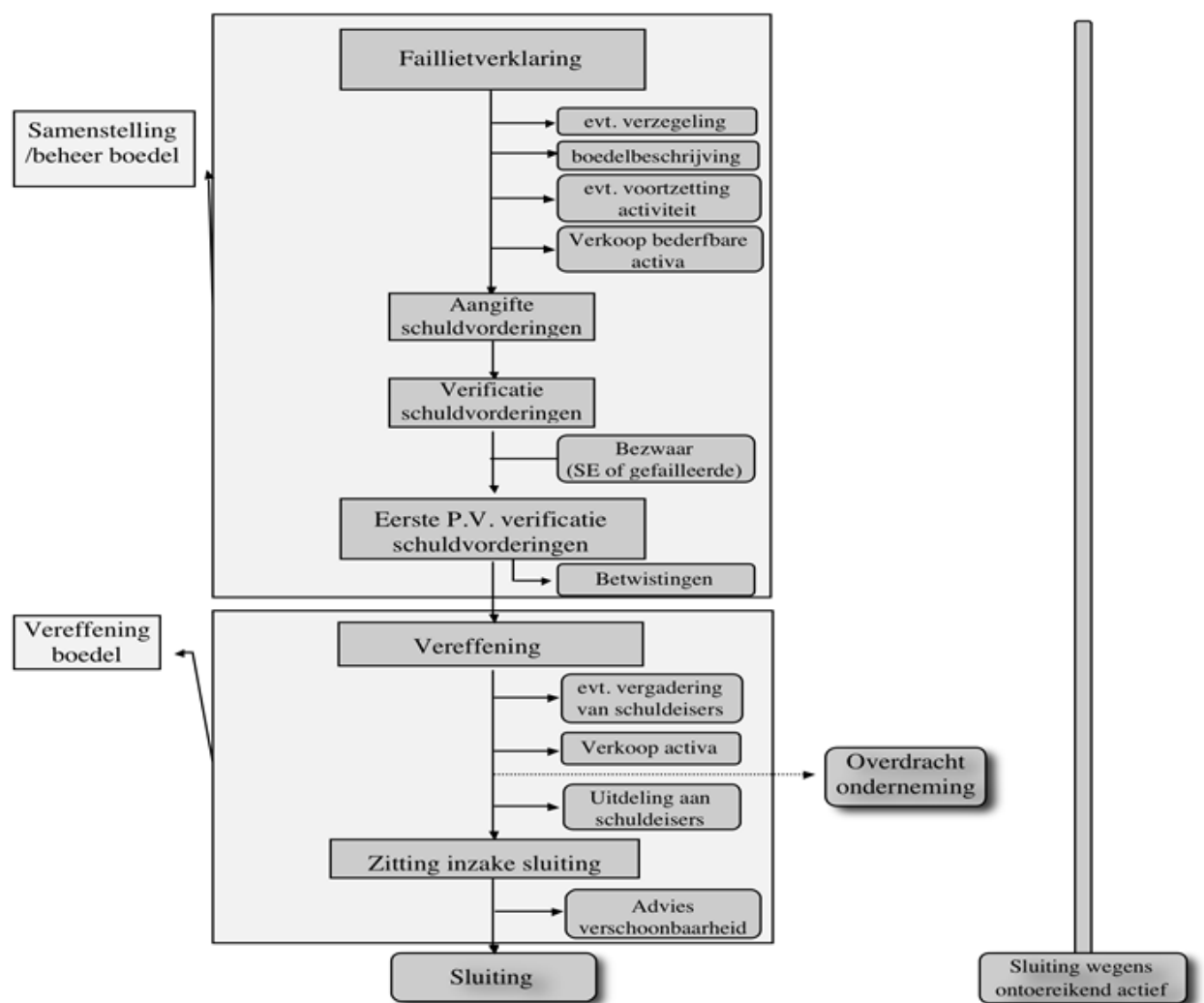
- **Dagvaarding door voorlopig bewindvoerder** (krijg bevoegdheid om ipv bestuur van de V het faillissement te gaan indienen)
 - De maatregel wil bereiken dat de onderneming niet meer onver zijn vermogen kan beschikken en dat dit beschikkingsrecht tijdelijk aan een gerecht. bewindvoerder wordt toevertrouwd.
 - Indiciën van faillissement
 - Ambtshalve aangesteld of op verzoekschrift van belanghebbende (8 FW- XX.32 WER)
 - Ambtshalve (rechter beslist faillietverklaring) faillissement? → KAN NIET! Moet gevorderd worden

Faillissementsvonnis

Rechter krijgt aanvraag binnen – vwden zijn vervuld – nu procedure volgen

- **Inhoud**
 - Aanstelling curator(en) (beheer van V): advocaat – neutraal → VEREFFENING (doel curator: activa verkopen aan goede prijs en SE's op correcte manier terugbetalen)
 - Aanduiding rechter-commissaris (meestal advocaat; controle op curator, vormt brug tussen de ondernemingsrechtbank en de curator)
 - Vaststelling datum 'staking van betalingen'
- |-----|----
 1/1 10/1 → F: staking van betaling
- Max 6 mnd. terug in de tijd → rechter kan tot 6 mnd in de tijd teruggaan met staking van betaling (die 6 mnd noemt men 'verdachte periode', omdat alles wat aan transacties is gebeurd tss staking en faillietverklaring is iets dubieus)
 - Dit is eerder de uitz, in principe: tijdstip van staking bepaald op de datum van het faillissementsvonnis
 - Oproep aan SE's tot aangifte (RegSol) → doen ze dat niet, dan kunnen ze niets terugvorderen
- **Bekendmaking**
 - In Belgisch Staatsblad (+ 2 dagbladen)
 - **Verloop procedure**
 - Gelijkheid onder SE
 - Bevoorrechte SE's

- Bv: veel KMO's zijn georganiseerd door 2 vennootschappen
 - Vennootschap waarin het bedrijf zit (business, contracten..., hierin zitten nauwelijks de activa)
 - Vastgoedvennootschap (activa: gebouwen)
= SE van de operationele vennootschap.
- Als deze bijna failliet is, gaan ze dat betalen aan hun eigen vennootschap

Rechtsgevolgen t.a.v. vermogen gefailleerde

▪ Buitenbezitstelling (XX.110 WER)

- Eens failliet: kan je niet meer aan je eigen goederen, bezittingen e.d., die zijn vanaf nu voor de SE's
- Verlies beheer over alle goederen
 - naar curator (beheert nu de V; voor natuurlijke persoon: onbep aansprakelijk, dus heel verregaand!)
 - vorm van 'collectief beslag' voor de schuldeisers in de boedel
 - niet-tegenstelbaarheid handelingen gefailleerde aan boedel (geen echte onbekwaamheid)
- Nul-uur regel: buitenbezitstelling geldt vanaf 0 uur vanaf de faillietverklaring
- Gevolgen:
 - Geen beschikking over goederen
 - Verbod betalingen aan SE's
 - Verbod ontvangst betalingen (uit oorzaak vóór faillissement)
 - Niet-tegenstelbaarheid nieuwe verbintenissen
 - Quid nieuwe activiteit? → XX.110, §3, lid 2 WER (nieuw!) (nieuwe activiteit na faillissement – bv. bakker die sandalen gaat verkopen in Hawaï – mag wel!)
 - Inkomsten uit oorzaak daterend van na faillissement vallen buiten de boedel

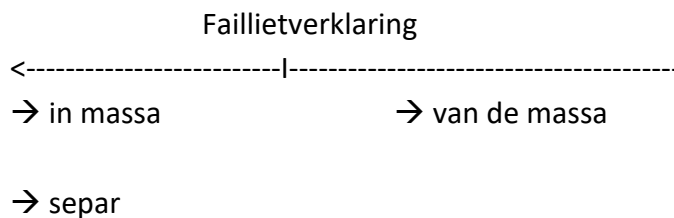
▪ Vorming 'boedel' → GELIJKE BEHANDELING SCHULDEISERS

- **Passief** van de boedel → 'massa van SE's **IN** de boedel'
 - **Chirografaire SE's**: de 'gewone' SE's, die geen speciale rechten hebben
 - **Algemeen bevoorrechte SE's**
 - *Vb. werknemers die loon nog niet hebben gekregen krijgen voorrang op chirografaire SE's, RSZ, bedrijfsvoorheffing, begrafeniskosten*
 - **NIET**: SEPARATISTEN (vallen uit de boedel, SE die aanspraak kunnen gelden op een specifiek goed)
 - bijzonder bevoorrechte SE (SE's van V die een zekerheid hebben op een specifiek goed van de onderneming)
 - ◆ *Vb. onbetaalde verhuurder OG (Vb. bakker die appartement huurt, SE zal voorrecht hebben op stoffende huisraad (= verkoop meubelen, SE mag opbrengst hiervan houden)); niet-betaalde verkoper RG (Vb. Onderneming A verkoopt auto's aan onderneming B die failliet gaat, maar B heeft nog niet*

betaald; auto's worden door curator verkocht en opbrengst daarvan wordt gebruikt om schulden van B te vereffenen)

- Hypotheek (op OG) & pandhoudende (op RG) SE's
- NIET: schulden **VAN** de boedel ('boedelschulden') = aangegaan door curator NA faillissement (of tijdens opschorting)
 - deze schulden vallen buiten de boedel
 - bv: ereloon van de curator, schulden die actief door de curator worden aangegaan tijdens die procedure (licht/ verwarming in bedrijf...)
- **Actief** van de boedel
 - *Principe*: alle activa v. gefailleerde
 - niet activa verworven uit nieuwe activiteit
 - *Uitz.* (XX.110 WER)
 - onbeslagbare goederen
 - vergoeding lichamelijke schade
 - door curator toegekend levensonderhoud (bed, wasmachine ...) (XX.141)
 - + separatistenposities (RG die nog niet betaald zijn + OG gdn met hypotheek)
- **Stopzetting maatregelen van tenuitvoerlegging** (XX.120-121 WER)
 - **SE's IN de boedel**
 - Stopzetting van alle individuele beslagen
 - ◇ collectieve vereffening boedel
 - Voortzetting alle vorderingen tegen curator (XX.118 WER)
 - **SE's BUITEN en VAN de boedel** (art. 26 FW)
 - *Principe*: Behoud individuele vervolgings- en uitvoeringsrechten

Verduidelijking

In massa: kunnen geen beslag leggen, afhankelijk van curator

Van de massa: wel schulden terugkrijgen voor afsluiting faillissement

- **Eisbaarheid termijnschulden** (XX.116 WER)
 - **Ratio: snelle afwikkeling faillissement**
 - **Principe:** schuldvorderingen op termijn op gefailleerde worden onmiddellijk eisbaar, geldt voor alle schulden van een gefailleerde (ook deze die buiten de massa vallen)
- **Stuiting loop interesten** (XX.117 WER)
 - **Ratio:** fixatie passief & accumulatie schulden vermijden
 - **Schulden IN de massa:** stuiting tov de massa, stuiting der interesten
 - **Schulden BUITEN en VAN de massa:** geen stuiting interesten
 - Maar: enkel toerekening op opbrengst gewaarborgd goed

Rechtsgevolgen t.a.v. vroegere handelingen

- **Achtergrond**
 - Onregelmatigheden in prefaillissementsperiode
 - Gelijkheid schuldeisers
- **3 situaties (!)**
 - 1. Gemeenrechtelijke niet-tegenwerpelijheid**
 - Principe: handeling bindt SE's/boedel niet
 - Maar: curator kan handeling bevestigen (bv wanneer hij oordeelt dat de handeling voordeel oplevert voor de massa)
 - Vnl. akten met verplichte publiciteit
 - Vb. aankoop of verkoop van onroerend goed, aandelen ...
 - 2. Handelingen in verdachte periode**
 - *“Periode voorafgaand aan het faillissement sinds het tijdstip dat de gefailleerde in feite had opgehouden te betalen.”*
 - Aanknopingspunt: “verdachte periode”
 - Principe: geen verdachte periode
 - Uitz.: tot 6 maanden voor faillietverklaring
 - ♦ *Enkel indien ernstige en objectieve omstandigheden ondubbelzinnig aangeven dat de betalingen reeds voorheen hebben opgehouden*
 - Gevolgen niet-tegenwerpelijheid
 - Tegenpartij: teruggave aan boedel + vordering in boedel
 - ♦ Evt. teruggave bij equivalent

- Verplichte vs. facultatieve niet-tegenwerpelijheid
 - **VERPLICHT niet-tegenwerpelijke handelingen** (art. 17 FW – XX.111 WER)

1. Handelingen om niet/met aanzienlijk onevenwicht prestaties

- ❖ Schenkingen
 - Schenkingen voor dat je failliet gaat → die geschonken goederen moeten worden teruggegeven (op voorwaarde dat die schenking tijdens verdachte periode is gebeurd)
- ❖ Andere handelingen om niet
 - verwerping nalatenschap, kwijtschelding van schuld
- ❖ Bezwarende handelingen: bv. verkoop onder prijs, ...
 - teruggave goederen door koper; koper: vordering in boedel
 - *Vb. goederen verkopen aan de moeder van V die failliet is → SE's worden benadeeld tgv handelingen van de gefaillieerde (verkopen onder de prijs)*
Diegene die die voorraden goedkoper heeft gekocht, zal ze moeten teruggeven, ze krijgt geld niet meteen terug, maar pas op 't einde (dan heeft V mss wel niet genoeg geld om terug te betalen; curator is niet verplicht van terug te betalen)

2. Betaling niet-vervallen schulden

- ❖ Quid betaling factuur voor vervaldag? Korting? Overeengekomen op moment factuur (dus als die op voorhand al is afgesproken)
- ❖ *Vb. SE die moet worden terugbetaald op 1/10, terwijl hij wordt terugbetaald op 1/9 → sanctie: niet tegenwerpelijk; hij zal geld moeten teruggeven en zal voor zijn schuld in het faillissement terecht komen*

3. Betaling vervallen schuld anders dan in geld of handelspapier (inbetalinggeving)

- ❖ *Vb. Ik kan geld niet betalen, maar je krijgt mijn wagen (problematisch voor andere SE's, want die auto zal meer waard zijn dan 10 000)*

4. Zekerheid voor eerder aangegane schuld

- ❖ Zakelijke zekerheid
- ❖ Door gefaillieerde
- ❖ Na aangaan schuld → dus oude schuld; cf. hypothecaire volmacht

- **Facultatief niet-tegenwerpelijk** (18 FW – XX.112 WER) (Rechter moet het alleen maar doen als hij het nuttig acht)
- ◆ Deze bepaling stelt de curator in staat alle andere handelingen te verwerpen, indien zij werden gesteld door een wederpartij die kennis had van de staking van betaling
- ◆ Betalingen + handelingen onder bezwarende titel
- ◆ Kennis duurzaam ophouden van betaling (bewijs curator), als je kan bewijzen dat je medecontractant op de hoogte was van het duurzaam ophouden van betalen, kan de curator alle transacties terug gaan vragen
- ◆ Nadelig boedel
- ◆ Regel heeft tot doel te vermijden dat bepaalde SE voordeel kunnen halen uit de prefaissementssituatie obv “voorkennis”

→ verschil tussen hypotheek en hypothecaire volmacht (mandaat)

- Lening van OG kan je een hypotheek vestigen
 - Voordeel: zekerheid van bank
 - Nadeel: grote kost (je moet hier een taks op betalen)
- Hypothecaire volmacht: ik geef de bank het recht om wanneer jij een hypotheek wilt vestigen, dan mag je dit doen zonder mijn hulp
 - Het uitoefenen van een hypothecair mandaat = vestigen van een nieuwe zekerheid tov een oude schuld

3. Faillissementspauliana (20 FW – XX.114 WER)

- Ongeacht wanneer (los van de verdachte periode van 6 mnd)
- Idem als art. 1167 B.W.
 - Schade door massa (SEs)
 - Bedrieglijke benadeling van SEs
 - ◆ abnormale handeling waarbij SA wist schade toe te brengen aan SEs
- Vordering: exclusief aan curator (Curator gaat aantonen dat er een bedrieglijke benadeling is van SE's)
- Opbrengst: aan failliete boedel

■ A. Niet-tegenwerpelijkeid

■ **B. Lopende overeenkomsten** → faillissement beëindigt OK niet!

- Kenmerkende prestatie, d.i. deze prestatie waarvoor de tegenpartij een betaling zal verrichten, op ogenblik van het faillissement nog niet (volledig) is geleverd

- Principe: faill. heeft geen gevolg voor overeenkomsten
 - (Uitz.)
- Lot van lopende overeenkomsten
 - Standpunt gefailleerde
 - Standpunt wederpartij
- Voor curator (art. 46 FW – XX.139 WER): OPTIERECHT
 - Beslissing tot voortzetting
 - evt. aanmaning door SE
 - voorstel tot verderzetting kan door de wederpartij niet worden geweigerd
 - prestaties in toekomst: schuld van de boedel
 - *bv. huurOK laten voortbestaan: vroeger IN massa; na faillss: VAN DE MASSA → betalingen na het faissement VAN DE MASSA worden eerst betaald*
 - Verbreking door curator
 - Evt. schadevergoeding in de boedel
 - Als de curator beslist om het contract verder te laten lopen (bv huurovereenkomst van opslagplaats waar alle materiaal staat => huurtermijnen vervallen na opening na faillissement = boedelschulden)
- Voor wederpartij gefailleerde
 - Geen dwanguitvoering mogelijk, tenzij voortzetting (nieuwe schuld VAN de massa)
 - Problematisch: indien geen uitvoering en verbreking door curator: gehouden tot prestatie.
- Enkele bijzondere gevallen, waaronder: **faillissement koper van koopwaar**
 - **Reeds geleverd**
 - **Revindicatie** (terugvordering) binnen 8 dagen (contante verkoop)
 - ◆ → Binnen 8 dagen na levering koopwaar kan leverancier die levering terugnemen indien faillissement!
 - 8 dagen verstreken? Voorrecht 'onbetaalde verkoper' blijft bestaan tot 5j na de levering
 - **Voorrecht onbetaalde verkoper**
 - ◆ 5 jaar na levering
 - ◆ Uitzondering: onroerendmaking tenzij bedrijfsuitrustingsmaterieel
 - **Eigendomsvoorbehoud** (101, lid 2 FW – art. XX.194, lid 2 WER)
 - ◆ = zolang niet betaald, blijf ik eigenaar van goederen (uitzondering op consensualisme)
 - ◆ Schriftelijk
 - ◆ Uiterlijk bij levering

- ◆ Nog in natura aanwezig
- ◆ recht op terugvordering (voor 1ste PV)
- **Faillissement huurder van roerend goed LEZEN**
 - Voortzetting: boedelschuld
 - Ontbinding: terugname goed + chirografaire schuld

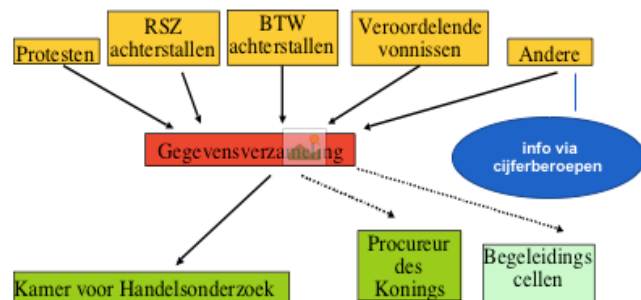
Verloop van de procedure

- **EINDE procedure**
 - Verschoonbaarheid → **kwijtschelding** (XX.173 WER)
= Heb je ganse procedure doorlopen, word je gezuiverd van de schulden in het faillissement → *tabula rasa!* (wordt slechts heel uitz gewijzigd)
 - Toepassingsgebied
 - ◆ gefailleerde natuurlijke persoon
 - ◆ + echtgenoot/wettelijk samenwonende partner
 - ❖ niet voor contractuele schulden vreemd aan beroep
 - ◆ Niet onderhoudsschulden en vergoeding lichamelijke schade
 - Kwijtschelding = de regel, maar
 - ◆ moet door SA worden gevraagd
 - ❖ bij aangifte of binnen 3 maand
 - ◆ belanghebbende kan (gedeeltelijke) weigering vorderen i.g.v. kennelijk grove fout
 - ❖ tot 3 maand na beslissing
 - SA kan aandringen tot beslissing na 6 maand
 - ◆ reactie na uiterlijk 12 maand
 - ◆ beslissing uiterlijk bij sluiting
- **Kosteloze borg:** een van de ouders stelt zich borg. Als ondernemer failliet gaat, dan draaien de ouders op voor het bedrag
 - je mag niets hebben gekregen voor die borgstelling
 - deze regel geldt niet voor zaakvoerder van een vennootschap

II – Preventiemechanismen

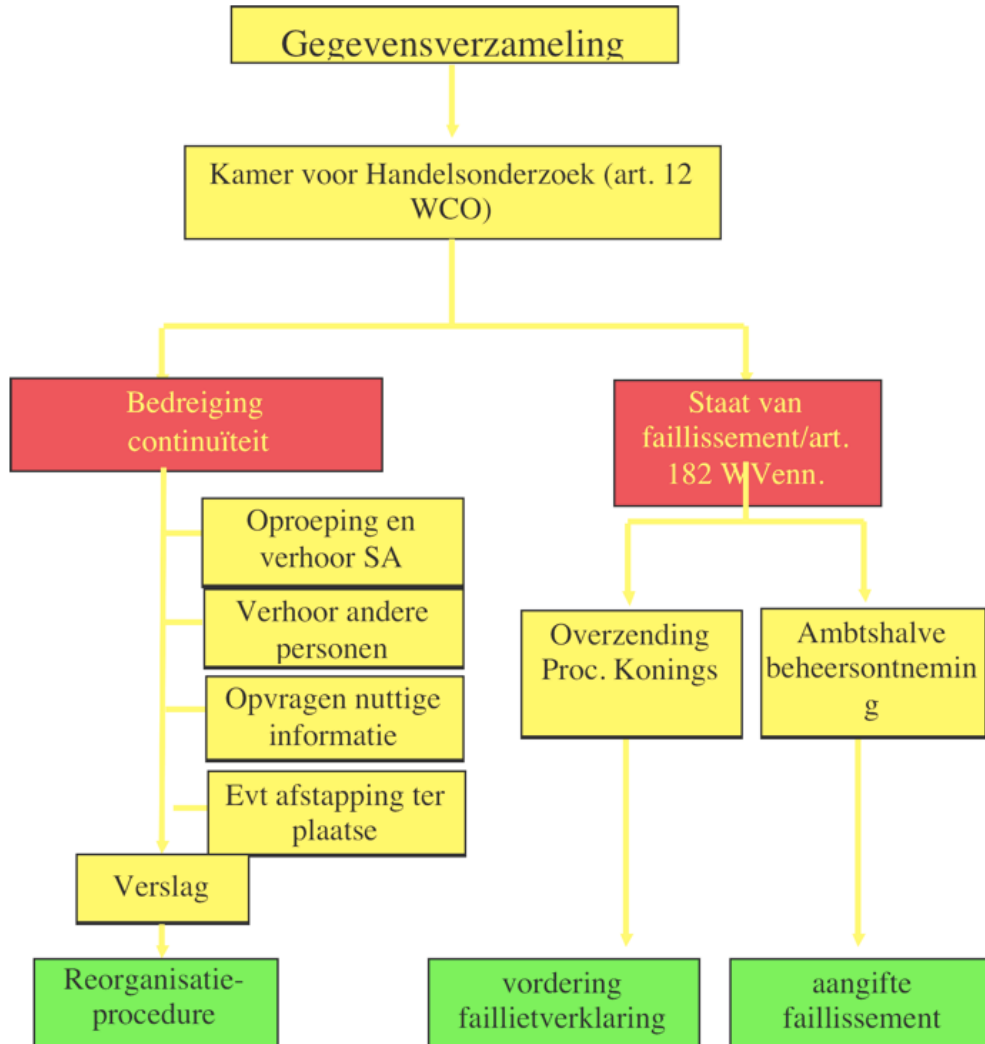
Depistage (opspreken ondernemingen in moeilijkheden)

- Depistage: XX.25 WER
 - = opspreken van ondernemingen in moeilijkheden
 - Taken:
 - Algemene opvolging ondernemingen
 - ◇ Doel: bewerkstelligen continuïteit van onderneming en bescherming SEs
 - 'Ambtshalve' onderzoek ondernemingen waarvan de continuïteit is bedreigd
- Verloop Depistage

→ Kamers voor
handelonderzoek zal
aanleggen van V en zal
kijken of die V in staat van faillissement zal verkeren

dossier
gaan

→ Dossier doorsturen naar OM die vordering faillissement kan gaan instellen

Bewarende maatregelen

- Aanstelling “**ondernemingsbemiddelaar**” (XX.36 WER)
 - = iemand die namens de onderneming met de SE gaat onderhandelen
 - Op verzoek SA
 - ‘Faciliteren’ van (minnelijke) reorganisatie
 - Sterk voluntaristisch
 - ‘Voorrecht gerechtskosten’
- Aanstelling **gerechtsmandataris** (XX.30 WER)

- Als de onderneming niet in actie schiet, wordt er niet goed geleid. Voor de procedure kijken of er gereorganiseerd moet worden
- Op verzoek van elke belanghebbende of OM
- Voorwaarden
 - Kennelijke grote tekortkoming van SA/orgaan
 - Gevaar voor continuïteit van de onderneming
- Aanstelling door voorzitter ondernemingsrechtbank
 - Bepaalt omvang opdracht
- Aanstelling **voorlopig bewindvoerder I** (XX.31 WER)
 - Wanneer je tijdens de procedure externe hulp nodig hebt
 - Op verzoek van elke belanghebbende of OM
 - Voorwaarden
 - Kennelijk grove fout van SA/orgaan
 - Aanstelling door ondernemingsrechtbank
- Aanstelling **voorlopig bewindvoerder II** (XX.32 WER)
 - Heeft niets te maken met reorganisatie, zijn de faillissementsvoorwaarden vervuld?
 - Op verzoek van welke belanghebbende of OM of *ambtshalve*
 - Voorwaarden
 - Aanwijzingen (vw.) faillissement
 - Aanstelling door voorzitter ondernemingsrechtbank
 - Gehele of gedeeltelijke beheerstontneming

Buitengerechtelijk minnelijk akkoord

- = akkoord zonder dat de rechtbank het oplegd
- Nood/ nut wettelijke regeling?
- Bv: SE's die een deal sluiten met een onderneming in moeilijkheden
Als je dit sluit: stel dat het toch nog foutloopt (de ondern. gaat failliet) dan gaan wij de afspreken die gemaakt zijn in zo'n akkoord niet in vraag stellen
 - Men wil de SE's over de streep trekken om zich in zo'n akkoord te gaan engageren
- Voorwaarden
 - Min 2 SE's + geschrift
 - Bindend voor partijen
 - Onaantastbaar bij later faillissement, maar beperkingen
 - Handelingen om niet
 - Faillissementspauliana

Gerechtelijke reorganisatie

→ Hier geldt: die ger. reorganisatie hangt af van keuze van onderneming (je kan niet gedwongen worden een ger. reorganisatie op te starten!

▪ Doelstellingen van de procedure

- Voorkoming faillissementen
 - Tijdig ingrijpen!
 - Geen curatele, wel (optionele) begeleiding
 - ! Bij faillissement: beheersontneming (curator krijgt beheer)
 - ↔ Hier (ger. reorganisatie): ondernemer blijft beheersbevoegd
 - Wel: beroep op ondernemersbegeleiding (mogelijkheid)
- Behoud economische substantie
 - Continuïteit van de ON, of van een deel ervan (= de hele of een deel van de organisatie redden)
 - ook reorganisatie mogelijk als onderneming *in globo* insolvabel is, maar continuïteit van onderdelen kan behouden blijven
 - Herstel van de ON o.b.v. reorganisatieplan
 - Evt. overdracht van de ON

▪ Krachtlijnen van de procedure

- Tijdelijk *moratorium* op de schulden
 - Ondernemer wordt afgeschermd van bestaande schuldeisers → 'Opschorting'; bedrijf moet voorlopig haar schulden niet betalen
 - Maar: onderneming blijft functioneren (continuïteit)
 - Ondernemer/bestuur blijft aan hoofd van onderneming ('debtor in possession')
 - facultatieve bijstand door 'gerechtsmandataris'
- Doel van de opschorting: 'gerechtelijke reorganisatie'
 - Kan bestaan uit hetzij:
 - Minnelijk akkoord (minst verregaande – tijdens die procedure vind je akkoord met de belangrijkste SE's (Vb. *Betalingsuitstel*))
 - Collectief akkoord (veel verregaander – zware procedure – plan voorleggen aan alle SE's gezamenlijk, die moeten stemmen over dat plan; meerderheid? Dan zullen ook SE's die niet hebben ingestemd gebonden zijn aan dat plan)
 - Overdracht onder gerechtelijk gezag (WCO 3) (men verkoopt de onderneming aan een derde partij (gedwongen), er komt dus cash in de plaats voor verkochte activa; die onderneming die activa verkoopt, wordt na verloop van tijd failliet verklaard)

- Doel: herstel solvabiliteit en rendabiliteit onderneming
 - Betalingsregeling met schuldeisers
 - Nieuwe geldmiddelen/afstoten deel onderneming

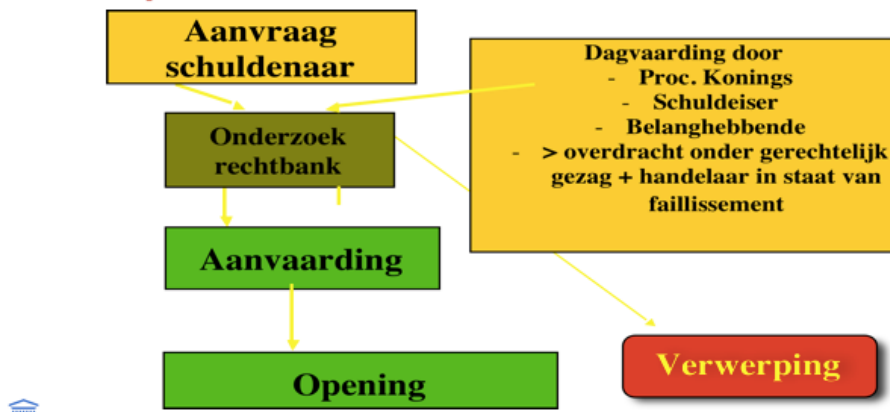
Vb: Ik bezit een bouwbedrijf die een aantal foute investeringen heeft gedaan en kan de schulden tov de bank niet meer terugbetalen. Mijn bedrijf heeft veel werken en veel WN's. Als dit bedrijf failliet wordt verklaard, zijn de contracter voor de toekomst en de WN's weg → bedrijf laten reorganiseren om te kijken of we misschien een nieuw bouwbedrijf kunnen overtuigen om iets van ons over te kopen. Deze vergoeding zal id venn komen. Met deze vergoeding proberen zoveel mogelijk SE te betalen.

Start procedure

▪ Initiatief?

- SA
- Gerechtsmandataris (+ Voorlopig bewindvoerder II)
- GROGG (= gerechtelijke reorganisatie door overdracht over gerechtelijk gezag
 - OM/SE/3den
 - VW. staat van faill. of slechte afloop reorganisatie

– Start procedure

Toegangsvoorwaarden

1. Onderneming
2. Continuïteitsbedreiging (23 WCO- XX.45 WER)
 - toetsen (is dit wel echt zo?)
 - Onmiddellijk of op termijn
 - Bij rechtspersoon: vermoeden als NA < 50% kapitaal

- Signaalfunctie revisor/beoefenaar cijferberoep
- Staat van faillissement is geen beletsel voor verzoek ! (je kan nog steeds beroep doen op gerecht reorganisatie (maar eens failliet verklaard, geen weg terug)
 - MAAR eenmaal failliet verklaard is er geen weg terug
- Slechts *prima facie*-beoordeling van continuïteitsbedreiging (24 WCO - XX.46, §2 WER)
- Maar: “**openportaalbenadering**” → in principe GEEN beoordeling hertelkansen bij verzoek

(Iedereen die er wenst gebruik van te maken, moet in die procedure terecht kunnen komen (enkel indien geen behoud van continuïteit mogelijk, dan mag rechter weigeren)

- Beoordeling gebeurt naderhand en kan leiden tot vervroegde beëindiging van de procedure (op verzoek)
- Tenzij geen “bedreigde continuïteit”
- Tenzij rechtsmisbruik...
- Behoud van continuïteit van een ‘deel’ van de onderneming → evt. vereffeningsscenario voor andere onderdelen

→ Het feit dat je voldoet aan je faillissementsvoorwaarden is geen beletsel dat je toch toegelaten wordt aan die procedure = openportaalbenadering van de gerechtelijke organisatie.

→ je vraag bescherming tegen je SE, de rechtbank kan je weigeren als:

- Een bedrijf misbruikt maakt van de mogelijkheid van de reorganisatieprocedure
 - Eens u binnen bent in die procedure zorgt dat ervoor dat je niet failliet kan verklaard worden, ook als je het vraagt
 - Rechtsmisbruik: als je niet wilt reorganiseren maar enkel je faillissement wilt uitstellen kun je niet tot de procedure worden toegelaten

3. Geen reorganisatie bekomen in recent verleden:

- Principe: indien verzoek **binnen 3 jaar** na vorige aanvraag (en toekenning van) reorganisatie: nieuw verzoek is onontvankelijk
 - Uitz.: nieuw verzoek strekt tot overdracht onder gerechtelijk gezag
- Indien aanvraag **tussen 3 en 5 jaar** na vorige aanvraag (en toekenning van) reorganisatie: nieuwe procedure mag niet terugkomen op verworvenheden schuldeisers uit vorige procedure => dus enkel “nieuwe” schulden
 - Je vraagt het aan maar je wordt niet toegelaten. En je vraagt het toch nog eens opnieuw aan. Je kan worden toegelaten maar de gevolgen zullen beperkter zijn.
- indien nieuwe aanvraag binnen 6 maand na vorige (negatieve) → geen gevolgen verbonden aan indienen verzoek (XX.45, §5 WER)

→ de onderneming moet zelf verzoeken om tot de procedure te worden toegelaten en ze moet documenten gaan ondertekenen.

- **Gevolg neerlegging verzoekschrift** (22 WCO - XX.44 WER)

- ~~Publiciteit~~

- behandeling in raadkamer (tenzij verzoek tot openbaarheid vanwege SA), maar bij grotere ondernemingen vaak gekend

- Aanduiding 'gedelegeerd rechter' (18 WCO - XX.42 WER)

- Gebeurt onmiddellijk na neerlegging verzoekschrift
 - Verslag over ontvankelijkheid/gegrondheid verzoek 'filteren' van manifeste misbruiken procedure
 - Waakt over naleving van de wet -> signaalfunctie aan rechtbank 'filteren' van slecht evoluerende procedures

- Behandeling verzoek en uitspraak rechtbank (art. 24, § 1 – 46, §1 WER)

- Binnen 15d.: behandeling in raadkamer, en verslag gedelegeerd rechter
 - Vonnis binnen 8 d. na zitting

- ~~Faillietverklaring of gerechtelijke ontbinding~~

- ongeacht doelstelling verzoek en stand procedure
 - → 'verdedigingsmechanisme' tegen vordering in faillietverklaring

- Verbod tegeldemaking ingevolge uitoefening middel van tenuitvoerlegging (uitleg infra)

→ wanneer je tot de rechtbank toegelaten wordt tot de procedure

op dat ogenblik de periode van opschorting (moratorium) begint (periode waarbinnen je bescherming hebt voor je SE)

- maar er is al een periode: tussen ogenblik dat je het vraagt en het ogenblik waarop de RB uitspraak doet = periode van mini opschorting

° je hebt al beperkte rechten die je ten goede komen: je kan niet failliet worden verklaard/ wanneer je goederen zou hebben die in beslag zijn genomen, dan kunnen deze niet openbaar verkocht worden (enkel in deze periode, 20-tal dagen).

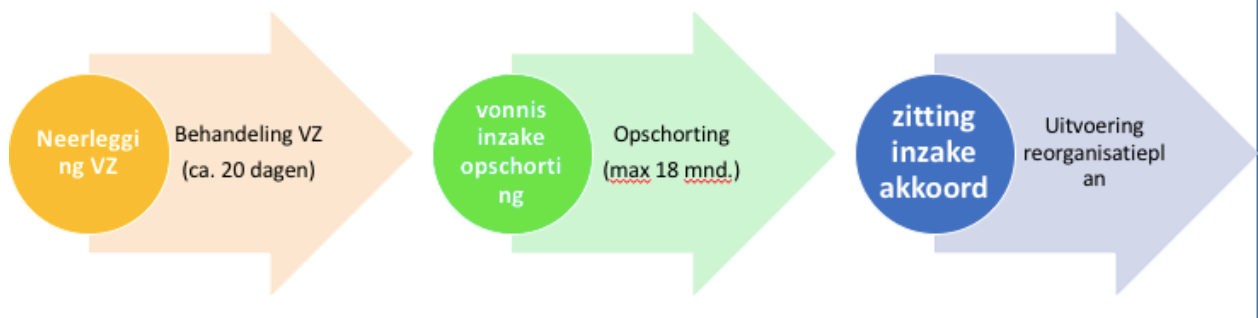
Opschorting

- **Betekenis**

- Observatieperiode

- Max 6 mnd., maar verlengbaar tot max 12 mnd. (+ 6 mnd in uitzonderlijke omstandigheden)
 - Inventarisatie situatie ON
 - ◆ mededeling/betwisting schuldvorderingen

- Opmaak reorganisatieplan
- Geen 'curatele' op onderneming
 - Bij kennelijk grove fout
 - ◆ Pre-reorganisatie: gerechtsmandataris
 - ◆ Tijdens WCO: voorlopig bewindvoerder
- **Opschorting middelen tenuitvoerlegging** (art. 30 WCO - XX.50 WER)
 - = moratorium tav bestaande SE's voor '*schuldvorderingen in de opschorting*'
 - Schuldvorderingen ontstaan VOOR vonnis opening reorganisatie
 - Je bent beschermd tegen individuele SE die een beslag komen leggen en tegen een faillietverklaring
 - Als je nieuwe schulden maakt na de opschorting, moet je die gewoon betalen
 - geldt voor ALLE schuldeisers (zowel 'gewone' als 'buitengewone' SEs)
 - NIET: 'nieuwe SEs'
 - NIET: bij opeenvolgende prestaties: schuldvordering mbt prestaties na openverklaring procedure
 - Gelden voor alle schuldeisers (gewoon + buitengewoon + separatisten)
 - ! Geldt NIET voor schulden tijdens observatieperiode ontstaan → die SE's blijven wel rechten behouden om SV te vorderen
 - SA kan wel vrijwillig overgaan tot betaling van schuldvorderingen in de opschorting (art. XX.53 WER) → Ondernemer kan vrijwillig schulden betalen aan derde partijen gedurende deze periode
 - VW: 'vereist voor de continuïteit van de onderneming'
 - GEEN faillietverklaring mogelijk!
 - Vereist eerst beëindiging opschorting

- **Opschorting - Gevolgen tav lopende overeenkomsten**
 - **Principe:** continuïteit (XX.56 WER) (contracten gesloten voor de toekenning blijven gewoon doorlopen)
 - Dwingende regel: 'niettegenstaande andersluidende contractuele bepaling'

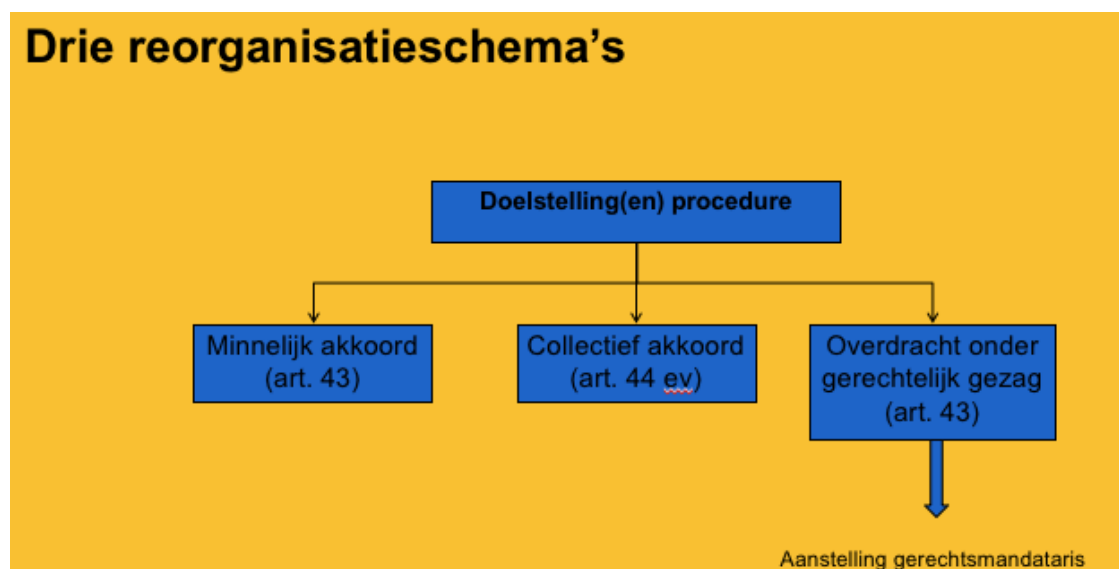
- Maar: SA kan zelf beslissen lopende overeenkomst niet langer uit te voeren tijdens opschorting (geen ontbindingsrecht)
 - SE kan dan ook verplichtingen opschorten, overeenkomst niet beëindigen
- **Gevolgen**
 - verbod ontbindende voorwaarden die verwijzen naar aanvraag/opening reorganisatieprocedure
 - intuitu personae-overeenkomsten? (worden NIET beëindigd)
- Overeenkomsten met **opeenvolgende prestaties**
 - Na opening: nieuwe schuld
 - MAAR SA heeft mogelijkheid om op te schorten
 - Uitz. Arbeidsovereenkomst
 - SE kan reageren met ENAC (niet ontbinding)
 - Schadevergoeding in opschorting
 - I.g.v. faillissement (of GROGG) → **boedelschuld**

Idem voor andere “nieuwe schulden”

- m.b.t. “prestaties door medecontractant”
 - Incl. fiscale of sociaalrechtelijke heffingen
- Nauwe band tussen faill. en reorganisatie

ISITEIT

Drie reorganisatieschema's

1. Minnelijk akkoord

- Weten dat het bestaat en verschil kennen met buitengerechtelijk minnelijk akkoord

2. Collectief akkoord

- Wij vragen aan alle SE dat zij 1/3 van onze schulden kwijtschelden
 - Hij moet kiezen tussen genoeg nemen met 2/3den OF naar faillissement overgaan en daar helemaal niets krijgen
- Gerechtelijke reorganisatie door **collectief akkoord**
 - **Reorganisatieplan!**
 - Inhoud (47 WCO - XX.70)
 - Beschrijvend deel
 - ◆ inventarisatie situatie ON (cf. controle SV'en)
 - ◆ beschrijving moeilijkheden en herstelmaatregelen
 - Bepalend gedeelte
 - ◆ Schuldverschikking (uitstel, spreiding, kwijtschelding, conversie, ...) MAAR beperkingen! (XX.73 WER)
 - schuldherschikking kan volledig vrij worden afgesproken, maar art 73: mag een aantal zaken niet bevatten (enkel deze drie (infra))
 - ❖ Betalingsvoorstel dat niet minder dan 20% van de SV in hoofdsom bevat
 - ❖ Overheid niet slechter behandeld dan best behandelde gewone SE
 - ❖ Geen kwijtschelding van SV ontstaan uit arbeidsprestaties, strafrechtelijke boetes
 - Neerlegging plan → zitting inzake akkoord: **STEMMING**
 - Stemrecht voor SE aan wiens rechten wordt geraakt
 - ◆ 1 SE 1 stem
 - Dubbele meerderheid (Voor tegenwerpelijkeit: goedgekeurd met dubbele meerderheid (**gewone SE's**))
 - ◆ Per hoofd: $\frac{1}{2} + 1$
 - ◆ Schulden: $\frac{1}{2} + 1$ waarde schuldvorderingen
 - ◆ Niet aanwezige SE worden niet in rekening gebracht
 - **Buitengewone SE (!)**
 - ◆ Zakelijke zekerheid + SE-eigenaar
 - ◆ Principe: **individuele toestemming**

- ◆ Die krijgen een 'beter' recht, zij moeten individueel hun instelling leveren met dat plan
- **Homologatie** (stel dat het plan is goedgekeurd)
 - Na goedkeuring door schuldeisers (Eenmaal goedgekeurd, rb stelt vast, tegenwerpelijkeit)
 - Rechtbank kan plan niet wijzigen of aan bijkomende voorwaarden onderwerpen
 - Rechtbank kijkt of het niet in strijd is met de openbare orde
 - Als het plan wordt gehomologeerd, dan is dit voor iedereen bindend (ongeacht of je voor/tegen was, of je daar was of niet)
 - Voorwaarden voor homologatie
 - ◆ Pleegvormen nageleefd
 - ◆ Akkoord niet strijdig met O.O.
 - ◆ Indien niet → herkansing mogelijk
 - Einde procedure
- **Uitvoering** plan
 - Max 5 jaar
 - Uitvoering → SA bevrijd
 - Intrekking
 - ◆ SE/OM → faill.

3. Overdracht onder gerechtelijk gezag

- XX.84 e.v. WER
- **Start**
 - Regulier → gewone regeling opschorting
 - SA
 - SE/OM indien in staat faill.
 - Bij mislukking reorganisatie → 6 maand opschorting extra
 - Steeds aanstelling **gerechtsmandataris**
 - Algemene taak : organiseren en realiseren van overdracht in naam en voor rekening van SA
- Rechten SE's gaan over op prijs → **Verdeling**
- Na overdracht: **afsluiting** procedure
 - RP → ontbinding/faill.
 - NP → (faill.) – kwijtschelding

Laattijdige betaling van facturen

I – Laattijdige betaling van facturen

Laattijdige betaling factuur (B2C en C2C)

- Afvragen: welk regime? **Basis:** B2C en C2C, **uitzondering:** B2B
- Gemeen recht:
 - **Nalatigheidsinterest** aan wettelijke interestvoet (2,25% in 2016; 2% in 2017 en 2018)
 - **Vanaf ingebrekestelling**

OND FACT CONS
SE ↓ SA

Te laat → volgens B2C (gemeen) → nalatigheidsinterest pas va IGS²

- **Contractuele afwijkingen** (vooral B2C via algemene voorwaarden)
 - Hogere nalatigheidsinterest (zonder ingebrekestelling)
 - Forfaitaire schadevergoeding (= schadebeding)
 - Beperkingen (infra)
 - B2C (Boek VI WER: artikel VI.83 WER)
 - B2B en C2C (art. 1231 BW en 1153 BW)
 - Stel 2% interest op 100 = 2 EUR / 12 mnd → veel te weinig → afwijken in de algemene vwdn: ~~IGS~~, % stijgt (vb. 5%) + forfaitaire SV (vb. 10% met een min van 25 EUR)

Laattijdige betaling factuur (B2B)

- Bijzondere regelen voor **handelstransacties**
 - Toepassingsgebied
 - Alle betalingen tot vergoeding van handelstransacties
 - Handelstransacties =
 - ◆ transacties tussen ondernemingen (met bijzondere (ruimere) betekenis) en tussen ondernemingen en overheidsinstanties (als SA, geldt dus niet als OH de SE is)

² Ingebrekestelling

- ◆ betreffende levering van goederen, diensten, alsook ontwerp en uitvoering van openbare werken
 - **Onderneming:** elke organisatie die handelt in het kader van haar zelfstandige economische of beroepsmatige activiteit, ook wanneer deze door slechts één persoon wordt uitgeoefend (ruim concept)
 - *Vb. toepassingsgebied: architect Joke ⇔ meubelonderneming "Bureautje"*
 - *betaalt te laat voor bureau voor in praktijk, oefent beroepsactiviteit uit* → B2B
 - *betaalt te laat, maar kocht een bureau voor bij haar thuis* → B2C (art 1153 BW)
 - **Suppletiefrechtelijke regeling:** automatisch van toepassing tenzij anders bedongen!
 - **Betalingstermijn**
 - Behoudens andersluidende afspraken : 30 dagen – begin te rekenen vanaf dag na ontvangen factuur (suppletiefrechtelijke regeling (kan je contractueel van afwijken))
 - Begrenzing andersluidende afspraken :
 - Ja, indien overheidsinstantie de schuldenaar is (max. 60 dagen)
 - Geen kennelijke onbillijke betalingstermijn ten nadele van de schuldeiser
- Vb. Leverancier bouwmat* ←←←← *aannemer* ←←←← *bouwheer*
90 D
7 D
- *zal rechter rekening mee houden om die 90 D te beoordelen*
 → ~~90 D~~ → 30 D (beschermt SE)
- **Nalatigheidsinterest** is verschuldigd
 - Vloeit bij B2B uit wet voort (niet bij B2C; daar aanmaning nodig)
 - Van rechtswege en **zonder ingebrekestelling**
 - Vanaf de dag na het verstrijken van de betalingstermijn
 - Interest tegen de referentie-interestvoet vermeerderd met acht procentpunten en afgerond tot het hogere halve procentpunt (zesmaandelijks bepaald: heden 8%) (die 8% is suppletief, kan gematigd worden door rechter (Wet Betalingsachterstand *Handelstransacties (SE beschermen)* ⇔ BW (*SA beschermen*))
 - Geen mogelijkheid af te wijken indien schuldenaar overheidsinstantie is (men wijkt hier sowieso niet snel af, bij B2C eerder wel)
 - Bedingen die recht op nalatigheidsinterest uitsluiten zijn kennelijk onbillijk
 - **Invorderingskosten (extra forfaitaire SV):**
 - 40 euro
 - + redelijke schadeloosstelling voor invorderingskosten (miv rechtsplegingsvergoeding)

- Bedingen die vergoeding voor invorderingskosten uitsluiten worden vermoed kennelijk onbillijk te zijn; enkel van die 40 EUR ben je zeker, de schadeloosstelling moet je bewijzen
- **OF** contractueel bepaalde forfaitaire schadevergoeding (vb. 12% factuurprijs)
- ➔ ofwel WET: 40 EUR + 10% invkost
- ➔ ofwel CONTRACT: bv. 15% van factuurprijs

Beperkingen ter bescherming van de SA

- **Gemeen recht (B2B): reductie bovenmatige schadevergoedingen** (reduceren tot redelijk bedrag dat schade vergoedt die redelijkerwijze zou kunnen voorzien zijn)
 - Nalatigheidsinteressen (art. 1153 BW) reduceren tot wett interest (8%)
 - Forfaitaire schadevergoedingen (art. 1231 BW) niet in de wet tot wat het gereduceerd moet worden; redelijkheid: 10 à 12 %
- **Boek VI WER (B2C): nietigheid** (= reduceren tot 0%) (art. VI.84 WER)
 - Kennelijk bovenmatige schadevergoeding (art. VI.83, 24° WER)
 - Niet wederkerige of niet gelijkwaardige schadebedingen (art. VI. 83, 17° WER)
 - ➔ 'voor wat, hoort wat' (CS betaalt te laat ➔ SV, maar stel: onderneming voldoet ook niet aan contractuele verpl ➔ ook SV (wederkerigheid))
 - Nietigheid = geen enkele schadevergoeding verschuldigd

Laattijdige betaling factuur (B2B) - vervolg

- **Invordering van onbetwiste geldschulden (IOS)**
 - SE kan zonder tsskomst rechter de gdn van de SA verkopen om schulden af te betalen
 - Enkel voor onbetwiste schuldvorderingen (vaststaand en opeisbaar)
 - ENKEL B2B!
 - Niet: indien SE of SA niet is ingeschreven in KBO !
 - Kan enkel opgestart worden door een advocaat
 - Invordering via gerechtsdeurwaarder
 - Procedure: onderneming naar advocaat ➔ advocaat naar deurwaarder ➔ IGS (aanmaning door gerechtsdeurwaarder)
- Schuldenaar kan **betalen, betwisten** of **betalingsfaciliteiten** vragen (via antwoordformulier dat is gehecht aan de akte van aanmaning)
 1. Betalen
 2. Betwisten (*vb. gebrek aan gdn*): procedure kan niet verder toegepast worden ➔ naar rechter

3. Betalingsfaciliteiten (verspreid): SA erkent bedrag, maar kan niet terugbetalen (en dus bv vragen om in schijven terug te betalen); SE aanvaardt → PV ; indien geen naleving: innen goederen
 4. Niet reageren (8 D na vervallen termijn van 30 D) → PV naar magistraat (uitvoerbare titel SE)
 - Quid als SA niet reageert → PV van niet-betwisting (na 8 dagen)
 - Uitvoerbaarverklaring door magistraat (bij niet-betwisting of betalingsfaciliteiten)
- Kosten gerechtsdeurwaarder ten laste van de schuldenaar + schadevergoeding van 10% IOS max 10% in deze procedure (ongeacht afspraken)
Vb. contract: 1) NI 8%, Forf SV 12% → (hiervoor moet men zz tot rechter wenden)
2) IOS toepassen (geen rechter nodig): max 10%
→ bij rechter dus een hogere SV

MARKTPRAKTIJEN EN CONSUMENTENBESCHERMING

I – Marktpraktijken en consumentenbescherming

Inleiding

- **Boek VI Wetboek van Economisch Recht**
 - Vervangt Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming (06/04/2010) die de Wet Handelspraktijken (WHPC (91)/WHP(71)) verving
 - Naast Boek VI ook rekening houden met andere boeken (vb. Boek I (definities), Boeken XV en XVII (handhaving))
 - Boek XIV WER met bijzondere regeling voor vrije beroepen afgeschaft sedert 1 november 2018 (toepassing Boek VI WER)
- 2 doelstellingen:
 - **bescherming van de consument**
 - vb. onrechtmatige bedingen, overeenkomst op afstand, verkoop buiten de onderneming
 - **bescherming van de eerlijke concurrentie**
 - vb. reglementering sperperiode, verkoop met verlies

- Veel regelen streven **beide** doelstellingen gelijktijdig na
 - vb. oneerlijke handelspraktijken jegens consumenten (misleidende reclame)
- Grotendeels **omzetting Europese Richtlijnen**
 - Overeenkomsten op afstand en buiten verkoopruimte gesloten overeenkomsten
 - Vergelijkende reclame
 - Oneerlijke handelspraktijken jegens consumenten
 - Oneerlijke bedingen
 - Minimale versus maximale harmonisatie
- Maar er zijn ook typisch Belgische regelen
 - vb. stilzwijgende verlenging dienstenovereenkomsten, verkoops promoties, ...
 - CS kan naar rechter in eigen land gaan als de verkoper zijn activiteiten richt op B (ook al staat in arbeidsvoorwaarden van niet)

Toepassingsgebied

“onderneming”, “consument”, “producten, gdn en diensten” → **definities** (zie wetboek)

Definities

- **Onderneming (art. I.8.39°WER)**
 - Natuurlijke persoon of rechtspersoon
 - Op duurzame wijze een economisch doel nastreven
 - Regelmaat/ Organisatie
 - Aanbieden van goederen/ diensten op de markt (tegen vergoeding)
 - Publiekrechtelijke rechtspersonen met taak van algemeen belang
 - Alsmede hun verenigingen
- **Consument (art. I.1.2°WER)**
 - Natuurlijke persoon (geen rechtspersoon)

Bv. enkel CS hebben herroepingsrecht in het kader van online aankopen
 - Handelt voor niet-beroepsmatige doeleinden
 - *Bestemmingscriterium*
 - Geen toepassing *specialisatiecriterium*
- **Producten (art. I.1.4°WER)**
 - Roerende en onroerende goederen

- *Diensten*, rechten en verplichtingen (als regel geldt voor producten, dan geldt die regel voor alles)
 - prestaties in kader van professionele activiteit of statutair doel
 - Homogene vs. niet-homogene diensten
- *Vb. contract met aannemer tot bouwen huis: woning = goed, bouwen vd woning = dienst*

Algemene informatieplicht

Voorlichting vd CS – art VI.2 WER

- **Informatieverplichting in hoofde van onderneming**
 - Tijdstip: ten laatste “bij sluiten overeenkomst”
 - Draagwijdte: voornaamste kenmerken, totale prijs, identiteit onderneming, wijze van betaling, verkoopsvoorwaarden... (tenzij info duidelijk uit de context blijkt)
 - Toepassing: verbrekingsbeding bij annulering van koopovereenkomst (30% factuurprijs)
 - Actieve informatieverplichting (spontaan, maar je moet geen info verstrekken over dingen die de gemiddelde CS kent)
 - Geen specifieke civielrechtelijke sanctie (aantonen dat je schade geleden hebt → schade moet vergoed worden)

Prijsaanduiding I

Enkel voor gdn en diensten - Art VI.3 WER

- **Goederen**
 - schriftelijk
 - ondubbelzinnig (indien twijfel; kijken of het voor “gemiddelde CS” duidelijk is, zo niet: sanctie)
 - uitgestalde goederen (in etalage)
 - ◇ leesbaar en goed zichtbaar aangeduid
 - ◇ Uitz. juwelen >870 €
- Ook voor **reclame** met prijsaanduiding (je MOET prijs NIET vermelden maar ALS je het doet, zelfde regels (ondubbelzinnig)) (art. VI.6 WER)
- **Homogene diensten** (=prijs en kenmerken zijn gelijk, ongeacht persoon aan wie verstrekt, *vb. kapper*) → p-aanduiding verplicht
 - schriftelijk
 - leesbaar
 - goed zichtbaar
 - ondubbelzinnig

- **Niet-homogene diensten** (= prijs is afhankelijk van de persoon (vb. verzekering, tuin aanleggen) → geen p-aanduiding, wel **bestek** (bindend) dat geld mag kosten indien op voorhand vermeld (KB obv art. 9, 3° WMPC)

Prijsaanduiding II

Art VI.4 WER

- **Alles inbegrepen** (prijs die geafficheerd en aangerekend wordt, moet de totale prijs zijn)
 - BTW en taksen
 - en alle verplichte supplementen
 - voor zover consument geen invloed heeft op omvang van bedrag
 - verplichte dossierskosten
 - keuze: afhaling / levering thuis

Bv. prijs ticket 75 EUR + 2 EUR administratiekost.
Mag dit? Niet als die 2 EUR altijd, op eender welke manier, wordt aangerekend. In dat laatste geval moet die 2 EUR in de totale prijs zitten.
In principe leidt de vermelding '100 EUR excl. BTW' tot een boete
- Quid verschillende prijzen voor hetzelfde goed in 1 winkel? → De laagste prijs, tenzij je redelijkerwijs kon verwachten dat het een fout is (vb. tv aan 5 ipv 500 EUR).
 Stel: een bord met "enkel de prijs aan de kassa telt" → dat bord heeft geen betekenis (supra)

Overeenkomsten met consumenten

art. VI.37 e.v. WER

- Algemene bepalingen
- Overeenkomsten op afstand
 - overeenkomsten op afstand m.b.t. financiële diensten
- Overeenkomsten gesloten buiten verkooppunten
- Onrechtmatige bedingen
- *Vb. Je koopt een plooi-fiets op Ebay van Brent. Jij bent de CS en Brent is pas onderneming indien hij die activiteit met regelmaat uitvoert*

- Schriftelijke bedingen: duidelijk en begrijpelijk
 - Gemiddelde consument moet in staat zijn de draagwijdte en de economische gevolgen van een beding in te schatten
- Interpretatie: twijfel → ten gunste van consument
- Telefoonoproepen betreffende uitvoering van de overeenkomst
- Uitdrukkelijke toestemming voor extra betaling, verbod gebruik default opties (*bv. reizen boeken → vooraf alles standaard aangevinkt = verboden, CS moet zelf kunnen aanvinken*)
- Levering goederen binnen 30 dagen (tenzij anders overeengekomen – passende aanvullende termijn)
- Leveringsrisico voor onderneming – risico wordt gedragen door onderneming tot de CS (of iemand in zijn plaats) de gdn ontvangt ⇔ afwijken in alg vwdn? → MAG NIET! (nietig!)

Overeenkomsten op afstand

- **Toepassingsgebied (art. I.8, 15° WER)** (bijzondere bescherming: in heel EU geldt identiek dezelfde regeling)
 - Onderneming
 - Consument
 - Goederen & diensten
 - Financiële diensten?
 - Georganiseerd systeem voor verkoop of dienstverlening op afstand
 - Geen gelijktijdige fysieke aanwezigheid
 - Communicatietechniek op afstand
 - Uitsluitend
 - Tot op ogenblik sluiten contract (wat nadien: irrelevant)
 - Ebay? Collishop? Opeenvolgende verrichtingen? (*Vb. u bestelt Senseo – afhalen in Colr naar keuze – overeenkomst tot stand **bij afhaling** (aanwezigheid van beide partijen) → geen herroepingsrecht! ⇔ levering aan huis = wel OK op afstand*
EBAY: OK op afstand indien ond – CS)
→ 'fysieke, gelijktijdige aanwezigheid van beide partijen' bepaalt of het over
oevereenkomst op afstand gaat of niet

- Uitgangspunt
 - **A. Dubbele informatieplicht**
 - Bij aanbod (precontractueel)
 - Bij levering goed/dienst
 - **B. Herroepingsrecht** (bescherming CS; bepaald door wetgever)
 - = verzakingsrecht, bedenkttermijn
 - 14 kalenderdagen

A. Dubbele informatieplicht

1: vooraf, vb. op website

2: op duurzame drager, vb. papier, e-mail

- **Precontractuele info**
 - **Wat** (art. VI.45 WER)?
 - voornaamste kenmerken, identiteit, adres, prijs, uitvoeringsmodaliteiten
 - Info herroepingsrecht (*modelformulier*)

Als CS heb je in principe herroepingsrecht (uitz.) → **modelherroepingsformulier** → doet de onderneming dit (respecteren van de infoverplichting wat betreft het herroepingsrecht), dan krijgt de CS HR van **12 mnd extra** (bovenop de 14 D)
 - Info terugzending
 - **Hoe?**
 - Evt. gedeeltelijk via modelinstructies (art. VI.46 §3 WER)
 - **Wanneer?**
 - Vóór contractsluiting
 - Binnen redelijke termijn na contractsluiting => duurzame drager (uiterlijk bij levering goed, voorafgaand aan uitvoering dienst)
 - **Bijzonderheden**
 - E-verkoop met betalingsverplichting

→ extra infoplicht, o.m.

 - Knop “bestelling met betalingsverplichting”
 - ◆ Zo niet, consument niet gebonden
 - Verkoop via technieken met beperkingen (sms, tel.)
 - Enkel essentiële info, andere later
 - **Sancties**
 - Algemeen
 - Fout (schadevergoeding)
 - Oneerlijke praktijk (staking)
 - Strafsancties

- Specifiek
 - Geen info over kosten → kosten niet betalen (art. VI.45§5 WER)
 - Geen info over herroepingsrecht → verlenging met 12 maand (art. VI.48 WER) + geen vergoeding voor waardevermindering (art. VI.51§2 WER)

B. Herroepingsrecht

- 14 kalenderdagen vanaf
 - Sluiten dienstenovereenkomst
 - In bezit nemen goederen door consument
- Evt. + 12 maand (art. VI.48 WER)
- Hoe?
 - Modelformulier of anderszins (art. VI.49 WER)
 - Evt. online
 - versturen binnen termijn (moet ook bewijzen dat formulier op tijd verstuurd is, *vb. mail of aangetekende zending*)(art. VI.49 WER)
- Verplichtingen consument (art. VI.51 WER)
 - Goederen terugsturen binnen 14 dagen na herroeping
 - Kosten ten laste van consument (welke? Kosten van *terugzenden* indien schade zijn voor CS, de oorspronkelijke verzendkosten voor onderneming)
 - Evt. vergoeding voor gebruik ipv testen (waardevermindering)
 - Diensten: vergoeding voor reeds gepresteerde diensten
 - Testen van het product? Men vergelijkt hoeveel tijd je zou hebben in de winkel
- Verplichtingen onderneming (art. VI.50 WER)
 - Terugbetaling
 - Incl. leveringskosten
 - Binnen de 14 dagen na ontvangst herroeping
 - Maar uitstel tot ontvangst goederen mag
- Uitzonderingen (art. VI.53 WER)
 - Limitatieve lijst in de wet
 - Enkele voorbeelden
 - volledig uitgevoerde diensten (toestemming)
 - maatwerk
 - beperkt houdbaar
 - kranten (uitz)
 - logies, catering, vervoer, autohuur en vrije tijd
 - digitale inhoud

Buiten verkoopruimten gesloten overeenkomsten

▪ **Toepassingsgebied** (art. I.8, 31° WER)

- Onderneming – consument
- Goederen of diensten
- Gelijktijdige fysieke aanwezigheid beide partijen
- Buiten de VERKOOPRUIMTE
 - Verkoopruimte =
 - onverplaatsbaar: permanente uitoefening
 - verplaatsbaar: gewoonlijke uitoefening
 - Ook indien op vraag van consument (*Vb. bij CS thuis: Tupperwareavond: HR geldt!**)
 - Een overeenkomst op afstand kan nooit een verkoop buiten de verkoopruimte zijn aangezien bij een verkoop buiten de verkoopruimte de partijen zich fysiek bij elkaar aanwezig zijn
 - Verschil binnen of buiten de verkoopruimte: of het contract tot stand is gekomen in de verkoopslokalen van de onderneming of daarbuiten
- **2 gelijkgestelde verrichtingen**
 - Overeenkomst IN verkoopruimte of op afstand meteen na aangesproken BUITEN verkoopruimte
 - Overeenkomst tijdens excursie
 - Bezoek aan onderneming tijdens excursie
 - wel herroepingsrecht door overrompeling
 - geen HR als op voorhand aangegeven was dat doel van het bezoek was met mogelijkheid om te kopen
 - Voorbeelden:
 1. Overeenkomst wordt gesloten in de lokalen van de onderneming, maar nadat de consument buiten die lokalen aangesproken is geweest om die overeenkomst te gaan sluiten → herroepingsrecht
 2. Beurs (autosalon) → vast → enkel een Verkoopruimte als verkoper daar permanent verkoopt, zo niet: OK gesloten buiten Verkoopruimte en dan wel HR (na levering goed)
- **Uitzonderingen** (geen HR in betekenis van *OK buiten Verkoopruimte*) (art. VI.66 WER)
 - Voedinggronden (*bv. melkboer, bakker*)
 - Kredieten
 - Verzekeringen
 - Menslievend doel < 50 € (jaarlijks, dus stel maandelijks 4 EUR → geen HR, 5 EUR → wel)

- **Uitgangspunt**
 - **A. Dubbele informatieplicht**
 - Precontractueel
 - Latere bevestiging
 - **B. Herroepingsrecht**
 - = verzakingsrecht, bedenktijd
 - 14 kalenderdagen

A. Precontractuele info (VI.64 en 65 WER)

- **Wat?**
 - Idem ovk op afstand
- **Hoe?**
 - Op papier of (mits akkoord) andere duurzame drager
 - Evt. gedeeltelijk via modelinstructies
- **Wanneer?**
 - Vóór contractsluiting
- **Sancties**
 - Algemeen
 - Specifiek
 - Geen info over kosten → kosten nt. betalen
 - Geen info over herroepingsrecht → verlenging met 12 mnd (art. VI.68 WER) + geen vergoeding voor waardevermindering (art. VI.71 WER)
- **2de fase: Bevestiging** (art VI.65, §2 WER)
 - Kopie ondertekend contract
 - OF bevestiging contract op papier of (mits akkoord) andere duurzame drager
- **Herroepingsrecht** (art VI.67 WER)
 - 14 kalenderdagen vanaf
 - Sluiten dienstenovereenkomst
 - In bezit nemen goederen door consument
 - Evt. + 12 maand
 - Hoe (art. VI.69 WER)?
 - Idem ovk op afstand
 - Verplichtingen onderneming (art. VI.70 WER)
 - Idem ovk op afstand
 - Uitzonderingen (art. VI.73 WER)
 - Vgl. ovk op afstand

▪ **Achtergrond**

- Bindende kracht van overeenkomsten (incl. algemene voorwaarden)
- MAAR: tegenwerpelijke algemene voorwaarden vereist
 - Wanneer maken alg vwden deel uit van contract?
 - **Redelijke mogelijkheid** tot kennisname door consument
 - **Voorafgaande kennisname**
 - **Aanvaarding** (uitdrukkelijk of stilzwijgend → mag je eigenlijk vergeten, want als CS kennis heeft genomen (red. mogh.), aanvaardt hij stilzwijgend (*bv. alg vwdn in parkeergarage: staan op automaat, maar men kan pas aanspraak maken op een exonerationbeding als de CS vooraf (bij binnenrijden) heeft kunnen kennismaken*)
 - Voorwaarde op een website: geldig? Hangt ervan af: verkoop in winkel → er was geen redelijke mogh. Verkoop via internet → er was red mogh
 - 2 stijlclausules (verklaring kennisname én aanvaarding) → geldigheid (CS is niet gebonden aan factuur indien hij niet op voorhand heeft kunnen kennisnemen van vwden)

▪ **Toepassingsgebied**

- Ondernemingen – consumenten

▪ **Uitgangspunt**

- Algemene toetsingsnorm (art. I.8, 22°WER)
 - Ga je niet kunnen gebruiken als je bv. te veel betaald hebt (ongelijkwaardigheid ga je hiermee niet kunnen sanctioneren. Wat wel? Een onevenwicht tss rechten en plichten sanctioneren!)
 - Alleen of in samenhang met andere bedingen, een kennelijk onevenwicht scheppen tussen de rechten en plichten van de partijen ten nadele van de consument
 - Ondernemingen kunnen niet volledig vrij gaan bepalen wat er in de algemene voorwaarden staat
- Lijst met verboden bedingen (“zwarte lijst”) → art. VI.83 WER
= clausules die in alle omstandigheden verboden zijn → meteen nietig.
- Sanctie?
 - Nietigheid (beding) → art. VI.84 WER

▪ Algemene toetsingsnorm

- Alleen of in samenhang met andere bedingen, een kennelijk onevenwicht scheppen tussen de rechten en plichten van de partijen ten nadele van de consument
- Open norm → marginale toetsing
- Rekening houden met omstandigheden en andere bedingen (art. VI.82 WER)
- NIET: gelijkwaardigheid prestaties
- WEL: juridisch evenwicht
 - Wederkerigheid

Voorbeelden

1. *Geschil voor rechter → CS betaalt altijd alle kosten = kennelijk onevenwicht tss rechten en plichten → nietig*
2. *Keuken wordt 2 jaar later geplaatst dan voorzien in contract, maar stel dat CS hierdoor wilt annuleren, zou hij 30% van factuurp moeten betalen → er is in de gegeven omstandigheden kennelijk onevenwicht tss rechten en plichten CS*
3. *Foto's laten ontwikkelen → je krijgt foute foto's terug, in de alg vwden staat dat je gewoon een nieuw filmrolletje krijgt → kenn onevenwicht in de SV → nietig, rechter besloot dat, het is dus een beroep doen op basis van het bilijkheidsgevoel van de rechter*

▪ Zwarte lijst

- Geen beoordelingsvrijheid rechter
- O.m.
 - Extreme exonatie (+ exonatie lichamelijke schade) (slechts uitsluiting bij lichte fout, bij zware fout kan de onderneming haar aanspr niet uitsluiten; clause zware fout is nietig)
 - Niet-wederkerige of bovenmatige schadebedingen
 - Eenzijdige wijziging essentiële kenmerken (bv. *kleur van een wagen; is dit een essentieel kenmerk voor "gemidd CS" → clause is nietig*)
 - Eenzijdige prijsverhoging (bepaalde duur) (stel: OK voor 5 j, met indexering → dat is een objectief element, dus geldig. Stel: onderneming bepaalt zelf wanneer en in welke mate ze de p verhoogt → niet geldig)

Energie en telecom

Bijzondere wetgeving

▪ Energiecontracten

- Steeds opzegbaar zonder vergoeding, mits opzegtermijn van 1 maand

- **Telecomcontracten** (telecomwetgeving)
 - Geen opzegtermijn of –vergoeding bij opzeg na **ten vroegste 6 maanden** (vóór die 6 mnd betaal je wel SV (opzegging na 2 mnd → 4 mnd SV; opzegging na 3 mnd → 3 mnd SV, opzegging na 4 mnd → 2 mnd SV; enz.)
 - Uitz. vergoeding restwaarde toestaan o.b.v. afschrijvingstabel (max 2 j) (*Vb. je krijgt iPhone voor 50 EUR, je kan na 6 mnd opzeggen, maar je betaalt wel wat die iPhone nog waard is*)

Reclame en handelspraktijken

- Begrip
- Vergelijkende reclame
- Oneerlijke handelspraktijken jegens consumenten
- Oneerlijke marktpraktijken jegens andere personen dan consumenten
 - Bv. Lidl maakt misleidende reclame → Colruyt gaat hier tegen in → welke regelen?
Kijken tot wie reclame zz richt, in dit geval de CS → ‘oneerlijke HP jegens CS’
- Ongevraagde commerciële communicatie
- Verkoop met verlies

Begrip ‘reclame’

- Reclame (art. I.8.13°WER)
 - “Iedere mededeling van een onderneming die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel heeft de verkoop van producten te bevorderen, ongeacht de plaats of de aangewende communicatiemiddelen”
 - reclameboodschap, publiciteitspaneel, gesponsorde link, etalage, mondelinge aanprijzing, Metatag, persmededeling (wat in de krant staat over de persconferentie is ook reclame; adverteert voor recrutering = reclame (onrechtstreeks meer verkoop), interview, brief, enkel voor professionelen?
 - Reclame is “handelspraktijk”

Vergelijkende reclame

- Definitie (art. I.8.14°WER)
 - Reclame
 - Concurrent
 - Of door concurrent aangeboden goederen/diensten
 - Genoemd
 - expliciet
 - impliciet (het moet dus niet per se een vergelijking bevatten)

- Voorbeelden
 1. Telenet “betaalt u zich blauw aan ...” (impliciete verwijzing naar Proximus)
 2. Neckerman maakt reclame dat ze zonder tsspersoon werken → Tui, Thomas Cook ...
doen dit wel → vglende reclame → verboden
- **Toelaatbaarheidsvoorwaarden** (art. VI.17 WER)
 - 2 positieve (+) en 6 negatieve (-)
 - cumulatief:
 - + moet betrekking hebben op gdn/diensten die **voorzien in dezelfde behoeften** (bv. prijs-vgl met andere supermarkt mag enkel als alle goederen in die winkelmand substituten zijn (Vb. pot mayo van huismerk))
 - + vergelijken van **representatieve, wezenlijke kenmerk(en) op objectieve wijze** (“subjectieve” elementen ?) (Vb. “uit onderzoek blijkt dat 7/10 A lekkerder vindt dan B = objectief gemaakt, maar het draait om smaak, dus = subjectief)
 - – **niet misleidend, afbrekend, verwarring stichtend** (vb. van misleiding: het gevoel geven dat prijsverschil van een bepaald assortiment het gemiddelde prijsverschil van deel de winkel voorstelt)
 - – **geen oneerlijk voordeel halen uit merk van concurrent**
- **Wettelijk kader**:
 - “Concurrenten” (art. VI.17 WER)
 - Vergelijkende reclame toegestaan indien... (8 cumul vwdn)
 - “Niet-concurrenten” (art. VI.105, 3°WER)
 - verbod van reclame die het zonder gerechtvaardigde reden mogelijk maakt onderneming te identificeren (bv. “Gillette, de Rolls Royce vd scheermesjes” = verboden, het is reclame waarin je een niet-consument gaat noemen. Het is geen vergelijkende reclame, dus verboden)

Oneerlijke handelspraktijken

- **STRUCTUUR**
 - **overkoepelende norm** → algemene bepaling: verbod oneerlijke handelspraktijken (enkel indien impact op gedrag CS)
 - **2 algemene normen** (concretisering)
 - Misleidende (overtreding moet vastgesteld worden)
 - Agressieve handelspraktijken

- **zwarte lijsten (2)** (HP die in alle omstandigheden oneerlijk zijn en dus ook verboden)
 - Misleidende
 - Agressieve handelspraktijken

▪ Misleidende praktijken

- **Zwarte lijst** (art. VI.100 WER)
 - Gedragscode (beweren een gedragscode te hebben ondertekend, terwijl niet zo)
 - Lokvogel (reclame voor gdn zonder voldoende voorraad; “zolang de voorraad strekt” is dus niet voldoende, je moet ook eerlijk zijn met en over je voorraad)
 - wettelijke rechten vd CS als onderscheidend kenmerk voorstellen van jouw winkel (vb. *grasmaaier met 2 j garantie, dit is zo wettelijk geregeld, dus mag je niet opzichtig als een soort ‘stunt’ vermelden*)
 - redactionele reclame (niet als reclame herkenbaar (bv. *positieve review v/e hotel van zichzelf op Tripadvisor*))
 - (Verwarring mbt fabrikant)
 - (Onterecht “geneeskundig”)
 - (Onterecht “gratis”)
 - Zich bedrieglijk voordoen als CS, terwijl je onderneming bent

▪ Agressieve praktijken

- **Zwarte lijst** (art. VI.103 WER)
 - Pand niet verlaten (“je gaat pas buiten als je contract tekent”)
 - Hardnekkig aandringen via afstandsmedia
 - Afgedwongen aankoop (indien niets besteld, mag je de CS ook niets toesturen; doe je dit toch, mag de CS de gdn houden)
 - Indruk wekken “prijs gewonnen” (ook verboden: indruk wekken dat CS een prijs heeft gewonnen, maar dat hij kosten moet maken om deze in ontvangst te nemen)

▪ Misleidende praktijken

- **Algemene norm**
 - Misleiding ingevolge gedragingen of verklaringen (art. VI.97 WER)
 - onjuiste/juiste informatie (cruciale info weglaten)

- die consument bedriegt
 - gemiddelde consument (niet bij bv. hyperbolische reclame; “gemidd CS”)
 - relevante elementen
 - besluit tot transactie dat hij anders niet had genomen
- Omissie [weglating] (art. VI.99 WER)
 - essentiële informatie → geïnformeerd besluit
 - ◆ uitnodiging tot aankoop (hierin moet alle info w gegeven van in wetboek)
 - ◆ Anders: rechter
 - ◆ Afh. Communicatiemiddel
 - besluit tot transactie dat hij anders niet mogelijks niet had genomen
 - bedoeling te misleiden niet vereist
 - beperkingen van het communicatiemiddel
 - *Vb. Touroperator Jos heeft een OK met een hotel: hotel verkoopt enkel kamers via Jos, maar concurrent Touroperator Vlieger overtuigt het hotel voor hetzelfde te doen → Jos wordt beschuldigd voor misleidende HP’n (goede trouw speelde hier, maar is irrelevant)*
- **Agressieve praktijken**
 - **Algemene norm** (art.VI.101 WER)
 - Intimidatie, dwang, geweld, ongepaste beïnvloeding
 - Keuzevrijheid, vrijheid van handelen aanzienlijk beperkt
 - Gemiddelde consument
 - Ander besluit over transactie
 - Factore waarmee men rekening houdt bij beoordeling (art.VI.102 WER)
- **Koepelnorm** (art. VI.93 WER)
 - Strijdig met vereisten van professionele toewijding
 - Wezenlijke (potentiële) verstoring economisch gedrag consument
 - gemiddelde consument
 - vgl. Foutbegrip
- **Privaatrechtelijke sancties** (art.VI.38 WER) (dit artikel riep Testaankoop in tg Volkswagen)
 - hyp. 1: ongevraagd toezenden → vrijstelling betaling + houden product
 - Andere oneerlijke handelspraktijken
 - hyp. 2: terugbetaling eisen + geen teruggave product
 - hyp. 3: rechter kan deze sanctie toepassing (alle andere schendingen van regelen inzake oneerlijke handelspraktijken jegens consumenten)

Oneerlijke marktpraktijken

- T.a.v. niet-consumenten

Je gaat moeten bewijzen dat die andere onderneming haar gedragingen in strijd zijn met de eerlijke marktpraktijken en dat de beroepsbelangen van de klagende onderneming daardoor kunnen worden geschaad. Het is niet noodzakelijk dat ze bewijst dat ze reeds schade heeft geleden.

- Structuur

- catch-all bepaling (algemene norm; verbiedt elke praktijk die beroepsbelang van andere ond schaadt)
- Specifieke daden van oneerlijke mededinging

- **Algemene norm** → oneerlijke mededinging (art. VI.104 WER)

- Voorwaarden (stopzetten oneerlijke MP)
 - Strijdig met eerlijke marktpraktijken (normaal ondernemer)
 - beroepsbelangen (kunnen) schaden (enkel aantonen dat je potentieel schade kunt oplopen)
- “Vangnet” (“catch-all”)

- **Algemene norm (toepassingen)**

- Algemeen: wetsinbreuken in de uitoefening van het beroep
- Naast de wetsinbreuk kunnen aantonen dat er potentiële schade zou kunnen ontstaan
- Typegevallen (RS)
 - Parasitaire mededinging [aanhaking] (= concepten v/e andere onderneming overnemen zonder enige moeite gedaan te hebben)
 - Afwerving personeel en cliënteel (Mag men een zeer bekwaam personeelslid overtuigen voor hem te werken? JA! Maar op eerlijke manier (Vb. niet ontslag nemen en dan als concurrent gaan werken; ook niet de concurrent zwartmaken)
 - Verwarring stichtende handelsnaam of domeinnaam (bv. BIANCO / BLANCO (verwarring, want zelfde activiteit en zelfde regio)

- Specifieke daden van oneerlijke mededinging

- “Misleidende” reclame (art. VI.105 WER) – ondernemingen (professionelen) mogen ook niet misleid worden!
- Afgedwongen aankoop (art. VI.108 WER)
- Piramidesystemen (art. VI.109 WER)

- Bedrijvengidsen:
 - *Het is verboden [...] adverteerders te werven om hen in gidsen, adressenbestanden, telefoonboeken of soortgelijke lijsten of bestanden op te nemen, zonder ondubbelzinnig aan te geven dat deze werving een aanbod van overeenkomst tegen betaling uitmaakt en zonder in het vet en in het grootste lettertype dat in het document wordt gebruikt de duur van de overeenkomst en de hieraan verbonden prijs te vermelden.*

Ongevraagde communicatie

Art. VI.110 WER

- **Direct marketing** (=reclame sturen zonder toestemming is verboden indien ...)
 - Individuele reclame
 - Via geautomatiseerd oproepsysteem/fax
 - Zonder menselijke tussenkomst
 - ≠ e-mail
- **= verboden, tenzij**
 - Voorafgaande toestemming
 - Steeds herroepbaar
 - à rechtspersonen
- **E-mail (spam) → ond. A mag e-mailadres niet verkopen aan ond. B!**
 - gelijkaardige regeling
 - Verboden, tenzij
 - individuele toestemming
 - algemeen adres van rechtspersoon
 - à reeds bestaande klanten
 - Via telefoon, post ... mag dit wel ten allen tijde, behalve wanneer je uitdrukkelijk aangeeft dat je dit niet wil (cfr stickers op brievenbus)

Verkoop met verlies

- **Verbod** van verkoop met verlies van goederen (quid diensten? Niet in alle gevallen!)
 - Regels gelden niet voor diensten, enkel voor goederen
 - Teneinde eerlijke marktpraktijken te verzekeren tussen ondernemingen
 - Verkoop met verlies:
 - Verkoop onder bevoorradingsprijs of prijs die bij herbevoorrading zou kunnen worden gefactureerd
 - Kortingen

- Stel: 100 EUR (VK), terwijl 105 EUR AK. Mag dit? Ja, als men ondertussen tegen een lagere prijs (95 EUR) kan (niet moet) aankopen
- Uitzonderingen (vbⁿ. wel met verlies mogen verkopen) (art. VI.117 WER)
 - Uitverkoop en solden
 - Dwingende redenen van mededinging (anders zou hij heel weinig verkopen)

Promoties inzake prijzen - overzicht

Welke regels als bedrijf prijs wil verlagen

- (aankondiging van prijsverminderingen) (Art VI.18-21 WER)
- Uitverkopen (Art VI.22-24 WER)
- solden & sperperiode (Art VI.25-30 WER)
- kortingstitels (Art VI.31-33 WER)
 - niet enkel t.o.v. consumenten

Aankondiging prijsverminderingen

Art. VI.18 e.v. WER

- Toepassingsgebied (cumulatief)
 - Aankondiging
 - publiek karakter (ruim geïnterpreteerd: *vb. slechts 10% vd klanten geïnformeerd*)
 - Prijsvermindering
 - algemeen karakter (iedereen kan van prijsvermindering genieten)
 - ◇ Quid voorwaardelijke prijzen?
- Voorwaarden
- Onverenigbaar met Richtlijn OHP

Uitverkopen

Art. VI.22 e.v. WER

- Uitverkoop/gelijkwaardige benaming enkel i.g.v.: (“uitverkoop” enkel mogelijk in door de wet bepaalde gevallen – niet? → het woord “uitverkoop/leegverkoop/alles moet weg/...” niet gebuiken!)
 - Gerechtelijk
 - Overlijden
 - Overname
 - Stopzetting (geheel/gedeeltelijk)
 - Verbouwing
 - Ramp
 - Overmacht

- Voorwaarden
 - Prijsvermindering (indien dit niet zo is → misleidende reclame)
 - Max. 5 maand
 - Beperkingen i.v.m. goederen en plaatsen

Solden

Art. VI.25 e.v. WER

- Solden/opruiming/gelijkwaardige benaming (je mag zeggen dat er kortingen zijn, maar de term 'solden' mag je niet zomaar gebruiken)
 - Januari (3/1)
 - Juli (1/7)
 - Alle sectoren
 - Geen diensten
- Voorwaarden
 - Goederen
 - in bezit bij aanvang
 - ooit verkocht (30 dagen) (als je een goed niet minstens 30 D hebt aangeboden, mag je dit ook niet in solden zetten)
 - Prijsvermindering (ogv regelen misleidende handelspraktijken)

Solden - sperperiode

- 1 maand vooraf, dus
 - 3/12 en 1/06
- ENKEL:
 - Kleding, lederwaren, schoenen (tv-verkoper kan gewoon een p-verlaging invoeren)
- Verbod aankondiging prijsvermindering (je mag wel pvermind, maar *niet* aankondigen)
 - Quid fluistersolden? (iemand die je, wanneer je binnenloopt, zegt dat het korting is)
 - Quid gezamenlijk aanbod? (bv. "bij aankoop v 2 stukt 20%")
 - Quid uitverkopen? (sperperiode niet van toep)
 - Uitz. "braderieën"
 - 1 x max 4 dagen/sperperiode

Gezamenlijk aanbod

Toegelaten, maar mag niet misleidend zijn (voor “gemidd CS”)	
Hoofdtransactie	Bijk. transactie
↓	↓
Ten bezwarende titel	Ten bezwarende titel of kosteloos
Goed of dienst	Goed, dienst, titel of voordeel

- Definitie → Art. I.8, 21° WER
- Beiden kunnen afzonderlijk niet tegen dezelfde voorwaarden worden verkregen
- NIET
 - Kosteloos geschenk zonder aankoopverplichting
 - Resultaat individuele onderhandeling
 - T.a.v. niet-consument
- Vroeger: verbod met uitz.
 - Ratio?
- Nu: principieel toegelaten (art. VI.80 WER)
 - Uitz. 1: oneerlijke handelspraktijk
 - Uitz. 2: financiële dienst (art. VI.81 WER)
- één bestanddeel is financiële dienst (art. VI.81 WER)
 - Principieel verbod
 - Wanneer er sprake is van een gezamenlijk aanbod, is het belangrijk te beseffen dat het enkel getoetst moet worden aan de regels misleidende handelspraktijken
- Uitzonderingen
 - Diensten die een geheel vormen
 - Give-aways

II – Casus betreffende marktpraktijken – Les Bruloot (van vorig jaar!)

Tijdens een studiepauze (op vrijdag 25.04.2014) beslist Nele om wat op het internet te surfen. Op de website van de NV Artsale ziet zij volgende buitengewone aanbieding.

Solden ! Solden ! Solden bij Artsale !

Bestel online **2 kunstboeken*** voor slechts **500** euro !**

+++ Ontvang bovendien een **gratis CD** met **Gregoriaanse muziek** ! +++

Graag gedaan,
Artsale

Aanbevolen door de FOD Literatuur & Muziek !

**Te kiezen uit de reeks "Vlaamse Primitieven"*

***Promotie geldig ...*

Nele beslist haar kunstbibliotheek aan te vullen met zowel Jan van Eyck als Rogier van der Weyden en drukt op de knop "bestellen". Binnen de minuut ontvangt ze volgende email.

Geachte Nele,

Wij danken u voor uw bestelling. Gelieve overeenkomstig art. 10 van onze algemene voorwaarden het voorschot ten belope van 10 % van uw bestelling over te schrijven op onze rekening met het nummer xxx. Uw bestelling wordt intussen klaar gemaakt en zal na ontvangst van het voorschot worden verzonden.

*Vriendelijke groet,
Artsale*

Nele betaalt stipt het voorschot van 50 Euro en op woensdag 30.04.2014 ontvangt zij haar pakket. Onder een bundeltje papier, met op de eerste bladzijde in vetgedrukte letters en in een kader los van de tekst de mededeling "De consument heeft het recht aan de onderneming mee te delen dat hij afziet van de aankoop, zonder betaling van een boete en zonder opgave van motief binnen 14 kalenderdagen vanaf de dag die volgt op de levering van het goed of op het sluiten van de dienstenovereenkomst", ziet ze de kunstboeken... Groot is haar ontgoocheling wanneer de kunstboeken slechts pocketversies blijken te zijn. Bovendien blijkt de opnamekwaliteit van de CD heel slecht te zijn.

VRAGEN:

1. Beoordeel de mededelingen op de website in het licht van BOEK VI WER.
2. Beoordeel de gebeurtenissen, volgend op de bestelling, in het licht van BOEK VI WER.
3. (Hoe) kan Nele aan de koopovereenkomst ontsnappen? Wees volledig en maak hypothesen indien nodig.

CASUS - oplossing:

- Binnen toepassingsgebied Boek VI WER?
 - Onderneming
 - CS (professionele doeleinden?)
 - Product
 - Reclame: art. I.8, 13° WER
 - Vergelijkende? Art. I.8, 14°; art. VI.17; art. VI.104-VI.105 WER
- “solden”
 - Periode: art. VI.25, §1, 1° en 2° WER
 - ~~Sperperiode: art. VI.29 WER~~ (enkel kledij, lederwaren en schoenen)
 - Voorwaarden: art. VI.26-VI.27; art. VI.29 WER
 - Vgl uitverkopen
- “Gratis CD”
 - Gezamenlijk aanbod → geen probleem (art. I.8, 21°; art. VI.80-VI.81 WER)
 - Quid indien gratis verzekering? → gezamenlijk aanbod met financiële dienst (verzekering, krediet, belegging ...) is VERBODEN! (Uitz.: verkoop met afbetaling)
- “2 kunstboeken voor 500 EUR”
 - Algemene infoplicht
 - Sanctie?
 - ◇ Zie echter ook infra oneerlijke praktijken
 - Prijsaanduiding: art. VI.3-VI.6 WER
 - Quid BTW, verzendkosten ...? → geen keuze voor de CS = inbegrepen in prijs
 - Gezamenlijk aanbod: art. I.8, 21°; art. VI.80-VI.81
- “aanbevolen door FOD ...”
 - Oneerlijke HP: art. VI.92-VI.103; art. I.8, 23°-28° WER
 - Misleidende: art. VI.97-VI.100 WER
 - Agressieve: art. VI.101-VI.103 WER
 - Sanctie?
 - Art. VI.38
 - Bijzonder geval: afgedwongen aankoop
- “bestellen → email”

- OK op afstand: art. I.8, 15°-17°; art. VI.45-VI.63 WER
 - Toepassing?
 - ◇ Tem sluiten contract geen fysiek contact verkopen – koper!
 - ◇ In een klassieke winkel heeft men GEEN herroepingsrecht
 - ◇ Georganiseerd systeem! Occasioneel iets verkopen via email is geen georganiseerd systeem
 - Geen betrekking op fin diensten: art. VI.45-VI.53 WER
 - Indien wel betrekking op fin diensten: art. VI.54-VI.61 WER
- “10% voorschot”
 - Zwarte lijst (wat betreft alg vwdn)
 - Quid indien kosten voor betaling dmv kredietkaart? Kosten mag, maar uitdrukkelijk beperkt tot wett kost
 - Vwden en bedingen: art. I.8, 22°; art. VI.37; art. VI.82-VI.84 WER
 - Bv. ‘terugbetaling van betaalde voorschotten is onder alle omstandigheden uitgesloten’
 - Sanctie? Nietigheid (+ art. XV.70; art. XV.83-XV.86 WER)
- “ze betaalt, krijgt gdn, herroepingsrecht ...”

Hoe kan ze aan OK ontsnappen?

- Herroepen? Art. VI.45-VI.53 WER (*vb. bloemen terugzenden → niet. Ook niet als men vooraf geen info gaf betreffende verwelking*)
 - Termijn? 14 D na ontvangst gdn (let op: zegel op goed verbroken → geen HR)
 - Hoe? Herroepen (laten weten)
 - Kosten terugzending? Jij krijgt oorspronkelijke verzendkosten terugbetaald, maar kost van verzending is voor CS
 - Terugbetaling?
 - Waardevermindering?
- Terugbetaling via rechter? Art. VI.38 WER

2DE CASUS: VOETBALSCHOENEN EN TRUITJES + VLAG DIE NIET BESTELD WAS AANGEREKEND VOOR 10 EURO

Eerste reactie: vlag bijgestopt en aangerekend: mag je gewoon houden, geen herroepingsrecht op gepersonaliseerd truitje, het is ook niet binnen de dertig dagen geleverd, maar dit kan wel

door de onderneming voorbehouden worden indien ze dit vermelden, anders kan de consument afstand doen van zijn aankoop. Informatie is wss ook niet in orde.
Geen herroepingsrecht, ook al wordt dit niet vermeld

Nuances

- 1.) Bestelbon afgeven: geen overeenkomst op afstand, geen herroepingsrecht
- 2.) Aankoop bij kantine voetbalclub en dus niet online: buiten verkoopruimte gesloten overeenkomst = zelfde regels als overeenkomst op afstand => herroepingsrecht
- 3.) Online gekocht maar door groothandelaar: 2 ondernemingen
- 4.) Aankoop tickets voetbaltruitjes online => geen herroepingsrecht, want dit is een vb die zich afspeelt in vrije tijd sfeer en deze zijn allemaal uitgesloten (reiskosten, hotelkosten, vrije tijdskosten)

HANDELSCONTRACTEN

I – Handelscontracten

Probleemstelling

- Hoe geproduceerde goederen/diensten bij de eindgebruiker brengen?
 - Klassiek: uitbouw distributienetwerk (geografisch)
 - Fundamentele keuze: eigen/ander netwerk
 - Eigen netwerk (verkoper behoudt controle over de distributie, maar draagt ook het financiële risico mocht er iets mislopen):
 - interne organisatie: handelsvertegenwoordigers
 - externe organisatie: handelstussenpersonen (handelsagentuur, commissie)
 - Ander netwerk
 - concessie
 - franchising

Inleiding

- Juridische omkadering handelsdistributie
 - Privaatrechtelijke rechtsverhoudingen
 - Verhouding tussenpersoon – afnemer
 - Interne verhouding tussen opdrachtgever – tussenpersoon

- Publiekrechtelijke rechtsverhoudingen: regulering van statuut en toezicht op tussenpersoon (bv. kredietbemiddelaars)
- Economische regulering => bescherming mededinging

Overzicht

- Handelsagentuur
- Commissie
- Makelaar
- Concessie
- Franchising

Handelsagentuur

= overeenkomst waarbij de ene partij, de handelsagent, door de andere partij, de principaal, zonder dat hij onder gezag staat, permanent en tegen vergoeding belast wordt met het bemiddelen en eventueel afsluiten van zaken in naam en voor rekening van de principaal (I, 11, 1° WER)

- Constitutieve elementen:
 1. Optreden in naam en voor rekening van principaal
 - Principe van lastgeving
 - ⇒ Er ontstaat alleen maar een contract tussen de producent en de klant
 - ⇒ Opdracht handelsagent: klanten gaan zoeken
 - Klanten in contact brengen met de producent (producent gaat zelf contracteren met de klant)
 - OF hij mag zelf de contracten gaan afsluiten
 - Eenmaal het contract tot stand, verdwijnt de handelsagent uit de transactie
 - Als de klanten producten aankopen en de klant kan niet betalen => nadelige gevolgen van de niet-betaling is voor de producent (hij is de contractspartij, niet de handelsagent)
 2. Agent staat niet onder gezag van de principaal
 - Geen werknemer (handelsvertegenwoordiger)
 - Principaal kan de agent geen bevelen geven over onder meer de organisatie van zijn werk
 3. Bemiddelen en eventueel afsluiten van zaken
 - Doorgeven van orders en onderhandelen, aanbrengen van cliënteel, lastgeving
 4. Permanentie
 - Agent kan zijn opdracht zowel in hoofdberoep als bijberoep uitoefenen

- Moet op geregelde tijdstippen gaan plaatsvinden
- Niet eenmalig
- 5. Tegen vergoeding
 - (combinatie van) vast bedrag of commissie

Selectie bijzondere regels handelsagentuur – DELCREDEBEDING

Na afsluiten van de zaak, ontstaat de overeenkomst rechtstreeks tussen klant en principaal. Als de klant niet betaald → probleem voor principaal

- ⇒ Delcredebeding is hier een uitzondering op
 - Als de klant zijn verplichtingen niet kan vervullen (hij kan niet volledig betalen), dan moet de handelsagent daarvoor financieel instaan.
- Agent neemt aansprakelijkheid op voor verplichtingen van klant uit bemiddelde zaken
 - = Uitz. op principe voor rekening van principaal
- Slechts toegelaten onder strikte voorwaarden (X.23 WER):
 - Schriftelijk
 - Enkel m.b.t. effectief bemiddelde of afgesloten zaken
 - Handelsagent moet actief hebben bijgedragen aan de zaken
 - Betreft in principe enkel insolventie van klant (het gaat enkel om betaling vd prijs)
 - Beperking aansprakelijkheid tot bedrag van commissie
 - Uitzondering: zaken afsluiten voor rekening van principaal
 - Maar: rechter heeft matigingsrecht

Selectie bijzondere regels handelsagentuur – VERGOEDING HANDELSAGENT

→ handelsagent gaat optreden als tussenpersoon om een vergoeding te verkrijgen

- vaste vergoeding (principaal zegt dat hij maandelijks X euro betaalt en hij verwacht dat hij tijdens zijn opdracht zoveel mogelijk klanten gaat gaan zoeken)
 - ≠ loon want er is geen gezag bij de handelsagentuur
 - => alle regels in loonbescherming zijn niet van toepassing
 - ° komt bijna niet voor
- Vaste vergoeding
 - Onafhankelijk van aantal en waarde zaken
 - Geen loon => geen loonsbescherming
 - Maandelijkse betaling, tenzij anders overeengekomen (X.15 WER)
- Variabele vergoeding: ifv aantal en waarde zaken; hoe meer klanten hij aanbrengt, hoe groter zijn vergoeding zal zijn
 - Grondslag

- Ontstaan vergoeding
- Opeisbaarheid vergoeding
- Verval vergoeding
- Controlerecht

Grondslag (X.13 WER):

- Vrij te bepalen in overeenkomst
 - Criteria: bv categorie van klanten, aard van de zaak, rol van de agent bij bemiddeling...
- Zo niet: gebruik in de sector
- Zo niet: billijke vergoeding
- Quid: eenzijdige kortingen toegestaan door principaal?
 - 'ik ken u en wil u korting geven'
 - De handelsagent wordt betaald ifv een percentage, hij krijgt minder commissie voor die transactie
 - Als principaal op eenzijdige wijze een korting gaat geven, dan mag dat GEEN impact hebben op de vergoeding die de handelsagent verkrijgt
 - Als men stelselmatig korting gaat geven, dan is het niet meer de uitz.
- Eenzijdige verlaging van commissie staat gelijk aan verbreking van overeenkomst

Ontstaan recht:

- Bij afsluiten van de zaak (X.8 WER)
 - Onderscheid tussen afsluiten/bemiddelen
 - Agent sluit zaak af: ontstaan recht op vergoeding
 - Agent is bemiddelaar (tss principaal en wederpartij): na aanvaarding bestelling door principaal
 - Onderscheid zaken afgesloten gedurende en na overeenkomst met agent
- Zaken afgesloten gedurende overeenkomst (X.8 WER)
 - Rechtstreekse commissie: t.g.v. tussenkomst agent
 - Onrechtstreekse commissie: klant vroeger aangebracht door agent
 - Veronderstelt geslaagde bemiddeling door de agent ih verleden
 - M.b.t. 'gelijkaardige' zaak
 - Onrechtstreekse commissie bij exclusiviteit agent
 - Ook vergoeding voor niet aangebrachte klanten

- Ook indien principaal zich recht voorbehoudt om zelf zaken binnen exclusief gebied te sluiten
 - Exclusiviteit: in rechte of in feite
- REGELEN ZIJN VAN DWINGEND RECHT
- Zaken afgesloten na einde overeenkomst met agent (X.9 WER)
 - Bestelling ontvangen voor einde overeenkomst, maar door de principaal aanvaard na het einde vd overeenkomst met de agent
 - Recht op (on)rechtstreekse commissie
 - Zaak hoofdzakelijk te danken aan activiteit agent tijdens overeenkomst
 - Indien zaak niet zou afgesloten zijn zonder actieve bemiddeling door de intussen ex-agent, heeft hij recht op vergoeding
 - Temporele beperking: zaak gesloten binnen 6 maanden na einde overeenkomst
 - Alle elementen bevinden zich na einde vd handelsagentuur. Handelsagent zal recht hebben als hij ervoor gezorgd heeft dat de klanten voor einde vd overeenkomst in contact zijn gebracht met de principaal zelf.
 - Hij heeft recht op bijkomende commissie
- Gevolg: “nieuwe” agent heeft geen recht op commissie, tenzij verdeling billijk is (X.10 WER)
 - Als handelsagent vervangen wordt door nieuwe handelsagent
 - Wie heeft recht op commissie (overlap)?
 - Voorrang geven ad oude oude handelsagent in de mate waarin hij bijgedragen heeft aan de totstandkoming van de verkoop van de goederen
 - Moet blijken uit de omstandigheden

Opeisbaarheid commissie (X.11 WER):

- Principiaal heeft overeenkomst uitgevoerd
- Principaal moest overeenkomst uitvoeren
- Tegenpartij is overeenkomst (gedeeltelijk) nagekomen
- Tijdstip betaling? Uiterlijk 1 maand na einde kwartaal van opeisbaarheid

Voorbeeld 1:

Ontstaan van het recht: contract wordt gesloten op 31/12

Op 1/02 betaalt de klant (of producent levert goederen aan de klant)

- eerste tijdstip is van belang

=> je moet kijken naar einde van eerste kwartaal (op 31/3 eindigt het kwartaal) en uiterlijk binnen 1 maand na dat tijdstip moet de commissie worden betaald = 30/04

Voorbeeld 2:

Contract wordt gesloten op 1 september

Betaling of levering van de goederen gebeurt op 7/02

einde kwartaal is 31/12 => uiterlijk de vergoeding uitbetaald krijgen op 31/01

Verval commissie (X.12 WER):

- Enkel indien overeengekomen
- 3 limitatieve gevallen:
 - Derde voert verbintenissen niet uit, tenzij oorzaak te wijten aan principaal
 - Uitvoering overeenkomst onmogelijk, tenzij oorzaak ligt bij principaal (bv fabriek waarin de goederen worden geproduceerd werd getroffen door een brand)
 - Gewichtige redenen voor niet-uitvoering door principaal (bv ontstaan van een internationaal conflict waardoor de prijs van de grondstoffen nodig voor het produceren vd goederen is verviervoudigd)
- Buiten deze 3 gevallen kan geen enkele andere situatie aanleiding geven tot verval

Controlerecht handelsagent (X.14 WER):

- Principaal verstrekt opgave van verschuldigde commissies
- Agent mag nodige gegevens opvragen (bv bestelbon, uittreksel boekhouding)

Selectie bijzondere regels handelsagentuur – EINDE HANDELSAGENTUUR

- **Gemeenrechtelijke gronden**
 - Onderlinge toestemming
 - Verstrijken van bepaalde duur
 - Varia: overlijden, faillissement, overmacht
- **Specifieke gronden voor handelsagentuur**
 - Beëindiging door opzegging (**X.16 WER**)
 - Bepaalde duur (mits bedongen, indien niet: geen mogelijkheid tot opzegging) of onbepaalde duur; recht voor zowel handelsagent als principaal
 - één maand per jaar anciënniteit met een maximum van 6 maanden (= dwingend minimum, langere opzeggeningsperiodes kunnen w overeengek)
 - Opzeggingstermijn (dwingend minimum) in functie van anciënniteit agent

- Bij onmiddellijke beëindiging of te korte opzeggingstermijn: gebruikelijke vergoeding verschuldigd, d.i. de normaal te verwachten commissie gedurende de niet-gerespecteerde opzeggingstermijn
- Beëindiging zonder opzegging
 - Uitzonderlijke omstandigheden (**X.17 WER**)
 - Voorwaarde: verdere professionele samenwerking is onmogelijk
 - Geen fout vereist
 - kennisgeving beëindiging + kennisgeving motieven binnen 7 werkdagen
 - sanctie: opzeggingsvergoeding verschuldigd
 - Ernstige tekortkoming (**X.17 WER**)
 - = elke fout die verdere uitvoering overeenkomst onmogelijk maakt wegens vertrouwensbreuk
 - zelfde procedure en sanctie als bij uitzonderlijke omstandigheden

Als de handelsagent zelf de overeenkomst beëindigt, kan er nooit sprake zijn van een uitwinningsvergoeding

Selectie bijzondere regels handelsagentuur – GEVOLGEN EINDE HANDELSAGENTUUR

- **Voor handelsagent:** uitwinningsvergoeding (X.18 WER)
 - Is vergoeding voor agent voor aangebracht cliënteel
 - Voorwaarden
 - Overeenkomst is beëindigd
 - Maar NIET bij opzegging door of ernstige tekortkoming of overdracht van rechten door agent
 - Er zijn door de agent nieuwe klanten aangebracht of de zaken met bestaande klanten zijn aanzienlijk uitgebreid
 - Hetgeen de principaal nog toekomstige voordelen kan opleveren
 - Weerlegbaar vermoed bij niet-concurrentiebeding
 - Beoordeling: op moment van einde overeenkomst
 - De voordelen voor de principaal zijn aanzienlijk
 - Bedrag
 - Criterium: gerealiseerde aanbreng/uitbreiding
 - Plafond: vergoeding van 1 jaar (gemiddelde 5 voorgaande jaren) tenzij werkelijke schade hoger ligt (X.19)
 - Bij betwisting: bepaald door rechter naar billijkheid
- **Voor principaal:** niet-concurrentiebeding (X.22 WER)
 - Contractueel verbod voor agent om gelijkaardige activiteit te ontplooiën als agent of voor eigen rekening na overeenkomst

- Geldigheidsvoorwaarden
 - Schrijtelijk bedongen
 - Enkel voor soort zaken waarmee agent belast was
 - Beperkt to geografisch klantenbereik van agent
 - Duur: max. 6 maanden
- Geen uitwerking bij:
 - Beëindiging door principaal door opzeg
 - Beëindiging door agent wegens uitzonderlijke omstandigheden of ernstige tekortkoming vanwege principaal
- Bij schending: schadevergoeding (eventueel schadebeding: maximaal plafond voor uitwinningsvergoeding (1 jaar))

Commissie

Commissieovereenkomst - NOTIE

= overeenkomst waarbij een persoon (commissionair) zich tegen vergoeding verbindt om in eigen naam maar voor rekening van een andere (committent) handelsverrichtingen te stellen

- Vb'n:
 - Beursvennootschap: als je aandelen verkoopt op de beurs
 - Contract sluiten met beursvenn. => die gaat de aandelen in eigen naam gaan verkopen op de beurs zelf
 - Veilingmeester bij openbare verkoop: je hebt een schilderij dat je wilt verkopen.
 - Je schakelt dus een veilingmeester in die dat schilderij voor je gaat verkopen in de veiling zelf
- Privaatrechtelijke gevolgen:
 - Externe verhouding (commissionair – wederpartij)
 - Overeenkomst tussen commissionair en wederpartij
 - Geen contractuele band tussen committent en wederpartij
 - Geen toerekening aan committent
 - Interne verhouding (committent – commissionair)
 - Committent geeft opdracht aan commissionair
 - Bij uitvoering opdracht: afrekening

Commissieovereenkomst – RECHTEN EN PLICHTEN

- **Rechten en plichting COMMISSIONAIR**
 - Uitvoering opdracht conform instructies committent
 - Conform instructies van de principaal zelf
 - Uitvoering overeenkomst met wederpartij

- Informatie aan commitent
 - Maar geen plicht tot mededeling identiteit medecontractant
 - Geheimhouding over identiteit commitent
 - Commissionair mag niet aan de klant duidelijk maken voor wie hij werkelijk optreedt
 - Rekening en verantwoording
 - Commitent neemt handeling voor zijn rekening
 - Verbod om als tegenpartij op te treden (belangenconflict)
 - Als men als commissionair gaat optreden, mag je dat goed niet aankopen (noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks)
 - Aansprakelijkheid van de commissionair
 - Niet- naleving instructies/ fout
 - Geen aansprakelijkheid voor niet-uitvoering door tegenpartij
 - Uitzondering: delcredebeding
- **Rechten en plichten COMMITENT**
 - Betaling van commissieloon
 - Wezenlijk element; steeds recht op
 - Omvang: vrij bepaald
 - Doorgaans verschuldigd vanaf sluiten van transactie
 - Terugbetaling van kosten en voorschotten
 - **Einde**
 - Contract
 - Gemeenrecht

Makelaar

- **Makelaar=**
 - Onafhankelijke tussenpersoon (GEEN werknemer)
 - Geen gezagsverhouding (⇔ handelsvertegenwoordiger)
 - Zonder permanente band met opdrachtgever (⇔ agent)
 - Veelvuldige relaties tussen principaal: handelsagentuur
 - Weinig relaties tussen principaal: makelaar
 - Taak= in contact brengen met twee of meer personen (principaal en klant) teneinde hen een overeenkomst te laten sluiten
- = een onafhankelijke tussenpersoon, die geen permanente band heeft met zijn opdrachtgever en wiens taak erin bestaat twee of meer personen met elkaar in contact te*

brengen zodat tussen deze personen een overeenkomst kan worden gesloten, zonder dat de makelaar zelf tussenkomt in de sluiting van de overeenkomst

- Kwalificatie
 - Aanneming: huur van diensten
 - Realiteit: vaak ook (beperkte) lastgeving

Concessie

Concessie – NOTIE

= Overeenkomst waarbij een concessiegever aan concessiehouder het recht voorbehoudt om gedurende (on)bepaalde tijd de producten van de concessiegever in eigen naam en voor eigen rekening te verkopen (I.11,3° WER)

- **Kenmerken:**
 - Concessiegever: plicht om te verkopen
 - Concessiegever verbindt zich ertoe om aan zijn concessiehouder de in de overeenkomst omschreven producten te verkopen
 - => bijzondere rechten van concessiehouder, o.m. inzake bevoorrading door concessiegever
 - Concessiehouder: recht om te verkopen
 - Exclusiviteit is geen wezenlijk kenmerk van de concessie
 - Wederverkoop: in eigen naam en voor eigen rekening
 - Concessiehouder draagt risico
 - Juridische gelijkheid tussen partijen, geen ondergeschiktheid
 - Verkoop producten van concessiegever
 - Indien verdere bewerking van de goederen: geen concessie
- **= kaderovereenkomst**
 - Uitbouw duurzame handelsrelatie ter bevordering verkoop
 - Verschil met successieve leveringen/aankopen
 - Feitelijke beoordeling
 - Wel: systematische doorverwijzing klanten
 - Niet: geen afspraken over prijzen, verkoopquota's, ...
- **Intuïtie personae-karakter?**
 - T.a.v. concessiehouder: doorgaans wel
 - T.a.v. concessiegever: product primeert vaak op persoon
- **Juridische omkadering**
 - Wilsautonomie

- Boek X – titel 3 WER: bescherming concessiehouder bij eenzijdige beëindiging verkoopconcessie
 - Alleenverkoop: recht toegekend aan concessiehouder om als enige een bepaald product te verkopen binnen de grenzen van een bepaald territorium
 - Quasi-alleenverkoop: concessiehouder verkoopt in het concessiegebied nagenoeg alle producten waarop de overeenkomst slaat
 - Concessie met belangrijke verplichtingen voor concessiehouder

Concessie – EINDE

▪ **Concessie voor ONBEPAALEN duur**

- Principe: elke partij kan eenzijdig beëindigen, mits:
 - Redelijke opzeggingstermijn (X.36 WER) = tijd nodig om evenwaardige vervangende concessie te vinden
 - In concreto te bepalen obv duur, territorium, omvang... (3 maanden tot 3j)
 - Of billijke opzeggingsvergoeding (X.36 WER) = in overeenstemming met verwachte winst gedurende redelijke opzeggingstermijn
 - Geen vergoeding bij verlieslatende concessie
 - Alleen maar als men winst realiseert, betaalt men opzeggingsvergoeding
 - Criterium = semi-nettowinst (nettowinst + niet-indrukbaar kosten (= kosten die ondanks de beëindiging blijven verder lopen bv afschrijvingen)
 - Vermeerderd met een billijke vergoeding (X.37 WER)
 - Bij beëindiging door concessiegever of bij grove tekortkoming vanwege concessiegever
 - Komt enkel toe aan de concessiehouder
 - Omvang: bepaald door partijen, zo niet door de rechter
 - Criteria: aangebrachte meerwaarde inzake cliënteel, kosten concessiehouder met blijvend effect, rouwgeld aan personeel

▪ **Concessie voor BEPAALEN duur (X.38 WER)**

- Principe: opzegging vereist, zo niet vermoeden van instemming met vernieuwing
 - Ratio: mogelijke onzekerheid voor concessiehouder wegnemen
 - Duur opzeggingstermijn: 3 à 6 maanden
 - Vermoeden = onweerlegbaar
 - Duur vernieuwing?
 - Bepaald in overeenkomst (stilzwijgende vernieuwing)
 - Zo niet: onbepaalde duur
 - Bij derde hernieuwing: onbepaalde duur

Franchising

Franchising – KENMERKEN

- Onbenoemde overeenkomst
- Wederkerige overeenkomst: er rusten op beide partijen plichten
- Intuitu personae?
 - Mbt franchisenemer: ja
 - Mbt franchisegever: betwist
- Franchisenemer = zelfstandige
 - Maar vaak verregaande instructies franchisegever
 - Risico op herkwalificatie indien gezagsverhouding
- Franchise + verkoopconcessie (goederenfranchise)
 - Geen eenduidigheid: toepassing X, title 3 WER op franchise?
 - Traditionele leer: onderscheid:
 - Franchise: nadruk op overdracht knowhow, bijstand, ...
 - Concessie: nadruk op wederverkoop
 - => Exclusietheorie; absorptietheorie; combinatietheorie
 - Bij betwisting: rechter moet bedoeling partijen achterhalen

Franchising – NOTIE

- Notie “commerciële samenwerkingsovereenkomst” (I.11,2 WER)
 - Overeenkomst gesloten tussen meerdere personen, waarbij de ene persoon het recht verleent aan de andere om bij de verkoop van producten of de verstrekking van diensten een commerciële formule te gebruiken onder één of meerdere van de volgende vormen:
 - Een gemeenschappelijk uithangbord;
 - Een gemeenschappelijke handelsnaam;
 - Een overdracht van know how;
 - Een commerciële of technische bijstand
- Voldoen hieraan: franchising, maar ook handelsagentuur
 - Handelsagent kan ook als commerciële samenwerkingsovereenkomst gaan kwalificeren

Franchising – voordelen (lezen)

- Voor de franchisegever
 - Om zonder al te grote investeringen het door hem uitgedachte concept snel te verspreiden over een groot territorium en zodoende naam- en merkbekendheid te winnen
 - Mogelijkheid om schaalvoordelen te boeken

- Voor de franchisenemer
 - Economisch: mee profiteren van de bekendheid en faam van commercieel systeem waarin hij stapt

Franchising – verplichtingen

- **FRANCHISEGEVER**
 - Precontractuele informatie
 - Franchisegever verstrekt aan kandidaat-franchisenemer, minstens 1 maand voor het sluiten van de overeenkomst:
 - Ontwerpovereenkomst (X.27 WER)
 - Afzonderlijk document (X.28 WER) met gegevens omtrent:
 - Belangrijke contractuele bepalingen
 - Gegevens voor correcte beoordeling van de samenwerkingsovereenkomst
 - Sanctie?
 - Relatieve nietigheid
 - Contract (niet-naleving art. X.27 WER)
 - betrokken contractuele bepalingen (niet-naleving art. X.28, §1, 1° WER)
 - Vervaltermijn: 2 jaar
 - Afstand/bevestiging nietigheid vanaf 1 maand na contractsluiting
 - Bedenktermijn
 - Vóór einde periode 1 maand na afgifte ontwerpovereenkomst mag:
 - Geen enkele verbintenis worden aangegaan;
 - Geen enkele vergoeding, bedrag of waarborg worden gevraagd of betaald
 - Uitz. 1: vertrouwelijkheidsakkoord
 - Uitz. 2: i.g.v. hernieuwing commerciële samenwerkingsovereenkomst van bepaalde duur; nieuwe commerciële samenwerkingsovereenkomst tussen zelfde partijen; of wijziging bestaande overeenkomst die reeds minstens 2 jaar loopt (art. X.29 WER)
 - Mededeling knowhow
 - Geheimhoudingsplicht franchisenemer
 - Bijstand aan franchisenemer (bij opstart en tijdens looptijd van de overeenkomst)
 - Ter beschikkingstelling van merken, handelsnaam, uithangbord...
 - Andere – contractueel te bepalen

- **FRANCHISENEMER**
 - Uitbating conform instructies/imago
 - Betaling vergoeding
 - Instapvergoeding
 - Periodieke vergoedingen/ royalties
 - Vast/ variabel
 - Andere (contractueel)
 - Bijv. Niet-concurrentiebeding, afnameverplichting...

II– B2B-contracten

Lezen cursus blz 125-127

VENNOOTSCHAPSRECHT

Examen: alleen nieuwe recht kennen, helft van de punten staat op dit deel

I – Prelude: het WVV

Inleiding: reden en voorgeschiedenis

- Waarom hervormen?
 - Internationaal: attractief geheel maken
 - Binnenlands: efficiënt werkinstrument voor ondernemingen
- Belgisch centrum voor vennootschapsrecht
 - *“De modernisering van het vennootschapsrecht / la modernisation du droit des sociétés”*, Brussel, Larcier, maart 2014, 446p.
- Goedgekeurd door parlement op 28/02/2019
- Fiscale wijzigingen m.o.o. fiscale neutraliteit

Kern = BVBA-hervorming

- BV wordt dé vennootschapsvorm voor alle doeleinden
 - Kapitaallose BV:
 - Schuldeiserbescherming (oprichting, uitkeringsregels, alarmbelprocedure)
 - Verdeling van lidmaatschapsrechten: soorten aandelen
 - “Open” BV

- Maar ook belangrijke wijzigingen voor de NV:
 - 3 bestuursmodellen, inclusief unieke bestuurder
 - Meervoudig stemrecht (versus loyaalstemsrecht)
- Brievenbus vennsch: vennootsch die in een bepaalde listaat zijn opgericht, maar ze hebben daar GEEN enkele activiteit (de activiteiten vinden plaats in andere lidstaten)

Reductie aantal vennootschapsvormen

- CVBA wordt CV
- Daarnaast integratie van VZW, IVZW en Stichting in Wetboek
- Verdwijnen:

- Tijdelijke en stille handelsvennootschap
- ESV
- CVOA
- Comm.VA
- S-BVBA en E-BVBA

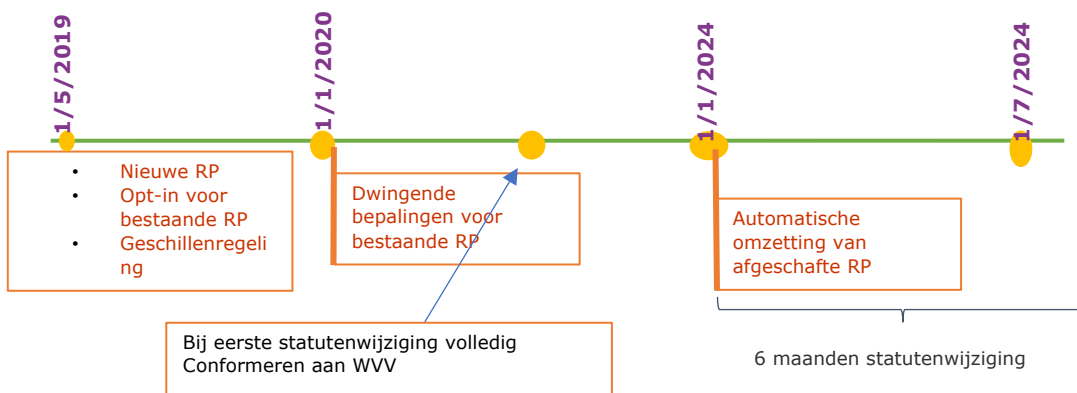
- Blijven behouden:

Onbeperkte ASH	Beperkte ASH	EU
Maatschap	NV	SE
VOF	BVBA	SCE
Comm.V.	CVBA	EESV

*Bijzondere gevallen:
Landbouwonderneming
Onderneming met sociaal
oogmerk*

- Stille vennoten: mensen die enkel geld verschaffen aan de onderneming
 - Niet gekend naar de buitenwereld
 - Indien het slecht gaat met de vennootschap, deze stille vennoten zullen hiervoor NIET moeten opdraaien (enkel het geld dat ze hebben verschaft, kunnen ze verliezen)

Inwerkingtreding/ overgangsrecht

→ 1/5/2019: algemene datum van inwerkingtreding

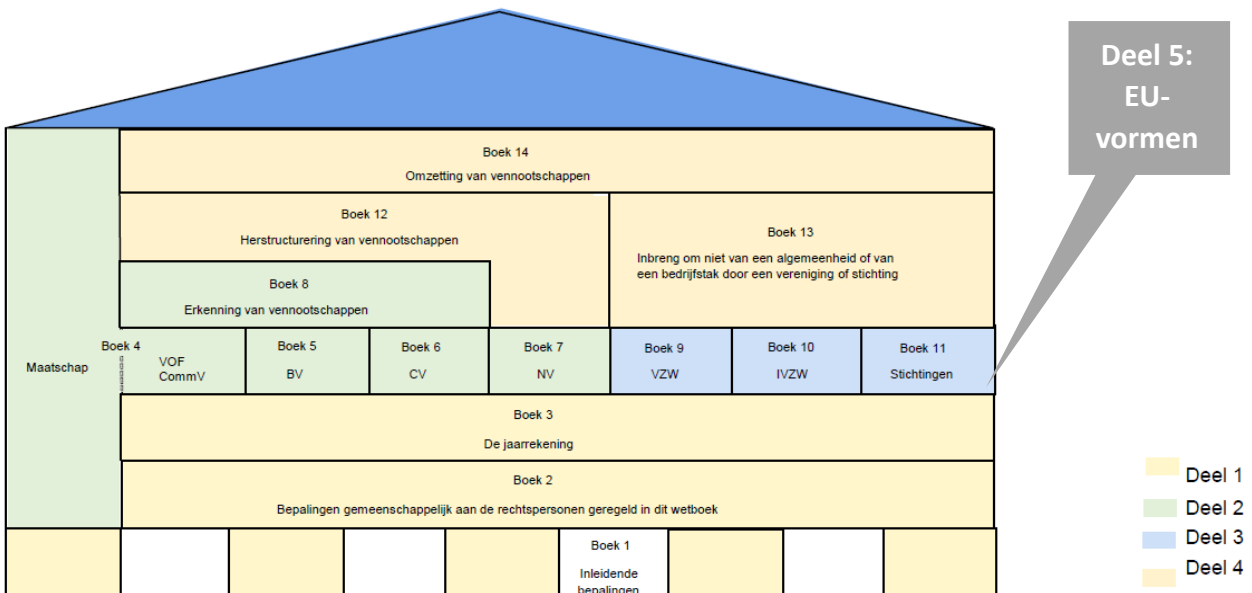
- het nieuwe wetboek van vennsch en verenigingen is van toep op vennsch die vanaf 1/5/2019 w opgericht
- 1/1/2020: datum van inwerkingtreding voor reeds bestaande vennsch
 - vennsch die voor 1/5/2019 reeds waren opgericht
- 1/1/2024: men heeft de tijd tegen deze datum om de nieuwe regeling toe te passen

Ruimere achtergrondschets

Hervorming ondernemingsrecht = drieluik

- I. Gewijzigd Insolventierecht: boek XX WER
 - In werking getreden op 1 mei 2018
 - Ruim begrip “onderneming”:
 - Iedere natuurlijke persoon die zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefent
 - Iedere rechtspersoon (uitzondering: publiekrechtelijke rechtspersonen)
 - Iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid (uitzondering: geen uitkeringsoogmerk en geen uitkeringen)
 - Overheveling van bepaalde gronden voor bestuurdersaansprakelijkheid naar boek XX WER:
 - Kennelijke grove fout die heeft bijgedragen tot faillissement
 - Wrongful trading
 - RSZ-schulden
 - Hangt samen met invoering statutaire zetelleer in WVV
- II. Wet Hervorming Ondernemingsrecht
 - In werking getreden op 1 november 2018
 - Verdere ontmanteling Wetboek van Koophandel
 - Afschaffing van het statuut handelaar / koopman
 - Ruim begrip “onderneming” (gelijkaardig aan boek XX WER)
- III. Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV)

Structuur WVV

→ interessant voor EXAMEN hoe dat WVV gestructureerd is!!!

→ boek 5 : BV !!!!

→ boek 6: CV

→ boek 7: NV !!!!

→ boek 9, boek 10, boek 11: VZW, IZW, stichtingen: allemaal rechtspersonen

II – Basisbegrippen

Nieuwe definitie ‘vennootschap’ (1:1)

- Een vennootschap wordt opgericht bij een rechtshandeling door **één of meer personen**, vennoten genaamd, die een **inbreng** doen. Zij heeft een **vermogen** en stelt zich de uitoefening van één of meer welbepaalde **activiteiten** tot voorwerp. Eén van haar doelen is aan haar vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks **vermogensvoordeel** uit te keren of te bezorgen.
- Eenhoofdige oprichting
- Afschaffing regels éénhoofdigheid & EBVBA
 - Relatief: NIET maatschap, VOF, CommV en CV

→ 1 of meer personen:

- vennsch= contract dat gesloten w. Uitz: EBVBA

⇔ nieuwe vennsch recht: men kan vennsch gaan oprichten door 1 of meer personen

- staat in boek I
- als je gaat kijken nr de verschillende boeken (4 enz) => deze vwe (oprichting kan door 1 persoon of meer)speelt alleen maar voor BV en NV (NIET voor maatschap, coop vennsch...)

→ je moet een inbreng gaan doen in de vennsch

- iets van je persoonlijk vermogen gaan overdragen nr vermogen vd vennsch
- je kan NOOIT aandelen gaan verkrijgen zonder een inbreng te gaan doen

Nieuwe definitie 'CV'

- **Beperkte toegang** (art. 6:1 WVV): *“De coöperatieve vennootschap heeft tot voornaamste doel aan de behoeften van haar aandeelhouders dan wel derde belanghebbende partijen te voldoen en/of hun economische en sociale activiteiten te ontwikkelen, onder meer door met hen overeenkomsten te sluiten over de levering van goederen, de verrichting van diensten of de uitvoering van werken in het kader van de activiteit die de coöperatieve vennootschap uitoefent of laat uitoefenen”*
- **Sanctie:** ondernemingsrechtbank kan ontbinding uitspreken op verzoek van aandeelhouder, belanghebbende derde of OM (art. 6:127 WVV)

→ coöperatieve gedachtegoed

→ als je niet voldoet => ontbinding kan w uitgesproken

→ coöperatieve vennsch: heeft beperkte toegang (alleen voorberhouden voor bep vormen van ondernemingen)

Nieuwe definitie 'vereniging' en 'stichting'

- Nieuwe definitie “vereniging” (1:2 → art 2 van boek 1):
 - Wel winstoogmerk, maar geen winstverdeling
 - Bestuur kan uit evenveel personen bestaan als er leden zijn
- Nieuwe definitie “stichting” (1:3)
 - Wel winsteoogmerk maar geen winstverdeling
 - Bestuur kan eenhoofdig zijn
- Verbod op winstverdeling
 - Rechtstreeks *noch onrechtstreeks* (art. 1:4)
 - Bv: men is
 - *aan oprichters/stichters, leden, bestuurders of enige andere persoon*

Rechtspersoonlijkheid I

- **HandelsV** (stellen daden van koophandel) vs. **Burgerlijke V**: afgeschaft
- **V met vs. V zonder rechtspersoonlijkheid (RP)** (= de V krijgt een afzonderlijk bestaan → rechtssubject)
 - RP kenmerken
 - Rechtssubject
 - Los van de deelnemers
 - Afgescheiden vermogen
 - Optreden via vertegenwoordigers
- Kenmerken
 - Vermogen
 - V zonder RP
 - V met RP en beperkte ASH
 - V met RP en ONbeperkte ASH
 - Vennootschapsschuldeisers
 - Privéschuldeisers
- Doorbraak RP/ beperkte ASH
 - Contract (*bv. borgstelling; hiermee kan beperkte ASH worden doorbroken*)
 - Wet (*bv. eenhoofdigheid*)
 - Rechtspraak

Typologie I

- **Vormvrijheid** (uitz: *vb. bank oprichten → verplicht NV*) – **Typendwang** → je richt een vennootschap op – je kiest vrij welke soort, maar je kan enkel vennootschappen kiezen uit de in het wetboek van vennootschappen bepaalde types
- Vennootschappen **ZONDER RP**

	Maatschap ¹	Tijdelijke V ²	Stille V ³
RP – vermogen	Nee	Nee	Nee
Aansprakelijkheid	Onbep	Onbep	Onbep
Intuitu pers/pec	Pers ⁴	Pers	Pers
Oprichting	Geen vormvereisten	Geen vormvereisten	Geen vormvereisten
Beheer	Geen regeling	Elk vd vennoten	Elk vd vennoten
bijzonderheden			

¹ Is de basis, de andere twee zijn afleidingen van de maatschap

² Afleiding maatschap

³ Afleiding maatschap – stille vennoten geven geld, maar niemand weet dit. Ze krijgen dividenden – ze treden niet in rechte op

⁴ Indien iemand sterft → ontbinding van de V

Typologie II

- Vennootschappen **mét RP** en **ONbepaalde aansprakelijkheid**
 - Aandelen mogen niet zomaar overgedragen worden

	V.O.F. ¹	Comm. V ²
RP – vermogen	Ja	Ja
Aansprakelijkheid	Deels ³	Deels ⁴
Intuitu pers/pec	Pers	Pers
Oprichting	Verplicht geschrift ⁵	Verplicht geschrift
Beheer	Vennoten zelf	Gecomm. of derden
bijzonderheden		

¹ Is eigenlijk een Maatschap met RP (door neerlegging bij griffie)

² Is eigenlijk een Stille HV met RP (vennoten en stille vennoten)

³ eerst vermogen V.O.F., nadien deelnemers hoofdelijk aansprakelijk

⁴ gecomm. onbep, commandit: beperkt

⁵ = onderhandse akte

Typologie III

- Vennootschappen **mét RP** en **beperkte aansprakelijkheid**

	BV ¹	CV	NV ²
RP – vermogen	Ja	Ja	Ja
Aansprakelijkheid	Bep	Bep	Bep
Intuitu pers/pec	Mengvorm	Pec	Pec
Oprichting	notariële akte	Onderhandse akt	notariële akte
Beheer	Zaakvoerder	RvB	RvB
bijzonderheden			

¹ Afgeleiden: **EBVBA** en **S-BVBA**

² Aandelen kunnen zomaar verkocht worden aan derden (open karakter – de hoedanigheid van mede-aandeelhouders is niet relevant)

³ Doorgedreven vorm van een Stille V → = NV met 1 vennoot die onbep. aansprakelijk is

Typologie IV

- Bijzondere gevallen
 - (E)ESV ((Europees) Economisch Samenwerkingsverband)
 - SE (Societas Europaea)
 - SCE (Societas Cooperativa Europaea)

Typologie V

- **Eenvoudig:**
 - V.O.F. – winsten vallen onder V.belasting, niet onder personenbelasting (25% ipv 50%)
- **Ingewikkeld:** liefst beperkt aansprakelijk
- Er bestaan relatief veel NV's (prestige + historische verklaring (aandeel aan toonder, maar bestaat nu niet meer)

Categorieën van V

- HandelsV vs. Burgerlijke V
- V met vs. V zonder rechtspersoonlijkheid (RP)
- V met beperkte vs. onbeperkte ASH
- **PersonenV** (identiteit van de mede-aandelh is belangrijk - personae) vs. **kapitaalV** (ident niet belangrijk – vrij overdraagbare aandelen - pecuniae)
 - Mengvormen: BVBA, CV
- **Besloten V** vs. **publieke V** (deel van het vermogen is voor de vennootschap) (**infra**)
- **Winstoogmerk** vs. **sociaal oogmerk** (VSO) vs VZW
 - Cf. sociale economie

Besloten / publiek: Jan en Dave richten de V "Els" op

Mogelijkheid 1

- **SE-venn** kunnen naar het vermogen van de vennootschap én naar privévermogen grijpen
- **SE-privé** kan zz verhalen op het vermogen van Jan én wat Jan in de venn brengt
- Vb. maatschap, tijdelijke HV en stille HV

Mogelijkheid 2

- SE kunnen zz enkel verhalen op vermogen van de vennootschap

- Vb. BVBA, NV ...

Mogelijkheid 3

- **SE-venn** kan ook doorbreken naar het persoonlijk vermogen van Jan en Dave
- **SE-privé** kan NIET naar het vermogen van de V teruggrijpen
- Vb. V.O.F.

Naam – zetel – nationaliteit

- **Naam**
 - Soortwaarheid
 - Enkel rechtspersonen
 - Eerste gebruiker heeft voorrang
 - ≠ handelsnaam (naam op op markt te treden) ≠ Merk (verwarringsgevaar)
- **Zetel**
 - Statutaire vs. werkelijke zetel
 - In de statuten vermeld: in rechte aangesproken als rechtspersoon
 - Hoofdvestiging: bepaalt nationaliteit van de V (om wetsonduiking te bestrijden)
(bv. Belg → *typendwang* → “te streng voor mij” → statuten: Groot-Britt, werkelijke zetel België → enkel die Belgische zetel is relevant (Belgische regels))
- **Nationaliteit**
 - Criterium: “werkelijke zetel”
 - Recht dat ontstaan, werking en einde beheerst
 - Grensoverschrijdende omzetting
 - Bijkantoor

III - Oprichting

Oprichting - **grondvoorwaarden**

- **Eenhoofdigheid vs pluraliteit**
 - Eenhoofdigheid: BV en NV
 - **Pluraliteit**
 - Pluraliteit: maatschap, VOF, CommV
 - Principe (minstens 2 oprichters nodig)
 - CV (3 oprichters nodig)
 - EBVBA (1 oprichter nodig)
- } zijn het er minder? → rechtsongeldige oprichting

- Pluraliteit heeft ook werking na oprichting:
Je bent met 2 bij de oprichting – 1 koopt later alles over – 1 jaar de tijd om aandelen terug te verdelen over min. 2 personen – Niet? → sanctie + alle SE's van V (na 1 jaar) kunnen naar privévermogen gaan van die ene aandeelhouder.
- **Toestemming** (volle kennis van zaken; geen dwaling, bedrog ...) & **bekwaamheid** (probleem voor minderjarigen (kan bij toestemming vrederechter)
- **Voorwerp** (activiteiten die je gaat uitvoeren) & **oorzaak** (je wil winst maken)
- **Inbreng**
 - Plaatsing (belofte iets in te brengen) ⇔ Volstorting (effectief ingebracht)
 - Soorten
 - In geld vs. in natura (lichamelijke en onlichamelijke gdn (patent, software ...) vs. van nijverheid (enkel in venn met onbep aanspr) - ! bij bep aanspr: inbreng in natura moet voldoen aan formaliteiten (tegen misleiding)
 - In eigendom vs. in genot (eigendom/genot overdragen: alle V met bep aanspr)
- **Winstoogmerk**
 - Rechtstreeks of onrechtstreeks
 - Winstverdeling
 - Onbeperkte ash: vrij (los van inbreng)
 - Beperkte ash: principe evenredigheid (maar men kan afwijken)
 - MAAR verbod van leeuwenbeding (art. 4:2; 5:14; 7:16 WVV) – als je deelneemt aan een V (met inbreng), moet je recht hebben op dividenden + je mag niet uitgesloten worden van verliezen

Oprichting - vormvoorwaarden

- **Geschrift** (art. 2:5 WVV)
 - V zonder rechtspersoonlijkheid (niet nodig)
 - V met onbeperkte ASH (verplicht)
 - V met beperkte ASH (verplicht + notaris (auth akte))
 - Inhoud zie W.Venn.
- **Openbaarmaking**
 - Doel
 - 1) Neerlegging (uittreksel) → °RP (art. 2:8 WVV)
 - 2) Publicatie BS → tegenwerpelijk aan 3den (art. 2:18 WVV)
 - KBO

Oprichting - vervolg

- **Sanctionering: nietigheid** (indien niet aan vwden voldaan)
 - ex tunc (zonder RP – ‘geacht nooit te hebben bestaan’) / ex nunc (met RP – ‘vanaf nu nietig, niet terugwerkend in de tijd → contracten gesloten in verleden zijn geldig)
 - maatschap: gemeen recht
 - RP: art. 2:34 WVV
 - V met beperkte ASH
 - Limitatief nietigheidsgronden (art. 5:13; 7:15 WVV)
- Vennootschap in oprichting (art. 2:2 WVV)
 - Vóór “overname”
 - Overname: oprichting max. 2 j na verbintenis en overname max. 2 mnd na oprichting
 - Expliciet of stilzwijgend
 - Bevrijdend nadien
 - Daarna?
→ *vb. je wil vóór de oprichting van een V een huurcontract sluiten in naam vd V: dit kan (art 60) → effectief binnen 2 j oprichten, zoniet, ben je persoonlijk gehouden tot de overeenkomst*

Oprichting – toepassing NV

- **Kapitaalvorming**
 - Doel
 - Minimumkapitaal: 61.500 €
 - geplaatst + volstort
 - + 1/4de per aandeel volstort (eerst kijken: 61.500, daarna kijken: ¼ volstort)
 - + inbreng in natura binnen 5 jaar
 - Financieel plan (art. 7:3 WVV) (oprichtersaansprakelijkheid: als je failliet bent binnen 3 j en je V ging iets doen met meer dan 61.500, dan wordt deze V onbep aanspr – moet aan notaris worden voorgelegd)
 - Verantwoording kapitaalbedrag o.b.v. begroting 2 jaar
 - Verplichte inhoud (zie BV) + geen bijstand verplicht
- **Inbreng in geld**
 - Geblokkeerde rekening → bankattest (het geld wordt gestort op een geblokk rekening en wordt pas vrijgemaakt door attest van notaris)

- **Inbreng in natura** (art. 7:6 WVV)
 - Wat?
 - Nijverheid → winstbewijzen (NV)
 - Waardering (commissaris/revisor)
 - Uitz.
 - ◊ Genoteerde effecten (men kijkt gewoon naar beurskoers)
 - ◊ Reeds gewaardeerd (nog eens waarderen is nutteloos)
 - ◊ Geauditeerde jaarrekening van het voorafgaande BJ(er is al gecontroleerd geweest)

 - **Quasi-inbreng**
 - Verwerving binnen 2 j, voor >1/10de K, van
 - Oprichter/Bestuurder/Aandeelhouder
 - Uitz.
 - Verkrijgingen tegen marktvoorwaarden,
 - In de gevallen waarin geen verslag van bedrijfsrevisor is vereist bij inbreng in natura
 - MAAR AH die 5% kapitaal vertegenwoordigen kunnen steeds waardering door bedrijfsrevisor vragen

 - **Oprichtersaansprakelijkheid** (art. 7:17-21 WVV)
 - Inschrijving/plaatsing/volstorting K
 - Nietigheid/ontbreken vermeldingen
 - Kennelijke overwaardering natura inbreng (verslag waardering + controleverslag (is niet bindend voor oprichters, zij mogen de mening van de bedrijfsrevisor ad kant schuiven, maar stel dat een wagen later (bij faillissement) wordt verkocht aan een veel te lage prijs, dan zijn de oprichters hiervoor aansprakelijk (wegens negeren bedrijfsrevisor/controleverslag)))
 - Kennelijk ontoereikend aanvangskapitaal
 - Voor 2 jaar bedrijvigheid
 - Faill. binnen 3 jaar (men gaat kijken naar het fin plan om te kijken of er wel voldoende geld was)
- ➔ HOOFDELIJKHEID!

Opmerking: oprichters zijn diegene die bij de oprichtingsakte verschijnen, tenzij ander bepaald in de akte (voorwaarde: oprichters hebben 1/3 van het kapitaal en genieten geen bijzondere voordelen)

Oprichting – toepassing BV

- ~~Minimumkapitaal~~
 - Toereikend aanvangsvermogen
 - Versterkt financieel plan
 - 7 rubrieken
 - Bijstand niet verplicht
 - Oprichtingsaansprakelijkheid i.g.v. faillissement binnen 3 jaar na oprichting
 - Inbrengen leiden tot eigen vermogen
 - Onmiddellijke volledige volstorting
 - Tenzij anders in statuten of uitgiftebesluit
 - Inbreng in geld: storting op geblokkeerde rekening zoals bij NV
 - Inbreng in natura
 - Zelfde regels inbrengcontrole als bij NV (incl. Uitzonderingen)
 - ~~Quasi inbreng~~
 - Inbreng van nijverheid wordt mogelijk (art. 5:10 WVV)
 - Quid?
 - Tijdelijke onmogelijkheid (> 3 mnd) → rechten geschorst
 - Definitieve onmogelijkheid → aandelen komen te vervallen
 - MAAR: statuten kunnen afwijken
- Opmerking: fiscaal afgestraft*

IV – Kapitaal/ eigen vermogen & schuldeisersbescherming

Schuldeiserbescherming

- **Kapitaal - NV**
 - Vorming en kapitaalverhoging
 - Kapitaalvermindering
 - Uitkering van winst
 - Inkoop van eigen aandelen
 - Financiële bijstand
 - alarmbelprocedures
 - **Eigen vermogen – BV**
 - Vorming en bijkomende inbrengen
-

- Uitkering van vermogen
- Inkoop van eigen aandelen
- Financiële bijstand
- Alarmbelprocedures

NV - Kapitaal

▪ Begrip

- = *inbrenging wat de aandeelhouders in de venn hebben gestoken (hun eigen geld die ze in de vennootschap hebben gestoken die ze aan de venn geven en het EV zal uitmaken)*
- Bij oprichting: inbrengen
- Later: bijkomende inbrengen en incorporatie van reserves

▪ Functies

- Schuldeisersbescherming
 - Kapitaalvorming
 - Kapitaalbescherming/-behoud
- Verdeelsleutel rechten aandeelhouders
Opm: aandelen met fractiewaarde en aandelen met nominale waarde

▪ Waarde aandelen

- Kapitaal 100.000 met 100 aandelen: kapitaal vertegenwoordigende waarde van 1.000 (kan je uitdrukken op 2 manieren)
 - **Nominale waarde:** kapitaal vertegenwoordigende waarde per aandeel uitdrukken, vast bedrag die niet verandert
(Aandeel op naam: niet op papier, je hebt een aandelenregister waarbij je aandeelhouders inschrijft en als je dit gaat verkopen dan wordt genoteerd dat deze overgedragen worden.)
(Gedematerialiseerde aandelen: via overschrijving van de bank gaan overschrijven naar de aandeelhouder om dit aandeel aan te kopen. Je houdt de eigenaren bij door overschrijvingen.)
 - **Fractiewaarde:** Er zijn x aantal aandelen in de venn die y waarde vertegenwoordigen → $y/x = \text{waarde per aandeel}$

▪ Wijzigingen KB met impact op het schema van de jaarrekening:

- Actief blijft ongewijzigd
- Structurering van de EV posten is gewijzigd:
 - I. Inbreng
 - A. Kapitaal
 - Geplaatst kapitaal
 - Niet-opgevraagd kapitaal (-)

- B. Inbreng buiten kapitaal
 - Uitgiftepremies
 - Andere
- II. Herwaarderingsmeerwaarde
- III. Reserves
 - A. Wettelijke reserve (WR)
 - B. Statutair onbeschikbare reserve (stat OR)
 - C. Onbeschikbare reserve voor de inkoop van eigen aandelen (OR IEA)
 - D. Onbeschikbare reserve voor financiële bijstand (OR fin bijst)
 - E. Overige

Inbreng doen: wat je belooft in de venn te gaan steken = geplaatst kapitaal

Wat je al gegeven hebt = gestort kapitaal

Verschil hiertussen is het niet-opgevraagde kapitaal

→ toepassingen hierop op examen!!

Kapitaalverhoging

▪ Nood aan extra middelen

- Externe financiering
 - Klassiek: banken, een lening/ krediet verkrijgen
 - Een specifieke aandeelhouder kan ook een krediet verlenen (rekening courant = doorlopende rekening afgesloten tussen die aandeelhouder en de venn waarop bepaalde bedragen worden gestort en worden teruggenomen)
 - Obligaties: lening die wordt uitgegeven door aandeelhouder bv voor 200.000 en doorheen de looptijd moet je als venn interest betalen en op het einde van de rit moet je het geleende bedrag terugbetalen.
 - Specifiek aan obligatielening: hier ga je naar **meerdere** partijen en je kapt de lening op in meerdere stukjes en dit laat je vertegenwoordigen door een effect juridisch gezien (het effect is hier de obligatie)
 - Verschillende soorten obligaties:
 - plain vanilla
- Zoals vroeger een obligatie aan toonder:
 - Je koopt een papier aan met een bepaalde waarde → stel 200 obligaties, je kapt de lening op in 200 stukjes met dezelfde waarde → nominale waarde per stuk: 1.000 euro

- Je gaat op de markt en zoekt mensen die een obligatie aan 1.000 euro per stuk willen aankopen waarop ze elk jaar een bepaald rendement bekomen
- Je krijgt bv 5% op de obligatie en na 5 jaar krijg je de obligatie terugbetaald.
- Uitkering gebeurt in J0.
- Na elke vervaldag per jaar gaat er 5% op de obligatie van 1.000 euro worden betaald (50 euro uitbetaald). Dus J1, J2, J3, J4: elk jaar +50 euro. J5= 1.000 (eindwaarde) + 50 euro terugbetaald. → 1.250 in totaal uitbetaald (250 euro gerealiseerd in totaal → beter dan interest in de bank!)
- Interessante techniek voor venn: als je grote bedragen moet gaan ontfangen moet je naar de bank gaan waar de interest veel hoger is. Via externe financiering haal je de kosten naar beneden
- Heeft wel impact op de venn! Als de venn obligaties uitgeeft dan komen daar een aantal vennootschapsrechtelijke regels bij kijken. Belangrijk hierbij is de AVO:
- **AVO=** Algemene vergadering van obligatiehouders
 - Geen orgaan van de venn! Niet te vergelijken met de AV van aandeelhouders die beslissingen neemt voor de venn (dat is de interne werking)
 - = mechanisme dat alle obligatiehouders vertegenwoordigt en voor hen bepaalde beslissingen kan maken volgens de principes van de gewone meerderheid (51% of beter gezegd 50% plus 1 stem).
 - Als de meerderheid van de obligatiehouders akkoord gaat met bv een verlaging van de interestvoet (ond zit in financiële moeilijkheden en had 5% beloofd maar moet dit verlagen naar 4% om zichzelf te kunnen redden), dan worden tegenstemmers gedwongen om bv een interestverlaging te ondergaan
 - Dit is belangrijk omdat indien dit een individuele contractuele verhouding zou zijn, dan zou je dit enkel kunnen aanpassen door van elke obligatiehouder toestemming te krijgen! Dus bij een obligatie ontstaat er geen contractuele verhouding tussen de totaliteit van de obligatiehouders aan de ene kant en de venn aan de andere kant
 - Sinds nieuw wetboek (om aansluiting te vinden bij internationale partij zoals bv in Londen) is de AVO een dwingend instituut. Als je de obligatielening zou willen gaan wijzigen dan MOET de organisatie sws een AVO gaan organiseren!
 - MAAR stel dat er 1.000 obligatiehouders zijn dan wordt dit omslachtig. Alternatief in nieuwe vennootschapsrecht: je kan de AVO vervangen door een 'agent', dit is een rechtspersoon die de bevoegdheid heeft om in naam en voor rekening van alle obligatiehouders beslissingen kan maken. Ipv van de venn die alle obligatiehouders bijeenroep en ze probeert te overtuigen om toe te stemmen met de wijzigingen, kan ze gewoon onderhandelen met die agent die niet alle OBH moet overtuigen.

→ Hiervan weten voor examen: wat is een obligatie, concept van de AVO en dat dit vervangen kan worden door een agent

➤ converteerbare obl.

- Obligatie die toelaat dat het ontleende bedrag (1000 euro per obligatie) dat die niet terugbetaald wordt in geld maar wel in aandelen van de organisatie
- Conversieperiode na de 5j waarbij de OBH kan beslissen of hij geld of aandelen terugkrijgt.
- Op het moment van conversie zal bv 2 aandelen gegeven worden elk ter waarde van 500 euro → neutrale situatie. Maar je weet niet hoe de waarde van het aandeel geëvolueerd zal zijn: als het aandeel aan 550 euro noteert op het einde van de rit, dan zal iedereen converseren. Je verkoopt die via de beurs en hebt 1.100 euro in handen.
→ Kanscontract: op moment van uitgifte weet je niet hoe de waarde zal evolueren

➤ obl. met warrant

- = *de mogelijkheid om nieuwe aandelen die uitgeschreven worden door de venn aan een vooropgestelde prijs. Je kan bijkomende aandelen verkrijgen.*
- Verschil tussen conv en warrant: bij conv. doe je afstand van het geld en krijg je aandelen. Bij warrant krijg je sws je geld terug maar je krijgt de mogelijkheid om nog extra aandelen te gaan verkrijgen en je moet geld teruggeven aan de venn. Dus hier kan je beide obligatiehouder en aandeelhouder zijn → wordt juridisch anders geanalyseerd

- Eigen vermogen: kapitaalverhoging (= statutenwijziging)

Inbreng vragen aan de aandeelhouders, zij kunnen dat niet zomaar terugkrijgen, ze ondergaan dus een bepaald risico.

Nieuwe aandelen uitgeven = kapitaalverhoging = statutenwijziging. In de nv is dit een bijzondere procedure → sws de AVA en dus niet bestuur die hierover beslist en dus de aandeelhouders zelf --> beslist volgens een bijzondere meerderheid nl 3/4 meerderheid. Je moet naar een notaris gaan hiervoor om dit bekend te maken.

Zelfde regels van toepassing als bij oprichting: geld storten op geblokkeerde rek van de venn, je krijgt bankattest en je gaat hiermee naar notaris om de statutenwijziging te regelen.

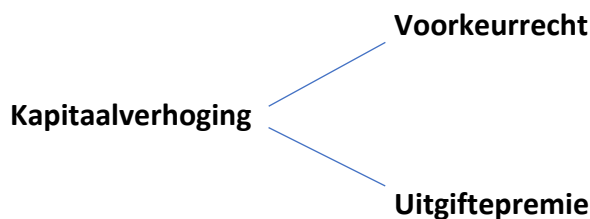
▪ **Kapitaalverhoging: verschillende manieren**

- Inbreng geld/natura (=klassieke vorm)
 - Zelfde regels van toepassing als bij oprichting:
 - Inbrengverslag of storting op geblokkeerde rekening
 - Vanaf de venn. geld ontvangen heeft → goed aankopen dat je initieel in de venn wou inbrengen → komt in verslag vd bedrijfsrevisor
 - ¼ volstorting per aandeel
 - → nieuwe aandelen

- Incorporatie van reserves (zuiver boekhoudkundige actie; niet verplicht nieuwe aandelen uit te geven)
 - Statutenwijziging doorvoeren en wat op je statutaire reserves staat ga je incorporeren in je kapitaal zodat je kapitaal stijgt
 - Ofwel: nieuwe aandelen uitgeven
 - Ofwel: geen nieuwe aandelen geven → stijgt de waarde van je bestaande aandelen (meer kapitaal/ zelfde aantal aandelen)
 - Statutenwijziging gebeurt id AVA
 - Evt. Bonusaandelen

Bevoegdheid

- **AVA** = algemene vergadering van aandeelhouders → beslist over de uitgifte v aandelen/ kapitaalverhoging
 - Bij nieuwe inbrengen: o.b.v. verslag RVB (met steeds controleverslag) met verantwoording uitgifteprijs en duiding van gevolgen voor aandeelhouders (art. 7:179 WVV). Indien verslag niet opgemaakt → nietigheid van de beslissing van de AVA en aandelen worden niet uitgegeven
- **TENZIJ: Toegestaan kapitaal** (art. 7:198 e.v. WVV)
 - RvB o .b.v. machtiging van AV (5 jaar) (ze mogen dan zelf kiezen wanneer ze overgaan tot kapitaalverhoging binnen die 5 jaar)
 - Beperkingen:
 - Mits *machtiging*: (i) afwijking voorkeurrecht (algemeen), (ii) afwijking tenzij t.v.v. personeel en (iii) incorporatie van reserves
 - *Nooit*: (i) afwijking voorkeurrecht t.v.v. andere personen dan personeel, (ii) uitgifte aandelen met meervoudig stemrecht, (iii) inbreng in natura door AH met 10% van de stemrechten en (iv) uitgifte nieuwe soort aandelen

Voorkeurrecht

Art 7:188 e.v. WVV

▪ Kapitaalverhoging: **VOORKEURRECHT**

- = de regel die zegt dat als een venn, een nv of bv, beslist om nieuwe aandelen te gaan uitgeven, dan moeten die nieuw uitgegeven aandelen in eerste instantie worden aangeboden aan de bestaande aandeelhouders en in verhouding tot hun aandelenbezit op moment van de uitgifte.
- Misbruik door de meerderheid te vermijden
- Vb. 100 aandelen met 2 aandeelhouders A en B. A heeft 70 aandelen, B 30. Iemand die 30% vd aandelen heeft, kan een statutenverandering blokkeren (vanaf 25% plus 1 aandeel). Het voorkeurrecht zorgt ervoor dat je gaat kijken naar de proportie, en niet naar het aantal aandelen
- Principe (min. 15 dagen)
- Enkel bij inbreng in geld (inbreng in natura: voorkeurrecht valt weg)
- MAAR Beperking of opheffing (enkel NV en CVBA) (~~BVBA~~)
 - Door AVA
 - Bijzondere meerderheid
 - In belang van vennootschap
 - Verslag van bestuur + controleverslag van comm. of BR/acc.
 - Tenzij: unanieme afstand door aandeelhouders
 - T.g.v. specifieke personen: transparantie (ID)
 - Door RVB
 - Enkel indien uitdrukkelijk in de statuten
 - Idem + Omstandig verslag

Verduidelijking kapitaalverhoging VOORKEURRECHT

AVA (¾)	bekendmaking BS ³	15 D'n*
--- -----	-----	-----

*waarbinnen huidige aandeelhouders kunnen inschrijven, zo niet, worden ze verkocht aan derden.

³ Belgisch Staatsblad

Uitgiftepremie

Art 7:184 e.v. WVV

- = inbreng die niet op K geboekt wordt → telt niet mee voor berekening K-waarde aandeel
 - Moet onmiddellijk worden volgestort
- = vergoeding voor deelname in reserves
- Voorkomt “financiële verwatering”
 - Nl. telkens indien boekwaarde of intrinsieke waarde aandeel hoger ligt dan nominale/fractiewaarde oude aandelen
 - *Opm: WVV: is eigenlijk enkel nog relevant voor aandelen met nominale waarde gelet op gelijkgeschakeling van FW na uitgifte (art. 7:178 WVV)*

Verduidelijking kapitaalverhoging UITGIFTEPREMIE

VOOR:

10 mio kapitaal	10.000 aandelen
10 mio reserves	fractiewaarde: 1.000
→ 20 mio El. V.	boekwaarde: 2.000

NA Kapitaalverhoging 10.000 aandelen tegen 1.000 /aandeel:

20 mio kapitaal	20.000 aandelen
10 mio reserves	fractiewaarde: 1.000
→ 30 mio El. V.	boekwaarde: 1.500 (nl. 30mio/20.000)

DAAROM: K-verhoging tegen 2000 per aandeel,

1000 kapitaal + 1000 uitgiftepremie

20 mio kapitaal	20.000 aandelen
10 mio uitgiftepremie	fractiewaarde: 1000
10 mio reserves	
→ 40 mio El.V	boekwaarde: 2000 (nl. 40mio/20.000)

Eigen vermogen is 20 miljoen waard in de realiteit → elk aandeel heeft een intrinsieke waarde van 2.000

10.000 nieuwe aandelen uitgeven: eigen vermogen is gestegen van 20 miljoen naar 30 miljoen (10 miljoen inbreng) → fractiewaarde blijft hetzelfde maar de boekwaarde (marktwaaarde) is veranderd naar 30 mio/20 mio = 1.500

Kapitaalverhoging: je plaatst op kapitaal wat nodig was omde boekwaarde te evenaren (1.000) en de rest plaats je op uitgiftepremie

Dit omdat een stijging vande waarde van aandelen desastreus is voor bestaande aandeelhouders (hun aandeel is 1.000 waard maar de nieuwe zijn 1.500 waard)

Kapitaalvermindering

- Bevoegdheid: AVA (statutenwijziging)
- **Reële kapitaalvermindering**
 - D.i. terugbetaling van inbrengen of vrijstelling van stortingsplicht (er vloeit geld weg uit de venn naar de aandeelhouders → er is een impact op het vermogen vd venn)
 - Doel – ratio
 - Verzetsrecht “oude” schuldeisers (SE hebben gedurende 2mnd het recht een waarborg te vragen)
 - Vordering ° voor publicatie BS, nog niet opeisbaar
 - + vorderingen waarvoor reeds juridische procedure vóór besliss. AVA
 - Geen akkoord → rechtbank v. koophandel
 - Geen uitbetaling voor afloop periode van 2 maanden

- Vb:

AVA	BS	2mnd verzetsrecht	kapvermind
--- ----- ----- ---			

Stel: J0: EV is 2 miljoen waard, 1 miljoen kapitaal en 1 miljoen reserves. In 2^e jaar beslist de venn om 800k kapitaal te verminderen om dit terug te betalen aan mijn aandeelhouders.

J1: EV is 1,2 miljoen waard, kapitaal daalt naar 0,2 miljoen en reserves blijven hetzelfde (1 mio) → De rechten van de schuldeisers worden aangetast door de kapitaalvermindering. Om hun rechten te beschermen is er een procedure tot kapitaalvermindering uitgewerkt. Bij beslissing tot kapitaalvermindering (besluit van de AVA), de notaris gaat de akte gaan neerleggen op de Griffie van de Ondernemingsrechtbank en de Griffie zal die akte bekend maken in het Belgisch staatsblad.

- 1^e mogelijkheid: In een periode van 2 maanden kunnen schuldeisers verzet aantekenen tegen die beslissing tot kapitaalvermindering (ze vragen bepaalde garanties van de venn, ze zeggen dat de venn pas mag overgaan tot vermindering als ze bv een hypotheek krijgen op een gebouw en die vermindering mag niet doorgaan zolang er geen akkoord is). Na verstrijken van 2 maanden mag uitbetaling plaats vinden
- 2^e mogelijkheid: schuldeisersbedrag is te klein, men betaalt gewoon direct de schuld af (bv voor 10.000 euro) en dan valt verzetsrecht weg
- 3^e mogelijkheid: geen oplossing → rechtbank

ENKEL schuldeisers die in de periode voor de bekendmaking in het BS een schuldeiser waren, kunnen het verzetsrecht uitoefenen → deze worden door het recht beschermd

- Niet-opeisbare schulden: genieten verzetsrecht. Bv als een persoon een lening van 1 mio heeft toegestaan met de afspraak dat na 5j het volledige bedrag moet

terugbetaald zijn door de venn. Hij kan de schuld nog niet gaan opeisen, hij moet nog een tijd wachten.

- Opeisbare schulden: geen verzetsrecht maar dagvaarden om terugbetaald te worden. Bv als de persoon voor de bekendmaking al de mogelijkheid heeft gehad om zijn geld terug te vragen van de venn
- Schulden waarbij er discussie bestaat: Bv goederen die nooit geleverd zijn (betwisting) → je kan pas van het verzetsrecht genieten als er reeds een procedure geopend is VOOR de beslissing tot kapitaalvermindering

▪ **Formele kapitaalvermindering**

- Quid? (kapitaal verminderen ten belope van geleden verlies, puur boekhoudkundige verrichting, dus geen letterlijke terugbetaling)
- Doel
 - Ter aanzuivering van geleden verliezen
 - Reserve voor toekomstige verliezen: direct huidige verliezen betalen met maatschappelijk kapitaal + reserve aanleggen om te vermijden dat je nog eens een kapitaalvermindering moet doorvoeren
 - Max. 10%
 - Aanwending?
 - Aan te leggen reserve voor inkoop van eigen aandelen: volgens prof fout id wet!
- Zelfs tot beneden bedrag minimumkapitaal (bv. voor NV is dit 61.500): op voorwaarde dat je onmiddellijk in dezelfde akte een kapitaalverhoging doorvoert
 - → “Coup d'accordéon” (infra voorbeeld)

Voorbeeld:

Actief	Passief		Actief	Passief
	Kapitaal 1200			Kapitaal 800
	Verlies (400)			
	Schuld 200			Schuld 200
Totaal 1000	Totaal 1000		Totaal 1000	Totaal 1000

Actief	Passief		Actief	Passief
				Kapitaal 750
				Res. voorz. verl. 50
				Schuld 200
			Totaal 1000	Totaal 1000

UGent | K. MARESCAU

Winstuitkering

- Bestemming winsten (boekhoudig)
 - Overdragen
 - Reserveren → reserves
 - Beschikbaar: uitkeerbaar door latere AVA
 - Onbeschikbaar:
 - Statuair onbeschikbaar
 - Wettelijke reserve: 5% jaarwinst, tot 10% K (art. 7:211 WVV)
 - Verliezen aanzuiveren
 - Dividenden
 - Tantièmes: bestuurdersbezoldiging uit winst
- Balans: opgesteld na resultaatverwerking
 - Voorstel door RvB
 - Goedkeuring door AVA
- Gewone winstuitkering
- Tussentijdse winstuitkering: AV beslist op een ander moment dividenden te gaan uitkeren
- Interim-dividend: beslissing die door RvB wordt genomen, zonder de beslissing vd AV nodig te hebben

▪ Juridische berekening: Netto-actiefest

- Art **7:212 WVV**
- Nettoactief (NA) vergelijken met kapitaal (K) vermeerderd met onuitkeerbare reserves (OR)
- Is NA lager dan K (+O.R.), of zou het door uitkering eronder dalen → geen uitkering
- Netto-actief = totaal actief – schulden (en voorzieningen) = EV
- Kapitaal = gestorte of evt. opgevraagde kapitaal
- Dus: geen winstuitkering als er overgedragen verlies is dat niet door winst of reserves gedekt wordt

Actief	Passief	Actief	Passief
	Kapitaal 500		Kapitaal 1200
	Wettelijk reserve 50		Verlies (500)
	Overgedragen winst 250		Beschikbare reserve 250
	Schuld 200		Voorziening 150
Totaal 1000	Totaal 1000		Schuld 200
		Totaal 1300	Totaal 1300

▪ Werkelijke berekening:

- Winst/ verlies
- - toevoeging aan WR
- + overgedragen resultaat

- + beschikbare reserves
- - nog niet afgeschreven bedragen van de oprichting en uitbreidingskosten en kosten voor onderzoek en ontwikkeling

Opmerking HMW is steeds onbeschikbaar

Voorbeeld: examen!!

Jaarrekening afgesloten op 31/12/2017

- PASSIEF
 - Kapitaal van 100.000 euro
 - Wettelijke reserve van 5.000 euro
 - Onbeschikbare reserve van 2.000 euro
 - Beschikbare reserve van 1.000 euro
 - Overgedragen verlies van 2.000 euro
- ACTIEF
 - Geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling van 2.000 euro
- 31/12/2018 → AVA volgt in 2019: men stelt bv vast dat er een winst is behaald van 1.000 euro, mag je dan winst uitkeren?
- Er moet 5% toevoeging volgen aan de wettelijke reserve (50 euro) → er schiet 950 euro over
- Wat is het overgedragen resultaat? -2.000 dus er blijft -1.050 over
- Toevoeging aan de beschikbare reserves is -50
- Je trekt de afgeschreven bedrag van oprichting, uitbreiding en O&O af: je eindigt op -2.050
- DUS je kan geen winst uitkeren
- Maar door te schikken in de posten van je EV kan je wel dividenden gaan uitkeren, bv als je overgedragen verlies aftrekt van kapitaal (100.000-2.000) dan eindig je op -50 en het jaar erna kan je mss winst uitkeren.
- VOORBEELD 2
- Winst = 2.000
- - 100 euro naar wettelijke reserves
- - 2.000 overgedragen verlies
- + 1.000 beschikbare reserves
- - 2.000
- = - 1.100

- VB 3
- Winst = 4.000
- - 200
- - 2.000
- + 1.000
- - 2.000
- = 800 uit te keren winst

▪ **Tussentijdse winstuitkering** (variant dividenduitkering, *niet in HB*)

- AVA
- N-A einde laatste boekjaar, zoals uit jaarrekening blijkt
→ Laatst goedgekeurde jaarrekening (pas als JR goedgekeurd is, kan AVA beslissen om over te gaan naar uitkering
→ Quid indien op 15/03/2019?

- ≠ interim-dividend! (infra)

Contrast tussen wettelijke regel aan de ene kant en het Hof van Cassatie aan de andere kant

- Wet: Bij netto-actief test moet je kijken naar laatst goedgekeurde jaarrekening (dus in 2019 kan je enkel gaan rekening houden met de jaarrekening van 2017). Zolang een jaarrekening niet is goedgekeurd door de AV kan je niet van een JR gaan spreken.
- Anderzijds heb je het Hof van Cassatie zegt dat de AV op elk tijdstip van het kalenderjaar mag beslissen tot dividenduitkering. → rechtsspraak is bindend (je kan niet ingaan tegen de wettekst) maar er staat niks in de wet rond die tussentijdse dividenduitkering alleen de netto-actief test.

→ JR van 31/12/2017 wordt goedgekeurd in de loop van 2018. Je wil tussentijds dividend uitkeren op 15/03/19.

→ Sommige auteurs zeggen dat de JR moet goedgekeurd zijn dus als je de netto-actief test zou gaan toepassen in het kader van die tussentijdse dividenduitkering, dan kan je in 2019 enkel rekening houden met de JR van 2017. Stel nu dat er heel veel winst gegenereerd is in 2018 dan kan je hiermee geen rekening houden in je netto-actief test en dividenduitkering.

→ Andere auteurs zeggen dat je kan gebruik maken van een informele JR (een staat van activa en passiva die door bestuursorgaan wordt opgemaakt) van 2018 maar de voorzichtigheid pleit hiertegen.

→ De keuze hangt af van hoe de klant er tegenover staat maar de 2^e keuze vermijd je best in de mate van het mogelijke

▪ **Interim-dividend** (art. 7:212 WVV)

- RvB (exclusief!: bij machtiging id sattuten al meteen winst uitkeren ad aandeelhoudres vanaf het begin vh boekjaar)
- Machtiging in statuten
- Dividend uit resultaat *lopende* boekjaar/vorige BJ zolang JR nog niet is goedgekeurd + overgedragen winst - overgedragen verlies
- Rekening houdend met aan te leggen reserves
- Winst moet blijken uit tussentijdse staat
 - Controleverslag commissaris (if any)
 - Niet ouder dan twee maand op moment van beslissing

Voorbeeld

	K 100.000
	WR 10.000
	Verlies (2.000)

07/08: 5.000 EUR winst

→ $5.000 - 2.000 =$ je kan 3.000 EUR interim-dividend uitkeren

▪ **Sanctie**

- Terugstorting bij kwade trouw (art. 7:214 WVV)

Inkoop van eigen aandelen

- Quid? (art. 7:214 e.v. WVV)
- Nut? → vooral **beursgenoteerde bedrijven**
 - Koersondersteuning (koers zelf beïnvloeden → genoteerd)
 - Alternatief voor dividend (extra winst aan ADH's)
 - Uittreding (niet genoteerd; AH's komen niet meer overeen)
- Ratio wettelijke regeling?
 - Uitkering aan de aandeelhouders
 - Waarachtigheid van het kapitaal
 - Gevaar: als venn aandelen gaat inkopen dan wordt dit boekhoudkundig vastgesteld. Stel kapitaal = 1000 en OB = 200 en dan zie je aan de actiefzijde je

eigen aandelen geactiveerd voor 200. JR zou misleidend kunnen zijn: als venn failliet gaat dan gaan die aandelen niks meer waard zijn → vrees van de wetgever dat de waarachtigheid van het kapitaal ondermijnd wordt door de inkoop van eigen aandelen

- Autocontrole

- Problematiek:

- AV heeft een beperkt aantal bevoegdheden waaronder doorvoeren van statutenwijziging en goedkeuring JR en hiermee gepaard het verlenen van de kwijting vh bestuur (venn zegt bestuur heeft taak goed gedaan, men is tevreden met de manier waarop ze de venn hebben bestuurd het afgelopen jaar dus we stellen je niet aansprakelijk voor eventuele beleidsfouten die jullie zouden begaan hebben)
 - Maar je kan in geval van geen kwijting ook meteen bestuur afzetten (ontslaan)
 - Functie van de AV is het uitoefenen van toezicht op het bestuur (bestuur moet ervoor zorgen dat er voldoende winst uitgekeerd kan worden, zoniet mogen ze vertrekken) → in de kleine venn (besloten venn) zal meespelen in welke mate de aandeelhouders dezelfde zijn als het bestuur. Hoe meer de aandelen verspreid zijn (bv genoteerde venn waar de grootste aandeelhouder 10% in handen heeft), hoe nuttiger en noodzakelijker het toezicht op die AV zal zijn

→ PROBLEEM als venn eigen aandelen gaat inkopen: geld vloeit weg en ook zou het bestuur zonder wettelijke regels in de AV kunnen beslissen. Verlenen van de kwijting, vastleggen beloning bestuurders etc: men zou enkel beslissingen kunnen maken die in hun eigen voordeel zijn!

- Voorwaarden

- Machtiging AVA, zoals doelswijziging (= 4/5de)
 - Max 5 jaar geldig
 - Max aantal te verwerven eigen aandelen
 - Prijs-/ruilvork
- Alleen met uitkeerbare middelen
 - *netto-actietest* (NIET gecorrigeerde NA-test): je kan maar aandelen inkopen id mate dat de test is voldaan (voldoende kapitaal om uit te keren)
- Alleen volgestorte aandelen (als die aandelen nog niet volledig volgestort zijn, dan wordt de venn SE van zichzelf)
- Gelijk aanbod aan AH's
 - Tenzij op beurs
 - Tenzij bij unanimitéit

- Opmerking: regeling ook van toepassing indien inkoop gebeurt door dochter (art. 7:221 WvV)*

VA 400.000	Kap 150.000	1000 aandelen
VL A 70.000	Wet Res 15.000	Kapitaalwaarde : 150
Liq 30.000	Onbesch Res 15.000	Intrinsieke waarde: 200
	Besch Res 10.000	RvB wil eigen aandelen inkopen, hoeveel mag ze? Rekening houden met BR en overgedr res.
	Winst 10.000	20 000 mag men inkopen als we ervan uitgaan dat het aangekocht w ae prijs van 200€ → 100 aandelen
	VVLT 200.000	
	VVKT 100.000	
		Mag dit? → Max 20%? → OK
		NA-test → OK (20.000)
		→ JA

SV HANDELS- EN ECONOMISCH RECHT

- Passiva blijft hetzelfde behalve onbeschikbare reserve voor inkoop van eigen aandelen (verplicht aanleggen) en dit wordt 20k en beschikbare reserve wordt 0 en overgedragen winst wordt ook 0 want je gebruikt bij beide 10.000 om die reserve te gaan aanleggen
- Activa blijft ook hetzelfde behalve de nieuwe post eigen aandelen die 20k bedraagt en liquide middelen die daalt naar 10k omdat je 20k nodig had om die aandelen in te kopen
- Totaal blijft gelijk! Er is juridisch gezien geen geld verdwenen uit de venn

Financiële bijstand

Financiële bijstand = verlenen van steun (i) door de VN (ii) aan een derde partij (iii) met het oog op de verwerving van aandelen van die VN door die derde partij

- Vroeger verbod; nu toegelaten onder voorwaarden (art. 7:227 WvV)
- Toepassingsgebied
 - Voorschieten middelen
 - Toestaan leningen
 - Stellen van zekerheden : niet altijd overdracht van geld nodig, als de venn een bepaalde zekerheid verleent aan een derde partij volstaat al om dit in werking te laten treden
 - M.o.o. verkrijging van haar aandelen door een 3^{de}
 - Als de venn een 3^e partij wilt laten instappen, dan ga je over nr kapitaalverhoging. Daarvoor ga je een krediet verstrekken aan die partij zodat die aandelen kan verwerven
 - Boekhoudkundig → kapitaal stijgt. 3^e partij gaat ervan uit dat kapitaal gestegen is. Actiefzijde: vordering op de AH's die gelijk is ah bedrag dat je hebt uitgeleend aan die partij
 - Problematisch: indien 3^e partij h krediet niet kan terugbetalen → bedrag in werkelijkheid niet aanwezig id venn. Onderpand vd SE klopt dus niet, ze gaan ervan uit dat er meer id venn zit dan er werkelijk is → voorzichtig zijn!
- 3 voorwaarden:
 - Billijke marktvoorwaarden: aan het krediet normale rente gaan vragen
 - Toestemming AVA: 2/3^e meerderheid
 - RvB verantwoordelijk
 - Netto-actietest
- 3 verplichtingen
 - Onderzoek kredietwaardigheid
 - Omstandig rapport
 - Onbeschikbare reserve ten bedrage van de financiële bijstand

Alarmbelprocedures

- Doel: aanzetten tot actie bij ernstige verliezen
 - Raad van bestuur stelt dit vast → AVA samenroepen
 - 2 doelstellingen:
 - Is de vennootschap nog langer economisch vatbaar?
 - Zo ja: herstel/ zo nee: ontbinding
 - Aandeelhouders hebben finaal het zeggenschap over de vennootschap
- Aanknoping aan kapitaalbegrip
 - Kapitaalbuffer aangetast door verliezen
 - Vergelijking netto-actief (NA) t.o.v. geplaatst kapitaal (K)
 - Netto-actief = totaal actief – schulden (en voorzieningen)
 - = eigen vermogen (EV)
- Art. 7:228-229 WVV

▪ Alarmbel 1

- *Netto-actief* < $1/2$ de kapitaal → hier 500 (< 600)
- AVA samenroepen
 - Binnen 2 maand na vaststelling
- Beslissen over:
 - Ontbinding ($3/4^e$ mdh van de AH's)
 - Andere maatregelen
- Schade van 3den wordt vermoed uit afwezigheid bijeenroeping voort te vloeien

Actief	Passief
	Kapitaal 1200
	Verlies (700)
	Schuld 500
Totaal 1000	Totaal 1000

▪ Alarmbel 2

- *Netto-actief* < $1/4$ de kapitaal → hier 250 < $\frac{1}{4} \cdot 1200$
- Idem Alarmbel 1
- + ontbinding met **1/4de** stemmen
- Twee alarmbelprocedures kunnen na elkaar gecombineerd worden (als de maatregelen na ABP 1 niet werken)

Actief	Passief
	Kapitaal 1200
	Verlies (950)
	Schuld 750
Totaal 1000	Totaal 1000

▪ Alarmbel 3

- *Netto-actief* < 61.500
- Daalt beneden de wettelijke inbreng
- Iedereen kan ontbinding vragen (bedrijven zouden de marktwerking kunnen verstoren, dus daarom kan iedereen de ontbinding vragen)

- Alarmbelprocedures noodzakelijk i.v.m. de rechtzaak
 - Indien ernstige verliezen geleden; geen AVA na 2 maanden en vervolgens venn. failliet
 - Curator gaat kijken naar bestuurdersaansprakelijkheid
 - Rechtbank kijkt naar de tijdslijn:
 1. RvB stelt vast dat alarmbelprocedure van toepassing was
 2. 2 maanden tijd om AVA samen te reopen
 3. Venn failliet
 - Men gaat kijken naar de financiële toestand van de venn op het moment dat de AVA had moeten samen gekomen zijn
 - Stel NA was 10 000€ en op het moment van faillissement moeten SE worden terugbetaald en men heeft een tekort van 10 000€
 - Potentiële aansprakelijkheidsgrond: verschil tussen NA wanneer de AVA had moeten samenkomen en het netto A/P op het moment van faillissement
→ bestuur kan voor 20 000€ aansprakelijk worden gesteld
 - Strenge opvatting: men gaat ervan uit dat wanneer de AH's zouden zijn samengekomen, dat ze effectief de ontbinding hadden gevorderd
 - Bij E-BVBA (bv: bakker, bestuur en aandeelhouders zijn dezelfde persoon)
 - Hij stelt vast dat alarmbelprocedure van toep is; op grond van wetgeving moet hij naar zichzelf verwijzen
 - Dat doet hij niet en toch zegt rechtspraak: AV niet samengeroepen dus hij moet instaan voor de gevolgen

BV – Eigen vermogen

- Begrip
 - Inbrengen bij oprichting of later
 - Gereserveerde winsten
- Ratio afschaffing kapitaal: het eigen vermogen is het werkelijke beschermingskussen voor schuldeisers
- Klassieke “functies” kapitaal worden op andere wijze gerealiseerd
 - Schuldeisersbescherming
 - Verdeelsleutel rechten aandeelhouders
- Concrete regelen vaak gelijkaardig aan huidige, MAAR door verdwijnen kapitaal kunnen ze efficiënter/flexibeler worden vormgegeven

I. Inbreng

A. Beschikbaar

B. Onbeschikbaar

II. Herwaarderingsmeerwaarden

III. Reserves

A. Onbeschikbare reserves

1. Statutair onbeschikbare reserves
2. Inkoop van eigen aandelen
3. Financiële steunverlening

B. Belastingvrije reserves

C. Beschikbare reserves

D. Overige reserves

IV. Overgedragen winst of overgedragen verlies

V. Kapitaalsubsidies

VI. Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief (-)

- Inbrengen t.v.v. maatschappelijk kapitaal
 - Keuze beschikbaar/onbeschikbaar
 - Op het moment van oprichting beslissen de oprichters dit
 - Na de oprichting: aandeelhouders
 - Indien onbeschikbaar: die inbreng kan enkel worden terugbetaald aan de aandeelhouders; terugvordering door statutenwijziging
 - Indien beschikbaar: kan worden teruggevorderd door loutere beslissing van de AH's

Statuten

- Nieuwe BV's (vanaf 01/05/2019)
- **Bestaande BVBA's (vanaf 01/01/2020 of eerder na *opt-in*)**
 - Het niet-gestorte gedeelte van het kapitaal wordt op dezelfde wijze omgevormd in een eigen vermogensrekening "niet-opgevraagde inbrengen". Bij volstorting worden de gestorte bedragen geboekt op de onbeschikbare eigen vermogensrekening.
 - **Akte** aanpassing BVBA naar BV:
 - "Het niet-gestorte gedeelte van het kapitaal werd van rechtswege, omgevormd in een statutair onbeschikbare eigen vermogensrekening "niet-opgevraagde

Afschaffing:
- Uitgiftepremie
- Wettelijke reserve

inbrengen". Bij volstorting worden de gestorte bedragen geboekt op een onbeschikbare eigen vermogensrekening. Vrijstelling van de volstortingsplicht is slechts mogelijk na een statutenwijziging en onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 5:142 en 5:143 WVV."

Bijkomende inbrengen

- Nood aan extra middelen
 - Externe financiering
 - Klassiek: banken
 - Obligaties: plain vanilla vs. converteerbare obl. vs. obl. met warrant
 - Eigen vermogen: bijkomende inbrengen
- Verschillende manieren
 - Inbreng geld/ natura/ nijverheid
 - Zelfde regels van toepassing als bij oprichting
 - Inbrengverslag of storting op geblokkeerde rekening
 - Principe van onmiddellijke volstorting (tenzij anders bepaald)
 - Met of zonder uitgifte van nieuwe aandelen

Uitgifte van nieuwe aandelen

- Beslissing door AVA
 - O.b.v. bestuursverslag met verantwoording uitgifteprijs (controleverslag van comm.)
 - Afstand mogelijk bij unanimiteit (uitz. Inbreng in natura) ; alle aandeelhouders moeten daarmee akkoord gaan
 - Voorkeurrecht voor aandeelhouders
 - Indien nieuwe aandelen worden uitgegeven: AH's moeten bij voorrang kunnen inschrijven
 - Naar evenredigheid met aantal aandelen dat aandeelhouder bezit (kapitaal)
 - (+ mogelijkheid tot beperking en afstand)
- Beslissing door bestuur
 - Vgl. toegestaan kapitaal
 - Statutaire clausule
 - Invoering: verslag over bijzondere omstandigheden waarin en doeleinden waarvoor gebruikt mag worden
 - Geldigheidsduur max 5 jaar
 - Kan niet worden gebruikt voor bepaalde transacties: bv. uitgifte aandelen met meervoudig stemrecht of nieuwe soort

- Voor bepaalde transacties moet er expliciet machtiging zijn: bv. buiten of beperking voorkeurrecht
- In BV (niet NV) moeten statuten slechts 1 maal per jaar worden aangepast aan uitgifte nieuwe aandelen door bestuur
 - Mits afzonderlijke statutaire machtiging (art. 5:137, §2 WVV)

Beslissing bijkomende inbreng zonder uitgifte nieuwe aandelen

- Is geen statutenwijziging
 - Niettemin authentieke akte vereist (art. 5:120, §2 WVV) → naar notaris gaan
 - Enkel AVA bevoegd (gewone meerderheid)

Schuldeisersbescherming

(belangrijk voor examen in casusvorm!)

- **Instandhouding van het vermogen** (art.5:141 e.v. WVV)
i.e. instandhouding “eigen vermogen”
 - = regelen inzake uitkeringen aan de aandeelhouders
 - Dividenden (jaarlijks/tussentijds/interim)
 - Inkoop eigen aandelen
 - Financiële bijstand
 - ~~Kapitaalvermindering~~
 - Uittreding/uitsluiting ten laste van vennootschapsvermogen: iets dat NV niet kent
 - + alarmbelprocedures
 - Maakt niet meer uit welk soort vermogen wordt uitbetaald aan AH's (winsten/inbrengen die men terug betaald)

Uitkeringen aandeelhouders

- Bevoegdheid
 - AVA
 - In werkelijkheid op voorstel van het bestuur
 - + nieuwe rol voor bestuursorgaan

▪ Dubbele test

A. Balanstest

- Doorgevoerd door AVA
- Netto-actief mag niet negatief worden

- = totaal actief
 - Schulden en voorzieningen
 - Niet- afgeschreven kosten oprichting & uitbreiding & onderzoek&ontwikkeling(uitz.)
 - Onbeschikbare inbrengen en reserves
 - Dit bedrag = max bedrag dat mag worden uitgekeerd
- Indien “onbeschikbaar” eigen vermogen (onbeschikbare reserves en onbeschikbare inbrengen) → netto-actief niet onder deze drempel
 - Vb: herwaarderingsmeerwaarden
- O.b.v. laatste goedgekeurde jaarrekening of recentere staat actief/passief (commissaris)
 - Niet terugkoppelen naar meest recente jaarrekening. De AV die in bv sept bijeenkomt, kan rekening houden met de winsten die zijn gerealiseerd sinds 31/12. dit is niet het geval bij NV. Je kan onmiddellijke winst uitkeren bij bv waar je bij nv moet wachten tot het jaar is verstrekken en jaarrekening is goedgekeurd.

B. Liquiditeitstest

- Altijd door het bestuur doorgevoerd
- Wanneer?
 - Als op AV beslist wordt om vermogen uit te keren
- Vennootschap is na uitkering nog in staat schulden te voldoen naarmate opeisbaar
 - Over een periode van min. 12 maand te rekenen vanaf uitkering
- Volgens de redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen (stel bv 1/10: beslissing om uit te keren; op 1/12 brandt fabriek af en men gaat failliet → bestuur niet aansprakelijk)
- + verplichting om te documenteren (commissaris)
- Quickratio: men kijkt naar de laatste financiële gegevens op moment van uitkering
 - Vlottende activa – voorraden en dat vergelijken met korte termijn schuld`
 - Hoe meer vlottende activa, hoe meer cash voorhanden, hoe meer het bestuur zich op het gemak voelt en zich enkel hierop zullen baseren
 - Hoe minder, hoe verder bestuur zal moeten kijken
- Quid tussentijdse uitkeringen & interim-dividenden?
 - AVA beslist op eender welk ogenblik o.b.v. jaarrekening of meer recente cijfers (dus incl. winst lopend BJ)
 - AV kan aan bestuur machtiging geven om uit te keren

- STATUTEN kunnen bevoegdheid DELEGEREN aan bestuur (art. 5:141, lid 2 WVV) om uit te keren uit:
 - Winst lopend BJ (+ vorige indien nog niet goedgekeurd)
 - Overgedragen resultaat (+ winst - verlies)

- Grootte van mogelijkheid tot uitkering belangrijk voor examen!!
- Handhaving
 - BESTUUR aansprakelijk i.g.v. fouten bij uitvoering liquiditeitstest
 - Onrechtmatige uitkeringen kunnen door de vennootschap worden teruggevorderd van alle AANDEELHOUDERS zonder onderscheid
 - Ookal wisten ze niet dat er onvoldoende liquiditeit voorhanden was
 - Curator kan 5 jaar in de tijd terug keren of er niets werd uitgegeven ad AH's in strijd met de venn.wetgeving
 - Strafrechtelijk gesanctioneerd

Inkoop van eigen aandelen

- Beperkte flexibilisering
 - ~~20% grens~~
 - Machtiging van de AV aan het bestuur
 - Statuaire meerderheid – onbeperkt geldig
- Wat is de ruimte om eigen aandelen te gaan inkopen? Balanstest + liquiditeitstest
- Verduidelijking gevolgen
- Geen vervreemdingsplicht
 - Machtiging vereist
 - Proportionaliteit

Financiële bijstand

- Venn. gaat krediet even aan een AH, die dat krediet gebruikt om inbrengen te gaan doen id venn.
- Behoud toepassingsgebied
- Flexibilisering
 - ~~Regeling pand eigen aandelen~~
 - Verslag bestuur (niet-publiek)
 - Machtiging (statutaire meerderheid)
 - Uitkeerbaar vermogen (reserve)
 - Handhaving?

Uittreding ten laste van vennootschapsvermogen

- AH kan de vennootschap dwingen om zijn aandelen over te nemen
- Alleen indien statutair voorzien (art. 5:154 WVV)
- **Dwingende bepalingen**
 - Uittreding van *oprichters* slechts toegelaten vanaf 3de boekjaar (oprichtersaansprk)
 - Men kan pas uittreden eens balanstest + liquiditeitstest zijn voldaan
 - Scheidingsaandeel enkel op beschikbare middelen (anders wordt betaling opgeschort)
- Suppletieve regel: indien andere bepalingen in de statuten aanwezig zijn, moet men met die ook rekening gaan houden
- **Behoudens statuair beding**
 - Slechts gedurende de eerste 6 maanden van het boekjaar
 - geen gedeeltelijke uittreding
 - uitwerking op de laatste dag van de 6^e maand van het boekjaar en scheidingsaandeel moet ten laatste 1 maand nadien worden betaald
 - scheidingsaandeel = het bedrag van de voor deze aandelen werkelijk gestorte en nog niet terugbetaalde inbreng, met als maximum netto-actief waarde zoals die blijkt uit de laatste goedgekeurde jaarrekening
- Statuten kunnen voorzien in uittreding VAN RECHTWEGE (art. 5:156 WVV) bij:
 - Overlijden
 - Vb: BV met twee aandeelhouders A & B. Stel je hebt niets voorzien: als B sterft, dan gaan zijn erfgenamen eigenaar worden van die aandelen. A wordt op dat ogenblik geconfronteerd met twee nieuwe partijen id venn (wnr bv B 2 kinderen heeft). Als je in statuten een voorziening hebt opgenomen, dan verdwijnt B uit de venn, aandelen worden overgedragen ad BV. De kinderen van B zullen dus enkel recht hebben op dat scheidingsaandeel
 - faillissement
 - kennelijk onvermogen
 - vereffening
 - onbekwaamverklaring van aandeelhouder
 - Niet-langer voldoen statutaire vereisten voor aandeelhouderschap
- → Uittreding overeenkomstig gewone regelen; scheidingsaandeel uitbetaald

Uitsluiting ten laste van vennootschapsvermogen

- Alleen indien statutair voorzien
- Dwingende bepalingen
 - Mededeling voorstel tot uitsluiting
 - Mogelijkheid tot reageren binnen 1 maand + hoorrecht
 - Alleen de AV is bevoegd om de uitsluiting uit te spreken
 - Motiveringsplicht + verplichte mededeling beslissing
 - Scheidingsaandeel enkel op beschikbare middelen (anders wordt betaling opgeschort)
- Behoudens statutair beding:
 - Enkel om wettige reden
 - Scheidingsaandeel = het bedrag van de voor deze aandelen werkelijk gestorte en nog niet terugbetaalde inbreng, met als maximum netto-actief waarde zoals die blijkt uit de laatste goedgekeurde jaarrekening

Alarmbelprocedures

- Belangrijke impact verdwijnen kapitaalfiguur
- **Criterium 1** (balanstest):
 - Netto-actief dreigt negatief te worden
 - Bestuur roept AVA samen (2 maand): ontbinding of andere maatregelen
- **Criterium 2** (liquiditeitstest):
 - Niet zeker dat schulden over periode van 12 maanden zullen kunnen worden voldaan naarmate opeisbaar
- Moeilijk in de praktijk! → bij BV geen kapitaal
- Eventueel te herhalen (na 1 jaar) indien je nog steeds in alarmbeltoestand bevindt
- Verschil met NV!
 - Enkel procedure herhalen indien men zich van bv alarmbelprocedure 1 naar 2 bevindt
- Te lezen in samenhang met art. XX.225 & 227 WER

V – Kapitaal/ eigen vermogen & aandelen/ effecten

Soorten effecten

- Functies van het kapitaal/ eigen vermogen
 - schuldeiserbescherming
 - verdeelsleutel rechten aandeelhouders

- AANDELEN
 - = bundel van rechten en verplichtingen
 - Principe: evenredig met inbreng in vennootschap
 - NV: suppletief m.b.t. verdeling van winst en stemrechten
 - BV: flexibel
 => Aandelen met en aandelen zonder stemrecht
- ANDERE EFFECTEN:
 - Obligaties en zijn varianten (NK)
 - Inschrijvingsrechten (warrants) (NK)
 - Aandelencertificaties: gebeurd bij familale structuren: je hebt een venn en die heeft versch aandelen uitgegeven aan verschillende aandeelhouders. Men wilt vermijden dat imperium uit elkaar valt en wilt zeggenschap behouden. Men gaat bij certificeren van aandelen die aandelen in een stichting (RP) gaan steken. eigendom in die stichting en zij krijgen in ruil een aandelencertificaat. Juridisch iets vreemd want die stichting, aangezien die aandelen daar zijn ingebracht, wordt aandeelhouder vd venn. Op de AV van de venn zal die stichting dus verschijnen door haar bestuur (dit is dan de pater familias, die alles wilt beslissen id venn). Degene die aandelencertificaten hebben, kunnen dus niet stemmen op die AV, het is de pater familias. Als er een uitkering gebeurd, dan komt dat eig toe ad stichting maar op de grond van die certificaten worden doorgestord naar de houders van de certificaten. Dat is eigenlijk een splitsing van juridische en economische eigendom. Alle econ gevolgen van het eigendom komen toe ad houders van de certificaten. Eigenaar kan alleen beslissen maar alle voordelen verbonden aan die aandelen worden gesplitst en komen toe aan die houders.
 - Winstbewijzen (NV) (NK)

Aandelen

- De vorm van aandelen
 - Aandelen aan toonder: verdwenen
 - Aandelen op naam:
 - Aandeelhoudersregister: naam van aandeelhouders + hoeveel aandelen ze hebben
 - Wettelijke verplichting
 - Enige manier om je aandeelhouderschap afdwingbaar te maken t.o.v. de venn.

- Gedematerialiseerde aandelen:
 - Aandelen die vertegenwoordigd worden door een boeking op een effectenrekening
 - Voornamelijk gedaan door grote vennootschappen
 - Moeten ook aandeelhoudersregister bijhouden waarin de zogenaamde vereffening instelling vermeld moet staan (NBB: nationale bank van België)
 - Je gaat bij een erkende rekeninghouder een effectenrekening openen (bankrekening)
 - Zij weet niet haar concrete aandeelhouders
 - Als er een dividenduitkering gebeurt, volgt dat het cascadesysteem van de vereffening structuur: geld dat ze gaat uitgeven, zal NBB plaatsen bij die erkende rekeninghouders die dan de AH's zelf gaan uitbetalen
 - Bij bv: kunnen enkel gedem. aandelen uitgeven indien zij genoteerd zijn op de aandelenmarkt
 - Je kunt ze omzetten naar aandelen op naam
- Rechten verbonden aan aandelen
 - Juridisch verschil tussen NV en BV, op uitvoeringsvlak NIET
 - Aandelen kunnen aan verschillende uitgifteprijsen worden uitgegeven (A brengt 1 000€ in om een aandeel te verkrijgen terwijl B 1€ inbrengt)
 - Meervoudig stemrecht: dubbelstemrecht, driedubbelstemrecht enz...
 - Uitz: vennootschappen die aandelen genoteerd hebben, mogen geen gebruik maken van het meervoudig stemrecht
 - Als NV een aandeel met een 10-voudig stemrecht heeft uitgegeven en men wilt naar de beurs gaan → eerst statuten wijzigen en het nietig laten verklaren
 - Wel: loyaliteitsstemrecht
 - Macht op AV vergroten zonder daarvoor bijkomende aandelen te kopen
 - Aandeelhouders die gedurende een periode van 2 jaar onafgebroken aandelen op naam hebben aangehouden
 - Je kan meer aandelen gaan uitgeven op de beurs zonder daar macht te moeten voor inboeten voor op de AV
 - Indien je je aandelen verkoopt → dubbel stemrecht teniet
 - OPTIONEEL SYSTEEM: venn moet zelf ervoor kiezen om het id statuten op te nemen
- Overdraagbaarheid
 - Fundamenteel verschil tussen NV en BV
 - Bij NV: basisvereiste

NV - Aandelen

- Verdeelsleutel AANDEELHOUDERSRECHTEN
 - Link met kapitaalvertegenwoordigende waarde
 - Andere nominale waarde of fractiewaarde van aandelen = afzonderlijke soort
 - Principe: inbreng bepaalt aandeelhoudersrechten, maar afwijkingen mogelijk:
 - Winstrecht: preferent dividend (zie ook winstbewijs)
 - Stemrecht: meervoudig stemrecht mogelijk
 - Beperking voor genoteerde vennootschappen! Loyauteitstemrecht
- VORM:
 - [aan toonder]
 - Gedematerialiseerd => boeking op effectenrekening
 - Op naam => aandeelhoudersregister
- AANDELENOVERDRACHT:
 - Principe vrij maar **beperkingen** toegelaten (7:78 WVV):
 - Onvervreemdbaarheidsclausule: rechtmatig belang voor duurtijd + opzegbaar indien van onbepaalde duur
 - Goedkeuringsclausule
 - Indien je aandelen wilt overdragen aan 3de partij → goedkeuring nodig van die 3de partij
 - Max 6 maanden sinds verzoek
 - Voorkoopclausule
 - Indien je aandelen wilt verkopen aan 3^e partij, moet je eerst je aandelen gaan aanbieden aan een andere partij
 - Max 6 maanden sinds verzoek
 - Overdracht in strijd met beperking in regelmatig bekendgemaakte statuten of uitgiftevoorwaarden is niet tegenwerpelijk aan VN of derden
 - Onderhandse beperkingen kunnen in aandeelhoudersregister
 - **Tegenstelbaarheid overdracht**: inschrijving aandeelhoudersregister of overboeking effectenrekening
 - **Overdracht van niet-volgestorte aandelen**: hoofdelijke gehoudenheid van overdrager en overnemer (+ eventueel regres)

BV - Aandelen

- Verdeelsleutel AANDEELHOUDERSRECHTEN
 - Bij **OPRICHTING**: “vrij” te bepalen
 - Oprichters bepalen inschrijvingsprijs van een aandeel
 - Uitgifte verschillende soorten aandelen mogelijk; incl. meervoudig stemrecht
 - Activeert bijzondere regeling inzake soorten
 - Verdeling rechten in functie van waarde inbrengen blijft de standardsituatie
 - Incl. 1 aandeel = 1 stem en ieder aandeel = winstdeelname
 - maar afwijken kan
 - Dwingend
 - Minstens één aandeel met stemrecht
 - Elk aandeel deelt in winst en vereffeningssaldo
- Bij oprichting
- Bij LATERE UITGIFTES: bestuursorgaan bepaalt uitgifteprijs
 - Vereist statutenwijziging (AVA)
 - Bestuursorgaan bepaalt uitgifteprijs in functie van werkelijke waarde
 - Concreet:
 - Samen met kapitaal verdwijnt ook fenomeen van de uitgiftepremie + nominale waarde/fractiewaarde
 - Indien nieuwe aandelen = rechten als bestaande aandelen → geen soortvorming, ongeacht de uitgifteprijs
- Rechten aandeelhouders:
 - Alle variaties mogelijk
 - Stemrecht (algemeen of specifiek), winstrecht, bepaalde specifieke rechten
 - Aandelen met ≠ rechten → ≠ soort
 - Regelen m.b.t. “wijziging van rechten verbonden aan soorten van aandelen” van toepassing (art. 5:102 WVV)
 - Bijzonder verslag bestuur + statutaire meerderheid binnen elke soort
 - Vruchtgebruiker oefent steeds alle rechten uit
 - Tenzij statuten, testament of overeenkomst anders bepaalt
- VORM: Aandelen in principe steeds **op naam** (art. 5:18 WVV)
 - Uitz. genoteerde besloten vennootschap: gedematerialiseerde aandelen mogelijk
 - Behoud huidige rol aandelenregister
 - Mogelijkheid tot elektronisch aandelenregister (elektronische ondertekening bij overdracht)

- AANDELENOVERDRACHT: (art. 5:61 e.v. WvV)
 - Huidig regime behouden als suppletieve regeling
 - Instemming vereist ten minste de helft van de aandeelhouders die ten minste drie vierde van de *aandelen* bezitten, na aftrek van de aandelen waarvan de overdracht is voorgesteld, tenzij overdracht aan ... medevennoot, echtgenoot, bloedverwant rechte lijn of statuten.
 - Bij weigering => procedure
 - “besloten” vennootschap
 - MAAR grote statutaire vrijheid in beide richtingen
 - Volledig vrije overdraagbaarheid mogelijk (cf. NV)

- Overdrachtbeperkingen:
 - In regelmatig bekendgemaakte statuten of uitgiftevoorwaarden
 - → strijdige overdracht is niet-tegenwerpelĳ V of 3den
 - Stel Je hebt een bv en A wilt die verkopen aan B. In de statuten staat dat je niet mag overdragen. Moet B hiermee rekening houden? Eenmaal A en B die zogenaamde SPA hebben besloten en B heeft betaald aan A, kan B naar venn gaan en zeggen dat hij aandeelhouder is? Als een statutaire bepaling omtrent overdraagbaarheid bekend gemaakt; dan is die tegenwerpelĳ aan 3den.
 Die aandelenverkoop die plaats heeft gevonden, is niet tegenwerpelĳ ad venn.
 Vreemde situatie: juridisch gezien. B wordt juridisch gezien eigenaar vd aandelen van A, maar het feit dat hij het eigendom over die aandelen heeft verworven, is niet tegenstelbaar ad bv. De bv mag ervan uitgaan dat die verkoop nooit heeft plaatsgevonden en mag A nog steeds als ah behandelen. A zal dan natuurlijk juridisch gezien verplicht zijn om alle gelden die hij ontvangt vd venn te gaan doorstorten aan B. Onderscheid eigendomsoverdracht gebeurt (B principieel wordt eigenaar vd aandelen), maar de venn hoeft daar geen rekening mee te houden en kan ervan uitgaan dat A nog steeds ah is.
 1uitzondering: als, kan bewezen worden dat B wist dat A zijn aandelen niet mocht overdragen. Dat hij op de hoogte was vd statutaire bepalingen vd venn → 3de medeplichtigheid ad contractbreuk.
 Gevolg: nietigheid, die verkoopovereenkomst wordt ongeldig verklaard = er heeft nooit een overdracht van aandelen plaatsgevonden

- Onderhandse overdraagbaarheidsbeperkingen
 - Niet in de statuten opgenomen, aandeelhouders zijn die overeen gekomen

- Vb: A en B beslissen om hun aandelen over periode van 3j niet te gaan verkopen (los van de andere AH's). Als aandeelhouders een aandeelhoudersovereenkomst hebben besloten en hun aandelen niet te gaan overdragen, dan kunnen zij ah bestuur gaan vragen dat hun aandeelhoudersovereenkomst wordt ingeschreven in het aandeelhoudersregister.

Heeft al gevolg dat als men aandelen aankoopt, gebeurt een due diligence, gaat men dus gaan kijken naar het aandeelhoudersregister. Die contractuele bepaling ziet men dan staan, en gaat men zich schuldig maken aan die 3de medeplichtigheid ad contractbreuk. Eigendomsoverdracht zal dus nooit rechtsgeldig kunnen worden gesloten. Staat het niet in het register, dan is het jammer voor die aandeelhouders die het zijn overeengekomen.

- Niet-volgestorte aandelen
 - Hoofdelijk gehoudenheid van overdrager en overnemer
 - Overdrager kan regres nemen op overnemer(s) - *behoudens andersluidend beding*

VI – Bestuur

Inleiding

- Bestuur van de vennootschap hangt af van de vorm van de vennootschap
 - Intern bestuur: wie is gevoegd een bepaalde beslissing te nemen?
 - Extern bestuur: wie is bevoegd de venn te vertegenwoordigen ten aanzien van 3de partijen?
- Maatschap
 - Bestuursmodel:
 - Beherende vennoten
 - Elk van de maten zijn individueel bevoegd om alle beslissingen inzake het bestuur te gaan nemen
 - Wanneer ene vennoot niet akkoord gaat met beslissingen andere vennoot: pech voor hem
 - Enige oplossing: anticipatief vetorecht
 - Concurrentieel maar anticipatief vetorecht
 - = zeggen tegen aandeelhouder dat je niet akkoord gaat met een bepaalde beslissing. Indien die AH toch bv een contract sluit, zal het rechtsgeldig zijn

- afgesloten. Het zal wel een grond zijn om die AH aansprakelijk te stellen voor het feit dat hij dat contract heeft afgesloten
 - Zaakvoerder: niet noodzakelijk maat; concurrentieel tenzij afwijkende regeling
 - Dus ofwel elke AH is een beherend vennoot, ofwel zaakvoerder benoemen die gevoegd zal zijn om alle beslissingen uit te voeren
- Omvang bevoegdheid
 - Vrij te regelen en te bepalen obv volmacht
- VOF
 - Idem; maar volmacht zaakvoerders blijkt uit bekendmaking in BS
 - Stel zaakvertegenwoordiger was niet bevoegd om een bepaald contract af te sluiten
 - Contract speelt niet voor de VOF; kan zeggen ik ben er niet toe gebonden, staat in mijn bepalingen
 - Contract speelt wel voor de persoon waarmee de VOF het contract heeft getekend
 - geldt enkel in een richting
 - Verschil met maatschap!
- GEMEENSCHAPPELIJK
 - Bevoegdheidsbeperkingen werken tegenover derden (volmacht of BS)
 - Kwantitatief (voor bv sluiten overeenkomst voor meer dan 10 000€ → goedkeuring krijgen van de bestuurders vd VOF)
 - Kwalitatief (mag bv geen OG aankopen)
 - Collegialiteit; meerhandtekeningsclausule (=meerdere handtekeningen nodig dan enkel die vd zaakvoerder vooraleer een contract geldig is)
- BV/NV (elk jaar vraag over op het examen!)
 - Bestuursmodellen
 - Zie hierna
 - Omvang bevoegdheid
 - Volheid van bevoegdheden: residuaire bevoegdheid
 - AVA (juridisch gezien opperste orgaan id venn) heeft enkel voorbehouden bevoegdheden (benoeming/ontslag bestuurders, statutenwijziging en goedkeuring jaarrekening)
 - Andere bevoegdheden liggen bij RvB
 - Statuten kunnen die residuaire bevoegdheid beperken maar PROKURALEER

- = men kan intern afwijken van de bevoegdheidsverdeling (bv bij bepaalde beslissingen met geldelijk belang van meer dan 10 000€ → AV neemt die beslissing en niet de rvb)
- Principe: statutaire bevoegdheidsbeperkingen zijn NIET-TEGENWERPELIJK aan derden => vennootschap principieel verbonden (extern)
 - Als rvb een contract sluit met B over een aangelegenheid die eig door AV moest worden beslist op grond van de statuten, dan zal de venn wel door dat contract gebonden zijn (in tegenstelling tot VOF)
- Uitzonderingen (nietigverklaring van het contract):
 - Derden hadden kennis van de bevoegdheidsbeperking (bekendmaking in BS volstaat niet)
 - Handtekeningclausules zijn wel tegenwerpelijk (maar niet de kwantitatieve of kwalitatieve beperkingen)
 - Wettelijke beperkingen (bv. winstoogmerk)

Opmerking: Orgaantheorie

Algemene bepalingen relevant voor rechtspersonen

Vaste vertegenwoordiging (2:55)

- Bestuurders kunnen natuurlijke personen maar ook rechtspersonen zijn
- Indien rechtspersoon: verplicht tot aanduiding van een vaste vertegenwoordiger – natuurlijke persoon (ratio: transparantie)
- Strengere regels
 - Moet steeds natuurlijke persoon zijn (geen cascade)

- Vroeger niet om 2 redenen:

1. Fiscale voordelen
2. Vb: BV zetelt in bestuur van NV.

Stel je neemt mandaat als BV op dan ga je je beperkt aansprk als bestuurder stellen. Als die BV een ernstige fout zou maken en gaat 200 000 euro schade gaan veroorzaken. Stel er zit maar 10 000 in die BV; BV gaat failliet en de beheerders vd BV gaan vrijuit want ze hebben ih kader vd BV niets verkeerd gedaan. Je mag in een RP RP als bestuurder gaan benoemen, maar de verplichting om een vaste vertegenwoordiger (natuurlijke persoon) te gaan benoemen. Deze persoon is samen met de RP gezamenlijk gehouden tot het uitoefenen vd bestuurdersmandaat. Wordt de RP ih kader vd bestuurdersaansprk aansprk gesteld, zal die nat persoon daar ook voor opdraaien.

- Eenzelfde natuurlijke persoon kan maar in één hoedanigheid zetelen in een orgaan (hetzij in eigen naam, hetzij als vaste vertegenwoordiger van 1 RP)
 - Vroeger: Pater familias die id rvb moet zetelen met 2 andere personen maar wilt eig zelf alles beslissen. Wat deed men: ad ene kant zit id rvb pater familias als natuurlijke persoon benoemd. 2de lid bv kind van de pater familias, 3de lid vd rvb: RP benoemen met als vaste vertegenwoordiger die pater familias. Was perfect rechtsgeldig: je hebt dus een bestuur die in werkelijkheid maar uit 2 nat personen bestaat en pater familias heeft dubbel stemrecht aangezien hij vertegenwoordiger is in die RP als 3de lid vd rvb). Nu treedt je dus op als vertegenwoordiger van RP OF in eigen naam, niet meer alle twee
- Hoeft niet (langer) een aandeelhouder, bestuurder of personeelslid te zijn
- Opmerking:
 - Geldt niet alleen voor bestuurders, maar ook voor dagelijks bestuurder
 - Voor alle rechtspersonen, en dus ook VZW

Bestuurdersaansprakelijkheid (2:56)

Belangrijk voor examen!!

-
- Elk lid van een bestuursorgaan, de dagelijks bestuurder en alle andere personen die ten aanzien van de vennootschap werkelijke bestuursbevoegdheid hebben of hebben gehad
 - Aansprakelijkheid ten aanzien van de vennootschap en derden
 - **Voor elke beslissing, daad of gedraging die zich kennelijk buiten de marge bevinden waarbinnen normaal voorzichtige en zorgvuldige bestuurders, geplaatst in dezelfde omstandigheden, redelijkerwijze van mening kunnen verschillen**
 - Indien college: aansprakelijkheid voor beslissingen of nalatigheden = HOOFDELIJK
 - Indien geen college: aansprakelijkheid is slechts HOOFDELIJK indien er een overtreding is van de wettelijke of statutaire bepalingen
 - UITZONDERING: geen deelname aan de fout + melding van de beweerde fout aan andere leden bestuursorgaan + notulering
 - Bestuurders zullen moeten instaan voor de schade ten gevolge van de verkeerde beslissing die ze hebben genomen (beperkte aansprakelijkheid wordt bij wijze van spreke verbroken)
 - Concreet:
 - Kennelijk verkeerde beslissingen of nalatigheden / overtredingen van de wet of de statuten
 - Het feit dat je een wet/regel overtreedt, zorgt automatisch dat je je anders gedraagt dan een normale redelijkerwijze bestuurder geplaatst in dezelfde omstandigheden

- Soms afwijkende bepalingen per boek:
 - Bv. liquiditeitstest (BV): “wisten of, gezien de omstandigheden, behoorden te weten dat de vennootschap ten gevolge van de uitkering kennelijk niet meer in staat zou zijn haar schulden te voldoen”
 - Bv. laattijdige neerlegging jaarrekening: vermoeden van causaal verband

Opgelet: ook aansprakelijkheidsgronden in boek XX WER

CAP op de bestuurdersaansprakelijkheid

- Als het bestuur een fout begaat, geldt het principe dat ze maar voor een maximaal bedrag kan worden aansprakelijkheid gesteld.
 - Bedrag is afhankelijk van de grootte van de onderneming (i.f.v. omzet en balanstotaal)
 - Kleinste categorie: max. 125 000€
 - Grootste categorie: max. 12 miljoen euro (genoteerde venn behoren hier ook)
- Motieven
- Grenzen afhankelijk van grootte onderneming (2:57)
 - Beperking geldt tegenover vennootschap en derden
 - Grondslag van de vordering is irrelevant
 - Gelden voor alle bestuurders samen
 - Per feit of geheel van feiten, ongeacht het aantal eisers of vorderingen
- Uitsluitingen
 - Lichte fout die eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt
 - Zware fout
 - Bedrieglijk opzet of oogmerk om te schaden
 - Bijzondere gehoudenheid op vlak van fiscale wetgeving
 - Bestuurders zullen in werkelijkheid dus bijna nooit kunnen genieten van deze regel!
- Verbod op exoneration en vrijwaring
 - Exoneration: techniek waarbij venn op voorhand zal zeggen tegen haar bestuur: ‘ookal neem je de verkeerde beslissing, wij zullen je niet aansprakelijk stellen’
 - Vrijwaring: als je als bestuurder ooit door een derde partij SE vd venn wordt aangesproken door bestuurdersaansprakelijkheid, zullen wij dat voor je betalen zodat je persoonlijk de gevolgen niet hoeft te dragen
- Belangrijk: het gaat naar de TOEKOMST toe, i.v.m. de daden zie ze zullen gaan stellen.
 - Niet gelijk aan kwijting!

De bestuursmodellen in de BV

Overzicht

- College: raad van bestuur
- Concurrentieel
 - Kunnen elk individueel beslissingen nemen, los van elkaar
- Enige bestuurder: 1 persoon beslist alles
 - Eventueel dagelijks bestuur:
 - Raad van bestuur zal een stukje van zijn bevoegdheid overdragen
 - Behoeften *van dagelijks leven, of*
 - *Handelingen en beslissingen van minder belang die de samenkomst van het bestuur niet rechtvaardigen, of*
 - *Handelingen en beslissingen die omwille van hun spoedeisend karakter de samenkomst van het bestuur niet rechtvaardigen.*
 - Kan rechts- of natuurpersoon zijn

Opmerking: *genoteerde BV moet verplicht raad van bestuur hebben met een bepaalde samenstelling (cf. genoteerde NV)*

Bestuur in de BV

- Aantal: één of meerdere (al dan niet collegiaal; collegialiteit statutair te bepalen)
 - Vrije keuze tenzij genoteerd
- Mogelijkheid om orgaan van dagelijks bestuur te creëren (5:79)
 - Moet statutair zijn voorzien
 - Aanstelling door bestuur
- Benoeming:
 - Door de AV; al dan niet in de statuten (1ste maal in de oprichtingsakte)
 - Bepaalde of onbepaalde duur / geen maximum
 - Coöptatie bij collegiaal bestuursorgaan (tenzij statuten dit uitsluiten) (5:71)
- Ontslag:
 - Statutair bestuurder → statutenwijziging (3/4de meerderheid nodig)
 - Niet-statutair bestuurder → ad nutum
 - Tenzij de statuten of benoemingsbesluit anders bepalen
 - Tenzij AVA anders beslist (tenzij statutair verbod)
 - + om **wettige redenen** kan AVA mandaat van bestuurder steeds beëindigen met gewone meerderheid!

- Niet-statutair bestuurder
- Statutair bestuurder (quid aanpassing statuten?)

Opmerking: bij vrijwillig ontslag kan bestuurder zijn ontslag zelf bekendmaken indien de vennootschap dit zou nalaten

De bestuursmodellen in de NV

Overzicht

- Monistisch bestuur
 - Raad van bestuur
 - Enige bestuurder
 - Afschaffing directiecomité
 - Systeem waarbij een RvB een stuk van zijn bevoegdheid overdraagt aan een directiecomité (evt. met dagelijks bestuurder die opnieuw een deel bevoegdheid van dat directiecomité krijgt = cascadesysteem)
- Duaal bestuur
 - *(dagelijks bestuur)*

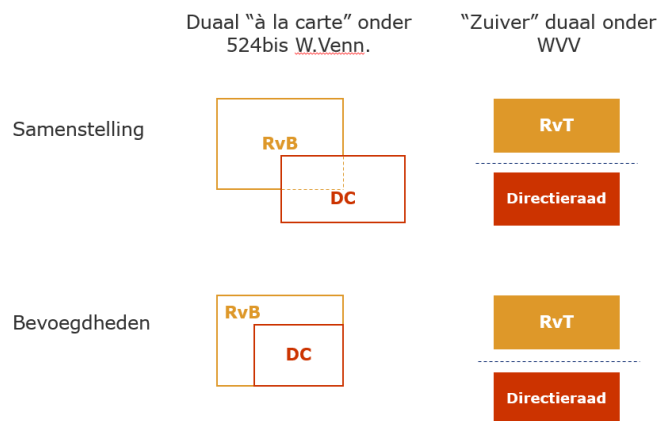
Het monistische bestuur – RVB

- **Collegiaal – minstens 3 leden** (natuurlijke personen/rechtspersonen)
 - Tenzij minder dan 3 aandeelhouders of keuze voor eenhoofdig bestuur
- Benoeming: door de coöptatie
- **Duurtijd:** max. 6 jaar, maar onbeperkt verlengbaar; te rekenen van AV tot AV
- **Bezoldiging:** bevestiging principe van bezoldiging tenzij uitdrukkelijk anders overeengekomen
- **Ontslag:**
 - Afschaffing dwingende regel van ad nutum-afzetbaarheid
 - Ontslagbescherming mogelijk:
 - opzeggingstermijn, vertrekvergoeding (al dan niet in de statuten) (cf. BV)
 - behalve bij ontslag wegens wettige redenen
 - Opmerking: zelfs statutaire benoeming mogelijk !

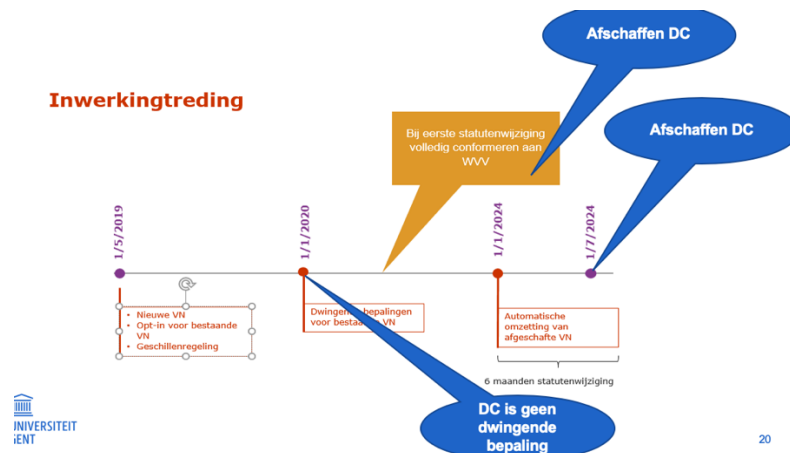
AFSCHAFFING DIRECTIECOMITE: in realiteit te nuancering, behoudens 2 uitzonderingen

- In het nieuwe vennootschapsrecht: raad van toezicht en directieraad
 - Je zetelt ofwel in RvT ofwel in de directieraad
 - Wanneer directieraad een beslissing neemt, kan deze niet herroepen worden door de RvT

Vergelijking met directiecomite

Afschaffing directiecomite

Het duale bestuur

- Statutair te voorzien
- Beide organen zijn collegiale organen
- Leden van de RvT kunnen niet tevens lid zijn van de DR!
- **Raad van toezicht:**
 - Minimum 3 (natuurlijke personen of rechtspersonen)
 - Benoeming door de AV / coöptatie: cf. monistisch bestuur
 - Bezoldiging: cf. monistisch bestuur
 - Ontslag: cf. monistisch bestuur

▪ **Directieraad:**

- Minimum 3 (natuurlijke personen of rechtspersonen)
- Benoeming en ontslag door de RvT
- Bezoldiging bepaald door de RvT; RvT brengt hierover verslag uit in het jaarverslag aan de AV

Bevoegdheidsverdeling

RvT	DR
- Algemeen beleid en strategie - Alle handelingen die op grond van andere bepalingen van het WVV specifiek aan de raad van bestuur in het monistisch regime zijn voorbehouden - Toezicht op de DR • Kwijting aan leden DR • Vennootschapsvordering tegen leden DR - Toepassing belangenconflictenprocedure met controlerende aandeelhouder	Alle bestuursbevoegdheden van de raad van bestuur in het monistisch systeem met uitzondering van deze die aan de RvT zijn voorbehouden = operationeel bestuur + residuaire bevoegdheden (statutaire beperkingen mogelijk maar niet tegenstelbaar aan derden tenzij de vennootschap bewijst dat de derde daarvan op de hoogte was of er, gezien de omstandigheden, niet onkundig van kon zijn", waarbij "bekendmaking van de statuten alleen [...] echter geen voldoende bewijs [is]")
Externe vertegenwoordiging voor deze exclusieve bevoegdheden	Algemene vertegenwoordigingsmacht

Indien directieraad bepaalde contracten gaat afsluiten die in strijd zijn met de statuten, zal de vennootschap toch gebonden zijn door die contracten (prokuraleer!)

Informatieverstrekking

Spontane informatieplicht DR aan RvT

- Op regelmatige tijdstippen: de voor de uitoefening van de taak van de RvT noodzakelijke gegevens
- Minstens een keer per jaar schriftelijke verslag:
 - Hoofdlijnen van het algemeen strategisch beleid
 - De algemene en de financiële risico's
 - De beheers- en controlesystemen van de vennootschap
- Gegevens noodzakelijk voor het jaarverslag

De enige bestuurder

- Statuten moeten bepalen of mogelijk:

Opmerking: genoteerde NV of NV met een NV met een verplicht meerhoofdig bestuur

- Enige bestuurder moet een NV zijn die zelf wel een meerhoofdig bestuur heeft
- Samenstellingsregels zijn dan van toepassing op het collegiale bestuur van deze NV-bestuurder

- Statutaire **benoeming of niet**; geen maximale duurtijd van benoeming
- Mogelijkheid tot aanstelling statutaire opvolger
- De statuten kunnen bepalen (maar moeten niet!) dat de enige bestuurder **hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijk** is voor de verbintenissen van de vennootschap// Comm.VA
- **Statutaire vetorechten mogelijk** voor (i) statutenwijziging, (ii) beslissingen over winstuitkering, en (iii) eigen ontslag
- **Ontslag:**
 - Niet-statutaire bestuurder: gewone meerderheid AVA (met ontslagbescherming ondanks stilzwijgen WVV)
 - Statutaire bestuurder: statutenwijziging
 - Minderheidsaandeelhouders (10% van kapitaal) hebben mogelijkheid tot benoeming bijzondere lasthebber om enige bestuurder door de rechtbank te laten ontslaan wegens wettige reden
 - Geen vetorecht bij wettige reden; wel statutenwijziging (vgl. BV en monistisch systeem)
 - Vreemd gegeven bij vetorecht: indien op AV over zijn ontslag wordt gestemd, kan hij daartegen vetorecht instellen; kan dus niet zonder zijn eigen goedkeuring ontslaan worden

Genoteerde NV (en BV)

- Soorten bestuurders:
 - Uitvoerende bestuurders (executive directors): managementfunctie (bv. CEO, CFO, COO); in het dagdagelijkse leven van de vennootschap actief
 - Niet-uitvoerende bestuurders (non-executive directors): geen managementfunctie
 - Onafhankelijke bestuurders: niet-uitvoerende bestuurders die geen band hebben met management/ grootaandeelhouders die onafhankelijk oordeel kunnen belemmeren
 - CORPORATE GOVERNANCE CODE 2020:
 - Verwantschap met niet-onafhankelijke bestuurder
 - > 3 mandaten/ 12 jaar: tot 3 jaar na einde laatste mandaat
 -
- Van belang voor samenstelling bestuur (onrechtstreeks):
 - Auditcomité (1 onafhankelijke bestuurder) (7:99 WVV)
 - Remuneratiecomité (niet-uitvoerende bestuurders met meerderheid onafhankelijke; bv 2 onafhankelijke bestuurders en 1 niet-uitvoerende bij 3 leden) (7:100 WVV)
 - Belangenconflictenregelingen met aandeelhouders (7:97 WVV)
 - Deze samenstelling is verplicht; ze nemen zelf geen beslissingen maar geven advies aan de rvb

- Genderquota: 1/3 van een ander geslacht binnen 6 jaar na notering (7:86 WVV)

Zeker vraag over bestuur op examen!

Gemeenschappelijke bepalingen voor BV en NV

Belangenconflicten – algemeen

Algemeen:

- Regel begint te spelen wanneer een bestuurder persoonlijk geconflicteerd is
- Documentatieplicht blijft ongewijzigd (jaarverslag)
- Introductie van **onthoudingsverplichting**
 - Krijgt andere uitwerking naargelang het vennootschapstype en het gekozen bestuursmodel
 - Voorbeeld: bestuurder heeft een huis dat hij als kantoorruimte wilt verhuren ad venn. Hij gaat aan de ene kant de venn vertegenwoordigen en in zijn hoedanigheid v bestuurder zou hij moeten zorgen dat die huurprijs zo laag mogelijk ligt, maar als eigenaar van het gebouw wilt hij de huurprijs zo hoog mogelijk
 - = bestuurder moet zichzelf verwijderen uit de vergadering en mag niet deelnemen aan de beslissing
- Nietigheid van de beslissing/verrichting indien de wederpartij op de hoogte was of had moeten zijn: vordering voorheen voorbehouden aan de vennootschap, voortaan elke belanghebbende
 - Voorbeeld: concurrent stelt vast dat er geen melding van het belangenconflict werd gedaan in het jaarverslag, kan naar rechtbank stappen en nietigheid inroepen

Belangenconflicten – NV

Onthoudingsverplichting:

- Bestuurder/lid RvT mag niet deelnemen aan de beraadslaging noch aan de stemming
- Directieraad: beslissing wordt overgeheveld naar RvT
- Raad van Toepassing: bestuurd vermeld het aan zijn collega's en zij nemen de beslissing
- Indien alle bestuurders/leden RvT geconflicteerd: AVA
- Enige bestuurder: AVA
 - Tenzij enige bestuurder tevens enige aandeelhouder is

Weten bij casus op EXAMEN: waarbij venn bep beslissing moet gaan nemen en een potentieel conflictenbelang, deze belangenconflictenregeling goed gaan toepassen! Sancties verbonden

aan de niet-naleving: stel je een inbreuk vast op een wettelijke regel: fout ten hoofde van bestuur → bestuurdersaansprakelijkheid. Ook de nietigheidsvordering: AV kan, wanneer ze vaststelt dat een beslissing toch is genomen ivm belangenconflict, zal ze naar de rechter kunnen stappen en nietigheid inroepen ervan (bv gebouw toch te duur verhuurd).

Ook al leeft men die belangenconflictenregeling na, nog heb je specifiek in die context nog een derde aansprakelijkheidsregeling: als de venn een beslissing neemt waardoor ze onrechtmatig verarmd wordt (huurprijs die gevraagd is, is veel te hoog ivm de marktprijs), kunnen de a.h.'s van venn het bestuur daarvoor aansprakelijk stellen. Het is dus niet omdat je alle regels hebt toegepast. Als de genomen beslissing onrechtmatig is, kan die bestuurder en zijn collega's die die beslissing hebben genomen, aansprak worden gesteld door de venn en se's van venn! (dit zijn de 3 sancties: heel belangrijk!!!!)

Belangenconflicten – BV

Onthoudingsverplichting:

- **Collegiaal bestuur:** zie monistisch systeem NV
- **Meerdere individueel bevoegde bestuurders**
 - Verplichte mededeling aan overige bestuurders
 - Verplichte bestuursvergadering met verplichte notulering
 - De andere bestuurders nemen de beslissing of voeren de verrichting uit
 - Indien alle bestuurders geconfronteerd: AV
- **Enige bestuurder:** AVA
 - Tenzij enige bestuurder tevens enige aandeelhouder is

Andere gemeenschappelijke bepalingen

- Notuleringsverplichting voor collegiale bestuursorganen
- Eenparige schriftelijke besluitvorming
 - Mogelijk in alle omstandigheden; ook voor niet-urgente beslissingen
- Wettelijke bevestiging van het zelfstandigen-statuus

Algemene vergadering

Algemeen

- Feitelijk: besloten versus grote publieke vennootschappen
- Juridisch:
 - Opperste orgaan?

- Beperkte bevoegdheid
 - Benoeming, ontslag en aansprakelijkheid van bestuurders en commissarissen
 - Goedkeuring van jaarrekening en de kwijting (5:98 WVV)
 - Kwijting: op het ogenblik van de goedkeuring van de jaarrekening zal de AV zeggen tegen het bestuur dat ze hem niet aansprakelijk zullen stellen voor de fout in het boekjaar dat zij goedkeuren. Doen dus afstand van de mogelijkheid om een aansprakelijkheidsvordering tegen bestuur te vormen
 - Belangrijk verschil met exoneratie en vrijwaring (verleden gebeurtenissen, geen toekomstige)
 - Statutenwijziging
 - Andere: bv. CoC
 - Statutair uitbreidbaar MAAR prokuraleer! (5:81, tweede lid WVV)
- Soorten:
- Gewone AVA: jaarlijkse algemene vergadering
 - Datum, uur en plaats in de statuten
 - Agenda: minstens goedkeuring jaarrekening en kwijting van bestuurders
 - Buitengewone AVA: statutenwijziging, wijziging van voorwerp en doelen en soortwijziging

Organisatie

- Oproeping
- Wie kan bijeenroepen?
 - Bestuur (evt. raad van toezicht)
 - Aandeelhouders die 1/10 van de aandelen (BV) of van het kapitaal (NV) vertegenwoordigen (binnen 3 weken)
 - Enkel wanneer ze iets willen doorvoeren dat ingaat tegen de wil van het bestuur (bv: bestuurder afzetten)
 - Commissaris
 - Hoe wordt bijeengeroepen?
 - Bij brief (op naam) EN/OF BS, nationaal verspreid blad, vennootschapswebsite (gedematerialiseerd, je weet dus niet wie je ah's zijn)
 - Min. 15 dagen vóór AVA (niet-genoteerde VN) / min. 30 dagen vóór AVA (genoteerde VN)
 - Bevat agenda
 - Informatie/stukken voor aandeelhouders

- Indien schending op 1 van deze regels: nietigheid van de beslissing die zal genomen worden op de AV
- **Bijwonen (≠ stemmen)**
 - Aandeelhouders (stemmen)
 - Houders van converteerbare obligaties, inschrijvingsrechten en aandelencertificaten die met medewerking van de VN werden uitgegeven (raadgevende stem)
 - Bestuurders
 - Commissarissen
 - Anderen?
- **Stemmen**
 - Aandeelhouders (eventueel bij volmacht)
 - Aandelen in onverdeeldheid: bestuur kan stemrecht schorsen totdat één stemgerechtigde is aangeduid
- **Beraadslaging**
 - Principe: gewone meerderheid
 - Bv: 100 ah's met elk 1 aandeel; 40 aanwezig op de av; 21 stemmen voor en 19 tegen → enkel rekening houden met die beslissing, voor fundamentele beslissingen: bijkomende vereisten
 - Statutenwijziging: aanwezigheidsquorum: $\frac{1}{2}$ van uitgegeven aandelen (BV) + $\frac{3}{4}$ van die aanwezige ah's moet beslissing goedkeuren
 - Carensvergadering indien aanwezigheidsquorum niet wordt bereikt (15 dagen / 17 dagen)
 - Stel geen $\frac{1}{2}$ ^{de} van de ah's aanwezig bij eerste vergadering; verplicht 2de AV bijeen te roepen en die moet beraadslagen over dezelfde agendapunten (er mogen geen extra punten bijkomen!)
 - Op die 2de AV moet een beslissing genomen worden ongeacht het aantal aandeelhouders (= carensvergadering)
 - Wijziging van voorwerp en/of doelen: bestuursverslag + zelfde aanwezigheidsquorum + $\frac{4}{5}$ van de uitgebrachte stemmen
 - Soortwijziging: idem, maar voorwaarden gelden in elke soort van aandeelhouders (+ controleverslag commissaris)
- **Schriftelijke AVA**
 - Eenparigheid onder de aandeelhouders

- Alle beslissingen behalve deze die bij authentieke akte moeten worden verleden
 - Andere deelnamegerechtigden hebben kennis nemen van de genomen beslissingen
- **Nietigheid beslissingen AVA (2:42 en 43 WVV)**
- Formele nietigheidsgronden (onregelmatigheden in de oproeping)
 - Indien kwaad opzet of potentiële invloed op besluit
 - Het is aan de AH die zich misnoegd voelt: kan vordering instellen om bepaalde beslissing te gaan nietigen indien dit niet op het agendapunt stond voor de AV. Moet bewijzen dat er kwaad opzet was of 'indien ik aanwezig was geweest, hadden ze effectief een andere beslissing genomen (mathematisch) of ging ik de andere ah's hebben kunnen overtuigen aangezien ik een goede spreker ben (moeilijk om te beoordelen)
 - Materiële nietigheidsgronden
 - Rechtsmisbruik, misbruik, overschrijding of afwending van bevoegdheid
 - Andere
 - Vb: AH A heeft 80% van de aandelen en B 20%. A kan bepaalde beslissingen nemen om B uit de venn te 'pesten'. B kan dat gaan terugvorderen aangezien het niet meer gaat om het belang van de venn, maar enkel het belang om B weg te pesten
 - Indien AV beslissingen neemt waartoe ze niet bevoegd is → onrechtmatige beslissing

Toezicht

Commissaris (boek III)

- **Principe:**
- Bedrijfsrevisor (IBR) – vaste vertegenwoordiger indien rechtspersoon
 - Benoemd door AVA (eventueel op aanbeveling van auditcomité en/of ondernemingsraad)
 - (Hernieuwbare) termijn van drie jaar, maar maximaal 3 termijnen (9 jaar) in OOB (=organisatie van openbaar bel(maar uitzonderingen)
 - Aantal: vrij (eventueel college)
- **Uitzonderingen (3:72 WVV)**
- VOF, CommV en EESV waarvan alle onbeperkt aansprakelijke vennoten natuurlijke personen zijn

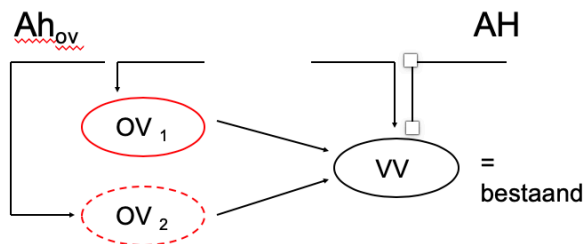
- Kleine vennootschappen tenzij genoteerd of OOB
 - Kleine VN (1:24 WVV): niet meer dan één criteria overschrijden: 50 WN, 9M€ omzet of 4,5M€ balanstotaal
 - Afzonderlijk te beschouwen tenzij deel van groep die geconsolideerde jaarrekening moet opmaken
- **Onafhankelijkheid!**
 - Beperking of verbod op nevendiensten: geen mandaat als bestuurder of enige andere functie binnen twee jaar na einde mandaat, verboden diensten, taks en juridisch advies, ...
 - Ontslag:
 - Gedwongen: alleen wegens wettige reden (verschil in mening over boekhouding is geen wettige reden!)
 - Vrijwillig: op AVA (eventueel zelf bijeenroepen)
- **Taken:**
 - Algemene toezichtsofdracht m.b.t.
 - Financiële toestand
 - Jaarrekening
 - Regelmatigheid verrichtingen
 - Controleverslag over de jaarrekening en jaarverslag
 - Rapportering aan auditcomité
 - Specifieke taken (bv. inbreng in natura)

Herstructureringen

Overzicht

- **Binnenlandse en grensoverschrijdende omzetting (boek 14)**
- **M&A (boek 12)**
 - Fusies
 - Splitsingen
 - Inbreng van algemeenheid of bedrijfstak
 - Overdracht van algemeenheid of bedrijfstak
 - Koop-verkoop van aandelen (PO)

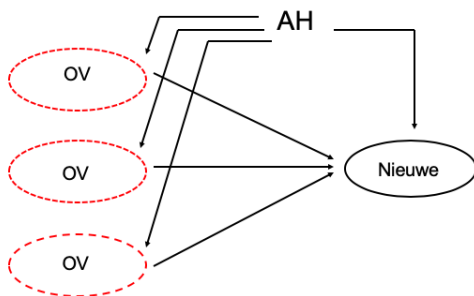
Fusie door onderneming

- Overgenomen vennootschap(pen) (verdwijnen)
- Verkrijgende vennootschap (blijft bestaan)
- Overname van gehele vermogen
 - Rechten + verplichtingen

Minstens 2 vennootschappen in elkaar steken; de ene verdwijnt en gaat op in een ander, slurpt de andere als het ware op → nog 1 vennootschap over na de transactie

Fusie door oprichting

- Alle oude vennootschappen (verdwijnen)
- Verkrijgende vennootschap wordt opgericht
- Alle vermogens gaan over

Alle fuserende venn verdwijnen uit het rechtsverkeer naar een nieuwe

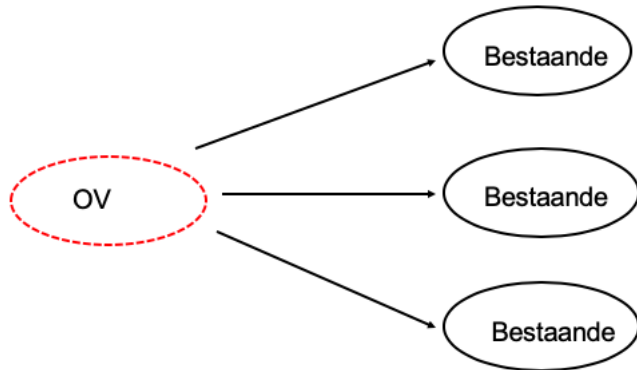
Fusie

- **Kenmerken:**
 - Minstens twee vennootschappen (en 3 bij oprichting)
 - Overdracht gehele vermogen
 - Continuïteit: geen goedkeuring nodig van 3e partij bij bv contracten
 - Ontbinding zonder vereffening
 - Minsten één vennootschap verdwijnt (en twee bij oprichting)
 - Aandelen in ruil
 - Aan aandeelhouders van verdwijnende vennootschappen
 - Eventueel een opleg in geld (max 10%)

▪ **Procedure:**

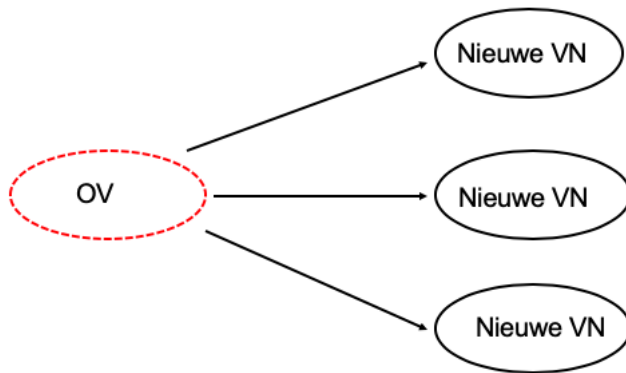
- Doel: bescherming aandeelhouders (zie verder voor bescherming van schuldeisers)
- Fusieverslag van bestuur + controleverslag
- Beslissing: statutenwijziging (3/4de meerderheids, aanwezigheidsquorum, etc.)

Splitsing: splitsing door overneming

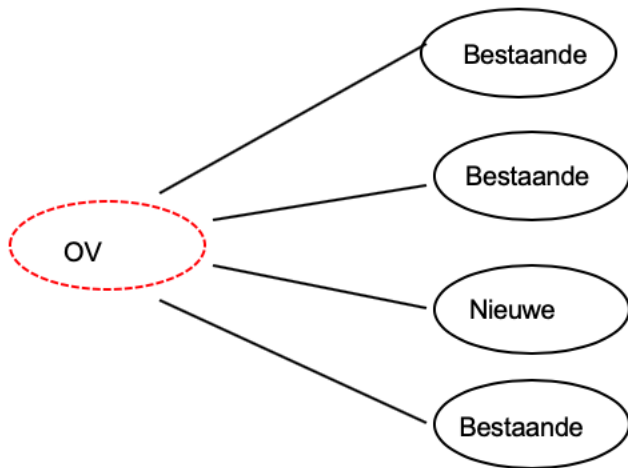
- Spiegelbeeld van fusie: bestaande bestaande venn wordt opgesplitst in 2/ meerdere venn.
- De gesplitste venn verdwijnt.
- Je hebt splitsing door oprichting v nieuwe venn

Splitsing: splitsing door oprichting

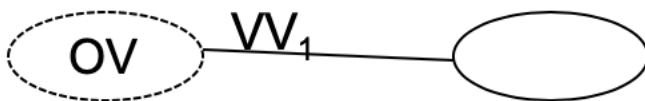
Gesplitste venn verdwijnt

Splitsing: gemengde splitsing

- Gesplitste venn verdwijnt
- 2 delen van een venn:
 - Een wordt overgenomen door een reeds bestaand venn
 - Een gaat gepaard met de oprichting van een nieuwe venn
- Entiteit verdwijnt door splitsing (uitz: partiële splitsing)

Splitsing: partiële splitsing

- Gesplitste venn verdwijnt NIET
- 1 venn
 - Stuk van het vermogen wordt afgesplitst naar een andere entiteit
 - Na die afsplitsing blijft de rest van het vermogen bestaan

Splitsing

- **Kenmerken:**
 - Minstens drie vennootschappen (tenzij bij partiële splitsing)
 - Ontbinding zonder vereffening
 - Een verdwijnt (tenzij bij partiële splitsing)
 - Overdracht van het gehele vermogen (tenzij bij partiële splitsing)
 - Continuïteit
 - Aandelen in ruil:
 - Aan aandeelhouders van de gesplitste vennootschap
 - Eventueel opleg in geld (max. 10%)

- **Procedure:** zie fusie
- **SCHULDEISERSBESCHERMING BIJ FUSIE EN SPLITSING**
 - Schuldeisers van alle betrokken vennootschappen
 - Bijkomende waarborgen vragen (garantie vragen aan de venn om er zeker van te zijn dat hun schulden na de transactie zullen worden terugbetaald)
 - Indien vordering reeds ontstaan is maar nog niet-vervallen is (op moment bekendmaking in BS) + betwiste vorderingen (op datum AVA)
 - Splitsingen: hoofdelijke gehoudenheid voor zekere en opeisbare schuldvorderingen met als maximum het toegekende netto-actief

Diverse

- Bij fusie verdwijnt de ene in de andere
- Bij splitsing hou je na de transactie nog steeds 2 vennootschappen over (ene venn zal leeg zijn, het enige wat op zijn jaarrekening zal staan zijn de aandelen die hij verkregen heeft in de andere vennootschap)
 - Degene die de ingbreng doet, zal hoofdaandeelhouder worden bij de venn waar hij alles inbrengt
 - Aandeelhouders die initieel de aandelen hielden, krijgen geen aandelen in die andere venn aangezien dat toekomt aan de hele vennootschap
 - Venn A verkoopt z'n ganse vermogen aan venn B en krijgt in ruil geen aandelen want er is geen inbreng, maar geld (koop-verkoop). Je krijgt dan dus bij A een specifieke cash venn, het enige op het actief is geld.
- **Inbreng van algemeenheid:**
 - Gehele vermogen
 - Gaat over op een of meerdere (nieuwe) vennootschappen
 - GEEN ontbinding
 - Aandelen verkrijgende vennootschap nemen plaats in
 - Behoren toe aan de inbrengende vennootschap, niet de aandeelhouders
 - Procedure:
 - Vgl. fusie (incl. schuldeisersbescherming) + inbreng in natura
- **Inbreng van bedrijfstak:**
 - Idem m.b.t.
 - Geheel dat op technisch en organisatorisch gebied een autonome activiteit op eigen kracht uitoefent
 - Aandelen in ruil voor de inbrengende vennootschap (verschil met partiële splitsing)

- Bij algemeenheid ganse vermogen, hier een gedeelte van het vermogen (bv fabrieksafdeling die wordt overgedragen, men houdt de andere bedrijfstakken over)
- **Overdracht van algemeenheid of bedrijfstak**

Ontbinding en vereffening

Ontbinding

- **Van rechtswege:**
- Duur/ voorwerp
 - Bij tijdelijke vennootschap
 - Bv: vennootschap opgericht voor brug te bouwen; eens hij afgewerkt is, verdwijnt het voorwerp en zal het ontbonden worden
 - (wegvallen van vennoot)
- **Gerechtelijk:**
- Om wettige reden op verzoek van een aandeelhouder
 - Bijzondere gevallen:
 - Alarmbelprocedure (daling onder wettelijk vereist minimumkapitaal bij NV)
 - Slapende vennootschappen (2:74 WVV): jaarrekening niet tijdig neergelegd (binnen de 6 maand na het einde van het boekjaar), op verzoek van belanghebbende of OM / kamer voor handelsonderzoek, regularisatie mogelijk
- **Vrijwillig:**
- Beslissing AVA (bv. in het kader van de alarmbelprocedure)
 - Beslissing te nemen net zoals een statutenwijziging
 - Verslag + staat van activa en passiva (bestuur; controleverslag)
- **GEVOLGEN:**
- Vennootschap blijft bestaan maar voorwerp wijzigt
 - Leidt tot vereffening:
 - Alle akten vermelden “in vereffening” bij naam
 - Bestuur wordt vervangen door vereffenaar

Vereffening

- **Vereffenaars**
 - Worden benoemd eens het bestuur is afgezet en komt in de plaats
 - Om iedereen uit te betalen etc. tot ze uit het rechtsverkeer kunnen verdwijnen
- **Onderscheid deficitare en niet-deficitare vereffening**
 - Wordt bepaald op basis van staat van actief en passief noodzakelijk voor ontbindingsbesluit
 - Of wanneer naderhand blijkt dat er onvoldoende middelen zijn om alle schuldeisers te betalen
- **Deficitare vereffening:**
 - Indien venn niet beschikt over voldoende middelen om iedereen terug te betalen
 - Procedure verloopt voor de rechtbank
 - Rechter zal vereffenaar al dan niet homologeren (nagaan of die aan alle kwaliteitsvereisten voldoet om de vereffening op een goede manier te volbrengen)
 - Eens vereffenningsplan is opgesteld, zal de rechter daar controle op uitoefenen om te zien of de SE's gelijk behandeld worden
 - Terugkoppeling naar insolventierecht: het gaat NIET om een faillissementsprocedure
- **Niet-deficitare vereffening:**
 - Geen tussenkomst rechtbank (voor aanstelling vereffenaar en verdelingsplan)
 - Aard kan tijdens de procedure veranderen
- **Eendagsprocedure = turboliquidatie (2:80 WVV)**
 - Alle schulden terugbetaald of in consignatie
 - Ook mogelijk indien nog openstaande schulden, mits schriftelijk akkoord van schuldeiser
 - Niet langer instemming van alle aandeelhouders vereist (het is geen statutenwijziging): wel aanwezigheidsquorum ½ aandelen en eenparigheid van stemmen
 - ALLE aandeelhouders die op de vergadering aanwezig zijn moeten akkoord gaan met het feit dat er een ontbinding en vereffening in een gebeurt
- **Aansprakelijkheid aandeelhouders:**
 - Aandeelhouder aansprakelijk ten belope van ontvangen deel voor schulden die later opduiken, indien op de hoogte (kwade trouw)

- Indien er geld overbleef in het kader van ontbinding en vereffening dat de aandeelhouders onder zich hebben verdeeld en er duikt een SE op kan hij zich beroepen op de aandeelhouders. Stel nog 200€ op te eisen en AH verkreeg maar 100€, zal hij deze kunnen vorderen maar pech voor de overige 100€
- Bij eendagsprocedure: aansprakelijk ongeacht goede of kwade trouw
- Maar indien te goeder trouw is verhaal op bestuur mogelijk